

2017

Programmabegroting

Inhoud

1. Inleiding	5
1.1 Voorwoord	5
1.2 Begroting in hoofdlijnen	7
2. Programmaplan	11
1. Bestuur en burger	13
2. Veiligheid	21
3. Openbare Ruimte	29
4. Economische zaken, recreatie en toerisme	41
5. Sociaal domein	53
7. Natuur en milieu	73
8. Ruimtelijke ontwikkeling	81
Algemene baten en lasten, dekkingsmiddelen en onvoorzien	97
Overhead	101
Beleidsindicatoren	105
3. Paragrafen	111
§1. Lokale heffingen	113
§2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	119
§3. Onderhoud kapitaalgoederen	129
§4. Financiering	135
§5. Bedrijfsvoering	141
§6. Verbonden Partijen	145
§7. Grondbeleid	149
4. Begroting	155
4.1 Uitgangspunten	156
4.2 Raming van baten en lasten en het saldo	158
4.3 Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien, incidentele baten/lasten	160
4.4 Toevoegingen en onttrekkingen aan reserve per programma	162
4.5 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten	163
4.6 Investeringsplan 2017-2020	165
4.9 Berekening EMU-saldo	171
Bijlage: Verdelingsmatrix	173

1. Inleiding

1.1 Voorwoord

Het College biedt u hierbij de begroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020 aan. Met inachtneming van de door de Raad gestelde opgaven in de Kadernota presenteren wij u een begroting die voor 2017 en de meerjarenraming tot en met 2020 sluitend is. Dat is om meerdere redenen positief.

Allereerst is dit de eerste begroting die is opgesteld met inachtneming van de door de Raad meegegeven kaders. Dat plaatst de raad in een vroegtijdig sturende positie. Daarbij is het gelukt deze 'sturing' volledig in de begroting op te nemen. Dit is geen vanzelfsprekendheid omdat de gemaakte ambitieuze keuzes met de vaststelling van de Kadernota moeten worden ingepast in een begroting in een niet eenvoudige tijd voor de gemeente Wijdmeren. Wij bevinden ons in de turbulente tijden waar de bestuurskracht onder de loep ligt: "Het resultaat telt", het Bestuurskrachtonderzoek Regio Gooi en Vechtstreek voor de gemeenten Blaricum, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren bevat een aantal bevindingen die onze ambities in het besef plaatsen dat het realiseren van ambities niet een vanzelfsprekendheid hoeft te zijn. Echter wat in de begroting voorligt is uitvoerbaar en realistisch waarbij de woonlasten voor inwoners nagenoeg gelijk blijven aan 2016.

Passend in de lijn van het Raadsakkoord 2014-2018 "De samenleving centraal" zet het College in op de voortzetting van het realiseren van gepaste ambities in uitdagende tijden. Het stimuleren van initiatieven van inwoners en ondernemers in openbare ruimte en in het Sociaal Domein is en blijft een speerpunt. Daarbij wordt extra ingezet op onder meer glasvezel, cultuur, duurzaamheid en hebben we nadrukkelijk oog voor onze inwoners die rond moeten komen met beperkte middelen.

Wijziging Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Bij de invoering van het BBV lag de nadruk op het vergroten van de transparantie van het proces van begroting- en verantwoording en het versterken van de positie van Raad. Voor u ligt een Begroting die is opgesteld conform het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording. U kunt dit onder meer zien aan de verplicht gestelde beleidsindicatoren op pagina 105 die het inzicht in en het gebruiksgemak van de begroting moeten vergroten. Daarnaast draagt het nieuwe BBV er toe bij dat het weerstandsvermogen en het risicomanagement permanente aandacht krijgen binnen de planning en control cyclus.

In de programmabegroting zijn de door de raad vastgestelde ambities financieel vertaald. Het college zal aan de invulling van deze ambities vanaf 2017 daadkrachtig uitvoering geven.

Burgemeester en wethouders van Wijdmeren
september 2016

1.2 Begroting in hoofdlijnen

Op 7 juli 2016 zijn de kaders voor de programmabegroting 2017-2020 vastgesteld. In deze kadernota heeft de raad haar ambities financieel vertaald. In het onderstaande overzicht hebben wij de verschillen tussen de kadernota en de voorliggende programmabegroting in beeld gebracht. De belangrijkste verschillen worden na dit overzicht kort toegelicht:

	Bedragen x € 1.000			
	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
Saldi kadernota 2017	26 V	63 V	50 V	50 V
Saldi programmabegroting 2017-2020	67 V	50 V	20 V	175 V
Voordelige verschillen	41 V	13 N	30 N	125 V

Toelichting verschillen tussen kadernota 2017 en programmabegroting 2017-2020

	Bedragen x € 1.000			
	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
- Afwijking in lasten salarissen, pensioenen etc. (inclusief verschuiving van middelen sociaal domein, ad € 270.000, naar bedrijfsvoering sociaal domein conform kadernota). Vanaf 2018 is rekening gehouden met een daling van de lasten als gevolg van pensionering oudere werknemers en het aantrekken van jongere krachten;	150 N	39 N	81 V	81 V
- Vanaf 2017 worden minder ambtelijke uren op grondexploitaties verantwoord. Hierdoor stijgen de lasten in de begroting;	150 N	150 N	150 N	150 N
- Bij het opstellen van de kadernota waren de gegevens van de meicirculaire gemeentefonds nog niet bekend. In de kadernota zijn de jaren 2019 en 2020 gelijk gehouden. In de meicirculaire bleek dat het jaar 2020 ten opzichte van 2019 een positiever beeld geeft voor de algemene uitkering;				275 V
- In de cijfers van de voorjaarsrapportage 2016 en kadernota 2017 werd nog rekening gehouden met een bijdrage in de algemene kosten van de Bedrijfsvoering SWW. Deze kosten zijn komen te vervallen;	70 V	70 V	70 V	70 V
- Vanaf 2017 is rekening gehouden met dalende opbrengsten van de leges reisdocumenten. De geldigheidsduur van een paspoort/identiteitskaart is gewijzigd van 5 naar 10 jaar;	28 N	44 N	97 N	149 N
- Toename van het aantal uitkeringsgerechtigden Wwb leidt tot hogere kosten;	115 N	115 N	115 N	115 N
- Als gevolg van toenemende bouwactiviteiten en grotere projecten in 2017 wordt een hogere opbrengst Wabo-leges verwacht;	100 V	50 V	50 V	50 V
- Het Bestuur van de Veiligheidsregio heeft besloten om het effect van de gewijzigde verdeelsleutel (basis	147 V	74 V		

	Bedragen x € 1.000			
	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
is het fictief brandweerbudget binnen de algemene uitkering) in een periode van drie jaar door te voeren. Ten opzichte van de voorjaarsrapportage en kadernota heeft dit voor Wijdemeremeren een voordelig effect op de bijdrage aan de Veiligheidsregio;				
- Op basis van de huidige stand van het rioolfonds en de verwachte werkzaamheden in het kader van het vGRP acht het college het verantwoord de stortingen in het rioolfonds te verlagen en de voorziene stijgingen in de opbrengsten af te vlakken. Per saldo geeft dit voor de begroting een verlaging van de lasten van € 150.000;	150 V	150 V	150 V	150 V
- Voor de jaren 2017-2019 wordt op basis van een realistische (en voorzichtige) prognose een verhoogde opbrengst van grondverkoop verwacht;	200 V	200 V	200 V	
- Overige mutaties (hierin is begrepen de verschuiving van middelen sociaal domein, ad € 270.000, naar bedrijfsvoering sociaal domein; zie ook salarissen).	183 N	209 N	219 N	87 N
Totaal verklaard verschil kadernota – begroting	41 V	13 N	30 N	125 V

Financiële positie

Om een beeld te geven van de financiële positie is onderstaand de verwachte ontwikkeling van de algemene reserve in beeld gebracht:

Ontwikkeling algemene reserve

	Bedragen x € 1.000
Saldo 31-12-2015	5.897
Bij: resultaat jaarrekening 2015	795
Af: totaal resultaatbestemming jaarrekening 2015	-/- 574
Af: mutaties begroting 2016 en afloop voorgaande jaren	-/- 487
Verwacht saldo 01-01-2017	5.631

In de 'paragraaf 2 Weerstandsvormogen' wordt ingegaan op de risico's die wij voorzien in het begrotingsjaar 2017. Rekening houdend met een door de raad vastgesteld zekerheidspercentage van 75% van het totaal van de geïdentificeerde risico's bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 5.172.000.

Om het weerstandsvormogen te berekenen verhogen we de prognose van de algemene reserve nog met het budget van onvoorzien (€ 67.000) in 2017:

$$\text{Weerstandsvormogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{5.631.000 + 67.000}{5.172.000} = 1,10$$

Meerjarenoverzicht programmabegroting

	Bedragen x €1.000					
	Jaarrekening	Begroting juli	Meerjarenbegroting			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Baten en Lasten						
1. Bestuur en Burger	3.108	3.221	2.267	2.233	2.317	2.265
2. Veiligheid	2.305	2.462	2.241	2.316	2.392	2.391
3. Openbare ruimte	3.989	3.867	2.829	2.810	2.761	2.784
4. Economische zaken, R.&Toerisme	907	775	694	702	681	689
5. Sociaal Domein (*)	7.699	10.121	7.923	8.232	8.020	7.954
6. Werk en Inkomen	1.850					
7. Natuur en Milieu	558	489	510	507	499	464
8. Ruimtelijke Ontwikkeling	2.357	1.857	815	972	877	1.090
Algemene baten & lasten	-22.822	-22.392	-22.407	-22.646	-22.655	-22.740
Overhead	0	0	5.082	4.883	4.756	4.694
Totaal baten en lasten	-50	400	-47	10	-352	-408
Toevoegingen en onttrekkingen reserves						
1. Bestuur en Burger	0	0	0	0	0	0
2. Veiligheid	0	0	0	0	0	0
3. Openbare ruimte	36	307	464	456	464	396
4. Economische zaken, R.&Toerisme	-105	-1	45	46	44	46
5. Sociaal Domein	48	-606	-239	-589	-357	-326
6. Werk en Inkomen	-15					
7. Natuur en Milieu	0	0	0	0	0	0
8. Ruimtelijke Ontwikkeling	-243	-58	-6	-14	-23	-35
Algemene baten & lasten	-465	259	-54	202	452	452
Overhead	0	0	-230	-160	-249	-300
Mutaties reserves	-745	-99	-21	-60	332	233
Resultaat						
1. Bestuur en Burger	3.108	3.221	2.267	2.233	2.317	2.265
2. Veiligheid	2.305	2.462	2.241	2.316	2.392	2.391
3. Openbare ruimte	4.025	4.174	3.293	3.266	3.225	3.180
4. Economische zaken, R.&Toerisme	802	774	739	748	725	735
5. Sociaal Domein	7.747	9.515	7.684	7.643	7.663	7.628
6. Werk en Inkomen	1.835					
7. Natuur en Milieu	558	489	510	507	499	464
8. Ruimtelijke Ontwikkeling	2.114	1.799	808	958	855	1.056
Algemene baten & lasten	-23.288	-22.133	-22.461	-22.444	-22.203	-22.289
Overhead	0	0	4.852	4.723	4.507	4.394
Totaal voordelig/nadelig resultaat	-795	301	-67	-49	-20	-176

(*) Vanaf 2016 zijn programma 5 en 6 samengevoegd.

Opmerking:

- negatieve waarden = voordelig
- positieve waarden = nadelig

2. Programmaplan

1. Bestuur en burger

Beschrijving programma

Het bestuur van een gemeente is er voor de burger. Op basis van de Grondwet en de Gemeentewet heeft de gemeente autonome bevoegdheden. Daarnaast verricht zij veel taken in medebewind.

Om zo goed mogelijk uitvoering te kunnen geven aan de hieruit voortvloeiende taken zoeken wij op onderdelen de samenwerking met o.a. het Plassenschap en de Regionale samenwerkingsverbanden.

De beleidskaders voor de werkzaamheden binnen dit programma zijn:

- *Het raadsakkoord 2014-2018*
Duidelijk en concreet communiceren met inwoners, verenigingen en ondernemers. Met gebruik van de nu al beschikbare en tevens nieuwe eigentijdse middelen. Bijzondere aandacht voor communicatie met de verschillende kernen en waar het kan een uitbreiding van burgerparticipatie.
- *De communicatienota*
De centrale communicatiedoelstelling is “de gemeente Wijdmeren stelt de mens in haar communicatie centraal, communiceert tijdig op een open, actieve en respectvolle wijze en is zich hierbij voortdurend bewust van de effecten die communicatie op haar doelgroepen kan hebben. De gemeente Wijdmeren betreft inwoners vanaf de vroegst mogelijke fase bij (nieuw) beleid en plannen, teneinde daarvoor draagvlak te verwerven. De gemeente kan beleidsvoornemens aanpassen als resultaat van de communicatie met betrokken doelgroepen”. In de nota zijn beleidsvoornemens voor de komende periode vastgelegd.
- *De participatienota en startnotitie doorontwikkeling Burgerparticipatie / burgerinitiatieven*
De participatiedoelstelling van de gemeente is ‘de gemeente Wijdmeren betreft inwoners vanaf de vroegste fase bij (nieuw) beleid, teneinde draagvlak voor dat beleid te verwerven. De gemeente kan beleidsvoornemens aanpassen als resultaat van de communicatie met betrokken doelgroepen.’ De startnotitie Doorontwikkeling burgerparticipatie / burgerinitiatieven borduurt voort op de participatienota en bevat zes concrete verbetervoorstellen voor doorontwikkeling.

Burgerzaken

De werkzaamheden van Burgerzaken vloeien voort uit de Wet Basisregistratie persoonsgegevens (BRP), Paspoortwet, Kieswet, Burgerlijk Wetboek, Nationaliteitswetgeving, Wegenverkeerswet, Legesverordening. De taken van burgerzaken zijn naast de BRP en de Burgerlijke Stand het in behandeling nemen van aanvragen en de uitgifte van reisdocumenten en rijbewijzen en het organiseren van verkiezingen.

Klantcontactcentrum (KCC)

Het klantcontactcentrum is het eerste aanspreekpunt van de gemeente naar burgers en bedrijven. De eenvoudige klantvragen, die bij de telefoon, receptie en post binnenkomen worden door de KCC-medewerkers afgehandeld. Tot de taken van het KCC behoren onder andere het beantwoorden van vragen, het verstrekken van informatie, doorverbinden naar de juiste persoon of het maken van een terugbelverzoek, het registreren van meldingen, brieven en e-mail. Tevens reiken de medewerkers ook reisdocumenten en rijbewijzen uit aan de receptie.

Bestuurlijke samenwerking

Medio 2016 is een bestuurskrachtmeting gehouden naar de bestuurskracht van zes gemeenten in de Gooi en Vechtstreek, waaronder Wijdmeren. De resultaten zijn eind augustus 2016 openbaar geworden. Het is vervolgens nu aan de gemeenteraden en aan de provincie om te bepalen wat er met de resultaten wordt gedaan. Intussen wordt op een aantal gebieden door Wijdmeren reeds samengewerkt met Hilversum, met name waar het gaat om de openbare ruimte. Afhankelijk van de besluitvorming over de bestuurskrachtmeting wordt het vervolg van deze samenwerking bepaald. Regionaal is een samenwerkingsagenda opgesteld. Wijdmeren zal daarin zo actief mogelijk participeren.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Onderwerp: Verkiezingen	
<i>Wat willen we bereiken?</i> Goed georganiseerde verkiezingen voor de leden van de Tweede Kamer in maart 2017.	<i>Wat gaan we doen?</i> Burgerzaken begint op tijd met de voorbereidingen voor de verkiezingen en volgt de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot het gebruik van stemcomputers op de voet. Het initiatiefvoorstel dat hierover is ingediend is echter op 7 juni 2016 weggestemd door de Tweede Kamer.
Onderwerp: Digitale dienstverlening Burgerzaken	
<i>Wat willen we bereiken?</i> Een toename van het aantal digitale producten dat door Burgerzaken wordt aangeboden.	<i>Wat gaan we doen?</i> In 2017 worden nieuwe modules toegevoegd aan het iBurgerzakensysteem, zodat de burger steeds meer aangiften en verzoeken digitaal kan afhandelen.
Onderwerp: Wet elektronische dienstverlening burgerlijke stand	
<i>Wat willen we bereiken?</i> Een vereenvoudiging van de dienstverlening en invoering van elektronische dienstverlening bij de burgerlijke stand.	<i>Wat gaan we doen?</i> Burgerzaken houdt de landelijke ontwikkelingen op het gebied van de elektronische dienstverlening in de gaten en bereidt zich door middel van het nieuwe i-burgerzaken-systeem voor op de wet elektronische dienstverlening Burgerlijke Stand.
Onderwerp: Scheiden zonder rechter bij de burgerlijke stand	
<i>Wat willen we bereiken?</i> Het invoeren van een eenvoudiger en snellere echtscheidingsprocedure, waarbij echtgenoten de mogelijkheid krijgen om gezamenlijk een verzoek in te dienen om door een ambtenaar van de burgerlijke stand een echtscheiding uit te laten spreken of een geregistreerd partnerschap te laten ontbinden.	<i>Wat gaan we doen?</i> Het personeel van Burgerzaken zal een adequate voorbereiding voor de uitvoering van de regeling scheiden zonder rechter (wijziging van het Burgerlijk Wetboek) treffen. Deze regeling zal vermoedelijk in 2017 in werking treden.
Onderwerp: Digitale aanvragen Rijbewijzen	
<i>Wat willen we bereiken?</i> Aansluiten bij de landelijke werkwijze digitale aanvragen Rijbewijzen rechtstreeks bij de RDW.	<i>Wat gaan we doen?</i> Er is een pilot gaande in enkele gemeenten, waar burgers hun rijbewijs kunnen verlengen bij de RDW in plaats van bij de gemeente. Het rijbewijs wordt dan zonder tussenkomst van de gemeente verstrekt aan de aanvrager. Burgerzaken houdt zich op de hoogte van de ontwikkelingen over het digitaal aanvragen van het rijbewijs bij de RDW en anticipeert hierop.

Onderwerp: aanpak fraude	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Identiteitsfraude bestrijden en voorkomen. <ul style="list-style-type: none"> • Adresfraude bestrijden en voorkomen. 	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Er worden risicoprofielen opgesteld om een gerichte aanpak van fraude in te voeren. • Er worden procedures opgesteld voor te volgen werkwijzen. • Medewerkers van Burgerzaken zullen trainingen volgen om signalen op te vangen bij de balies. • Er wordt intensievere samenwerking tussen verschillende afdelingen binnen de gemeenten gezocht. <ul style="list-style-type: none"> • Naast deelname aan het project Landelijke Aanpak Adreskwaliteit, worden de huisbezoeken in verband met adresonderzoeken geïntensiveerd.

Onderwerp: Reisdocumenten	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>Het bieden van de mogelijkheid om aangevraagde documenten thuis te laten bezorgen tegen een vast te stellen tarief.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <p>Burgerzaken gaat onderzoeken of er in Wijdemeren behoefte is om de documenten op verzoek aan huis te laten bezorgen en tegen welk tarief. Daarna wordt besloten of deze extra service beschikbaar wordt gesteld en tegen welk tarief (op kosten van de burger, op kosten van de gemeente of de kosten verdelen).</p>

Onderwerp: Juridische kwaliteitszorg	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>Onze producten, zoals de verordeningen, besluiten en overeenkomsten, zijn juridisch van goede kwaliteit en voldoen aan geldende regelgeving. Wij zorgen ervoor dat wij onze taken en werkzaamheden vóór invoering van nieuwe regelgeving aan deze regelgeving hebben aangepast.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <p>Om aan alle regelgeving te (blijven) voldoen, blijven wij op de hoogte van alle ontwikkelingen rond regelgeving en van de invoering van nieuwe regelgeving, zodat wij tijdig kunnen bijsturen. Waar nodig zorgen wij voor externe advisering en (bij)scholing van de medewerkers.</p>

Onderwerp: Rechtsbescherming	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>Burgers die het niet eens zijn met een handeling of een beslissing van ons, zijn tevreden met de wijze waarop wij de klacht of het bezwaarschrift hebben afgehandeld. Tenminste 95% van de bezwaarschriften handelen wij binnen de wettelijke termijnen af. Maximaal 5% van de klachten kunnen wij niet bevredigend voor de klager oplossen en sturen wij door naar de gemeentelijke ombudscommissie. Bij alle bezwaarschriften zetten wij premediation in. Waar mogelijk doen wij dit ook bij klachten en schadezaken.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <p>Door een strakke planning voorkomen wij dat zaken langer in behandeling zijn dan noodzakelijk. Door gestandaardiseerd gebruik van premediation voorkomen wij dat zaken onnodig juridiseren. Bij klachten wordt adequaat gereageerd door enerzijds goed te luisteren en anderzijds alle signalen meenemend voor een optimale oplossing.</p>

Onderwerp: Communicatie en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners op tijd weten wat er speelt en ze de mogelijkheid bieden om daarbij betrokken te zijn. Daarvoor moet de beleidsvorming transparant zijn waarbij duidelijk en helder is hoe keuzes tot stand zijn gekomen. Wij willen burgers goed informeren zodat ze optimaal kunnen participeren. Naast eerlijk en open communiceren, willen wij openstaan voor de mening van inwoners.

Wat gaan we doen?

- Uitvoering geven aan de Participatienota en de communicatienota Wijdmeren.
- Actief communiceren van plannen/beleidsvoor-nemens van de gemeente en van besluiten van het college door middel van persberichten, de gemeentelijke informatiepagina 'Wijdmeren In-formeren', www.wijdmeren.nl en social media.
- Uitleg en toelichting geven over gemeentelijk beleid via de gemeentelijke communicatiekana-len en beantwoorden van vragen van inwoners, bedrijven en media.

Onderwerp: Communicatie en social media

Wat willen we bereiken?

Zichtbaarder zijn op social media en dialoog aangaan.

Wat gaan we doen?

- Doorontwikkelen van social-mediabeleid.
- Verbeteren van webcare.

Onderwerp: Communicatie en sociaal domein

Wat willen we bereiken?

Inwoners informeren over de veranderingen door de decentralisaties van het sociaal domein.

Wat gaan we doen?

Via de gemeentelijke communicatiekanalen inwo-ners informeren.

Onderwerp: Doorontwikkelen website

Wat willen we bereiken?

We willen www.wijdmeren.nl laten uitgroeien tot het belangrijkste dienstverleningskanaal.

Wat gaan we doen?

- De website actueel en up-to-date houden.
- Verbeteren van de toegankelijkheid.
- Verbeteren van de zoekfunctie.
- Zo veel mogelijk voldoen aan de Webrichtlijnen (per 01-01-17 een landelijke verplichting).
- Verder verbeteren van de digitale dienstverle-ning.

Prestatie-indicatoren

Programma Portefeuillehouder Verantwoordelijke afdeling		1. Bestuur en Burger M.E. Smit Staf / Dienstverlening			
		Bereikt in 2015	Te bereiken in 2016	Te bereiken in 2017	Toelichting
Maatschappelijk effect	Optimaliseren dienstverlening aan burgers en bedrijven				
Doelstelling 2	Tevreden burger				
Indicator 1	Gemiddelde wachttijd balie burgerzaken	1 min 20 s	1 min 15 s	1 min 15 s	Gemiddelde wachttijd bij afspraak
Indicator 2	Percentage centraal geregistreerde brieven en e-mails dat binnen de vastgestelde rappeltermijn is afgedaan				Vervallen. Het huidige registratiesysteem levert dit gegeven niet.
Indicator 3	Percentage telefoontjes dat wordt opgenomen	93%	98%	98%	
Doelstelling 3	100% van bezwaarschriften binnen wettelijke termijn afhandelen				
Indicator 1	Percentage bezwaarschriften dat binnen de wettelijke termijn van 18 weken is afgehandeld	97%	95%	95%	
Doelstelling 4	100% van klachten binnen wettelijke termijn afhandelen				
Indicator 1	Percentage klachten dat binnen de wettelijke termijn van 6 weken is afgehandeld	100%	95%	95%	
Kengetallen					
		2012	2013	2014	2015
Aantal inwoners		23.297	23.221	23.187	23.176
Aantal klantcontacten burgerzaken		12.500	11.774	10.143	7.500
Aantal verstrekte reisdocumenten		5.285	4.332	4.193	4600
Aantal verstrekte rijbewijzen		1.878	1.678	1.860	1743
Aantal bezwaarschriften		82	112	98	91
Aantal klachten		12	10	17	17

Wat mag het kosten?

1. Bestuur en burger	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	3.545.705	3.589.412	2.602.337	2.543.511	2.537.300	2.447.397
Baten	-437.490	-368.620	-335.300	-310.300	-220.300	-182.300
Saldo vóór bestemming	3.108.214	3.220.792	2.267.037	2.233.211	2.317.000	2.265.097
Mutaties reserves						
Saldo na bestemming	3.108.214	3.220.792	2.267.037	2.233.211	2.317.000	2.265.097

Belangrijkste verschillen 2017 ten opzichte van 2016

Lasten

De lasten dalen ten opzichte van 2016 met € 987.000. De belangrijkste oorzaken zijn:

	Bedragen x € 1.000	
- Afname apparaatslasten Tot en met 2016 werden de overheadkosten middels een integraal uurtarief doorbelast aan de programma's. Vanaf de begroting 2017 dienen de overheadkosten afzonderlijk in de begroting te worden opgenomen. Dientengevolge dalen de apparaatslasten op alle programma's;	1.018	V
- Afname bestuurlijk lasten Dit is grotendeels het gevolg van de daling van de lasten van gewezen wethouders;	51	V
- Toename materiële lasten	84	N
o afname advieskosten van rechtsbijstand	6	V
o afname budget voor informatievoorziening inwoners. In 2016 is het budget incidenteel met € 10.000 verhoogd.	10	V
o automatisering en licentiekosten. Voorheen werden deze kosten centraal (algemene baten & lasten) geadmistreerd. Op grond van het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen deze kosten vanaf 2017 binnen de betreffende programma's te worden verantwoord.	73	N
o onderhoud gemeentelijke website. Op basis van de kadernota is voor 2017 incidenteel een extra budget van € 22.000 geraamd voor onderhoud.	22	N
o overige mutaties	5	N
- Afname kapitaallasten	2	V
	<hr/>	
	987	V

Baten

De baten nemen ten opzichte van 2016 met € 33.000 af. De belangrijkste oorzaken zijn:

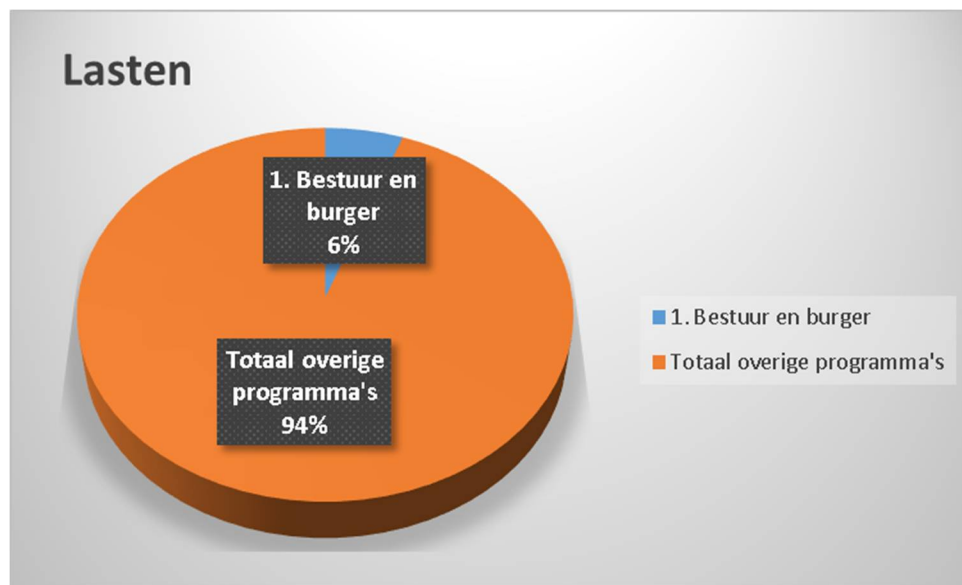
- Afname van de leges reisdocumenten. Dit wordt veroorzaakt doordat de paspoorten momenteel 10 jaar geldig zijn en niet meer, zoals voorheen, 5 jaar.	40	N
--	----	---

- Overige mutaties

7 V

33 N

Belangrijkste verschillen meerjarenramingen 2017 – 2020

Lasten

Van 2017-2018, 2018-2019 en 2019-2020 dalen de lasten van jaar op jaar met respectievelijk € 59.000, € 6.000 en € 90.000. Onderstaand zijn de verschillen kort toegelicht:

	Bedragen x €1.000		
	<u>2018 t.o.v. 2017</u>	<u>2019 t.o.v. 2018</u>	<u>2020 t.o.v. 2019</u>
<i>Bestuurlijke lasten</i>	-27		
De lasten voor gewezen wethouders komen na 2017 te vervallen			
<i>Onderhoud gemeentelijke Website</i>	-22		
Incidenteel is het budget voor 2017 met € 22.000 verhoogd			
<i>Afdracht reisdocumenten</i>	-6	-37	-14
Als gevolg van de verhoging van de geldigheidsduur van reisdocumenten van 5 naar 10 jaar worden niet alleen minder opbrengsten verwacht maar dalen ook de afdrachten aan het Rijk			
<i>Verkiezingen</i>		34	-67
Fluctuaties i.v.m. het aantal verkiezingen in een begrotingsjaar			
<i>Kapitaallasten</i>	-3		-9
<i>Overige mutaties</i>		-3	
	-59	-6	-90

Baten

Van 2017-2018, 2018-2019 en 2019-2020 dalen de baten van jaar op jaar met respectievelijk € 25.000, € 90.000 en € 38.000. Het betreft de achteruitgang van de legesopbrengsten reisdocumenten door de verlenging van de geldigheidsduur van 5 naar 10 jaar.

Programma 1, Bestuur en Burger per product

Product	Omschrijving	Lasten apparaat	Materiële lasten	Kapitaal- lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
401001	Raad & Raadscommissies	326.173	89.750	2.800	418.722	-500	418.222		418.222
401003	Rekenkamer	7.500	5.650		13.150		13.150		13.150
401501	College	728.238	141.610		869.848		869.848		869.848
401701	Rechtsbescherming	79.500	55.250		134.750		134.750		134.750
401702	Juridische kwaliteitszorg	104.091			104.091		104.091		104.091
402001	Bestuurlijke samenwerking	549	91.815		92.364		92.364		92.364
404001	Communicatie	241.825	129.149		370.974		370.974		370.974
404003	Representatie		11.100		11.100		11.100		11.100
404004	Ondernemingsraad	42.674	6.000		48.674		48.674		48.674
420001	Gem. Basis Administratie	133.302	76.931	20.751	230.984	-29.000	201.984		201.984
420002	Reisdocumenten	45.594	73.500		119.094	-180.100	-61.006		-61.006
420003	Verkiezingen	7.332	35.700		43.032		43.032		43.032
420004	Burgerlijke stand	54.011	4.070		58.081	-31.700	26.381		26.381
420005	Naturalisatie	3.895	10.000		13.895	-13.000	895		895
420007	Rijbewijzen	43.578	30.000		73.578	-81.000	-7.422		-7.422
	Totaal programma 1	1.818.262	760.525	23.550	2.602.337	-335.300	2.267.037	0	2.267.037

2. Veiligheid

Beschrijving programma

De gemeente Wijdemeren hecht veel belang aan de veiligheid van haar inwoners, bedrijven en bezoekers. Het programma Veiligheid ziet toe op de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente. Veel taken zijn opgedragen aan het bestuursorgaan burgemeester. Belangrijke aspecten zijn:

- het waarborgen van de brandweezorg, ambulancezorg en rampenbestrijding;
- het bevorderen van een veilige woon- en leefomgeving;
- het beperken van overlast;
- bestrijden van georganiseerde criminaliteit.

Naast de bovengenoemde aspecten betreft het ook de vergunningverlening in het kader van evenementen, de Drank- en Horecawet en andere bijzondere wetgeving.

De wettelijke kaders en de beleidskaders voor de werkzaamheden binnen dit programma zijn:

- *Het Raadsakkoord 2014 - 2018.*
De gemeente Wijdemeren is een relatief veilige gemeente. Criminaliteitscijfers liggen onder het landelijk gemiddelde. De gemeente wil er samen met de veiligheidspartners aan werken dat dit zo blijft of nog verbetert. Daartoe wordt jaarlijks een veiligheidsplan opgesteld en vierjaarlijks een integraal veiligheidsplan.
- *Gemeentewet, de Wet Bibob, Winkeltijdenwet, Wet op de kansspelen, Drank en Horecawet;*
- *Algemene Plaatselijke Verordening, Winkeltijdenverordening, Kansspelverordening, Drank- en Horecaverordening, Evenementenbeleid, Standplaatsenbeleid;*
- *Wet veiligheidsregio's, Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek, Brandbeveiligingsverordening, Regionaal Crisisplan;*
- *Politiewet, Verordening binnentreden ter uitvoering noodverordeningen, Veiligheidsstrategie Midden Nederland, Meerjaren veiligheidsbeleid, Drugsbeleid, met als bestuurlijk kader het regionaal coffeeshopbeleid.*

Het programma Veiligheid heeft directe relaties met de programma's:

3. Openbare Ruimte in het kader van verkeersveiligheid en overlast in de openbare ruimte;
4. Economische Zaken in het kader van horeca, evenementen en standplaatsen;
5. Zorg en Welzijn in het kader van transitie jeugd, alcohol- en drugs;
7. Natuur en Milieu in het kader van vergunningverlening evenementen;
8. Ruimtelijke Ontwikkeling in het kader van de toepassing van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) op enkele onderdelen van de APV en handhaving en toezicht.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Onderwerp: Meerjaren veiligheidsplan 2016 - 2018	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i> De criminaliteitscijfers stabiliseren met name op de prioriteiten:</p> <p><i>Woninginbraken:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabilisering van het aantal geslaagde woninginbraken; niet meer dan 50 per jaar. • Vergroten van het aantal woningen met het keurmerk Veilig Wonen met minimaal 20 per 	<p><i>Wat gaan we doen?</i> Uitvoering geven aan het vastgestelde Uitvoeringsplan Veiligheid 2016 – 2017.</p> <p><i>Woninginbraken:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Een preventiebijeenkomst organiseren in een kern. • Actief acteren tijdens het Donkere Dagen Offensief (oktober-maart) en tijdens de Week

<p>jaar (niveau van de afgelopen 5 jaar is gemiddeld 11 keurmerken per jaar).</p> <ul style="list-style-type: none">• Verhogen van het aantal Burgernetdeelnemers met 150. Op 1 januari 2015 waren 1412 deelnemers uit de gemeente Wijdemeren aangesloten bij Burgernet. <p><i>Jeugd en Veiligheid:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Terugdringen van jeugdoverlast met 15% ten opzichte van het aantal overlastmeldingen 2014 (78 meldingen), ofwel maximaal 67 meldingen.• Voorkomen en beperken van alcohol- en drugsgebruik, in het bijzonder van jongeren onder 18 jaar. Hiertoe moet de naleving van de leeftijdsgrens door drankverstrekkers worden verbeterd: van 41% (meting mystery-shopactie 2014) naar 50%.• Tijdens Oud en Nieuw '16 -'17 en '17 -'18 de schade aan publieke middelen beperken tot maximaal €5.000.• Het aantal incidenten met vernielingen beperken tot maximaal 100. <p><i>Ondermijnende en georganiseerde criminaliteit:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Bewustzijn verhogen bij alle partners en inwoners van signalen van ondermijnende criminaliteit.• Voorkomen en beëindigen van ondermijnende criminaliteit in de gemeente. Per jaar worden minimaal 3 nieuwe zaken door de gemeente aangedragen aan het RIEC. <p><i>Onderwerpen met speciale aandacht:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Sluitende aanpak van (woon)overlast met als gevolg dat er minder overlastmeldingen binnenkomen.• Veiligheid voor publiek en deelnemers bij grote evenementen.	<p>van de woninginbraak (1^e week oktober).</p> <ul style="list-style-type: none">• Keurmerk Veilig Wonen meer bekend laten worden bij inwoners, verhuurders en de eigen gemeentelijke organisatie.• Een heterdaadoefening met Burgernet organiseren. <p><i>Jeugd en Veiligheid:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Veiligheid beter en tijdig laten aansluiten bij de door gemeentelijke diensten geïnitieerde participatieprojecten in buurten. Vanuit deze projecten worden regelmatig meldingen gedaan over jeugd in de openbare ruimte.• Jaarlijks de mystery-shopactie uitvoeren bij commerciële en paracommerciële horeca.• Uitvoering geven aan het draaiboek Jaarwisseling. <p><i>Ondermijnende en georganiseerde criminaliteit:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Implementatie van het exploitatievergunningstelsel uit de APV. <p><i>Onderwerpen met speciale aandacht:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Mogelijkheden- en behoeftepeiling in het kader van een training voor burgers.• Verbeteren van de draaiboeken grote evenementen.• Evalueren evenementenbeleid.• De samenwerking met de hulpdiensten voor en tijdens een evenement professionaliseren.
---	---

Onderwerp: Verbinding en integrale persoonsgerichte aanpak

Wat willen we bereiken?

Optimale verbinding tussen het sociaal domein en het veiligheids-/justitieel domein. Afstemming tussen deze domeinen is geen uitzondering maar wordt de regel.

Wat gaan we doen?

De werkwijze zal de aankomende jaren steeds meer persoonsgericht zijn. Met name op die doelgroep die verantwoordelijk is voor veel overlast en criminaliteit. Met een meer persoonsgerichte aanpak worden de personen vroegtijdig uit de anonimiteit gehaald en worden maatregelen op het individu toegepast. In april 2016 heeft het college de invoeringskaders van de persoonsgerichte aanpak vastgesteld, zodat de borging

	<p>van deze werkwijze in 2016 staat en wordt vervolmaakt in het jaar 2017. Dit sluit tevens aan bij de bevindingen van het landelijk 'Aanjaagteam verwarde personen'. Het aanjaagteam ziet brede steun voor de ingezette beweging om mensen met verward gedrag zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving te laten leven en de maatschappelijke overlast te verminderen. De regierol ligt bij de gemeente.</p>
--	---

<p>Onderwerp: Regionale voorzieningen</p>	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i> Goede aansluiting blijven behouden bij regionale voorzieningen.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i> De jaarlijkse bijdragen van de gemeente aan het regionale informatie- en expertisecentrum, Burgernet, Regionale Veiligheidsstrategie, Veiligheidshuis en de nazorg ex-gedetineerden zijn de afgelopen jaren niet geïndexeerd. Het is de verwachting dat er de aankomende jaren wel een indexering gaat plaatsvinden, waarbij de gemeentelijke bijdragen gaan stijgen.</p>

<p>Onderwerp: Vergroten van het toezicht en de handhaving in de openbare ruimte</p>	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i> Het beter naleven van de regels, door mensen te stimuleren dit te doen, en het behoud van een plezierige woonomgeving.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan de lokale prioriteiten op het gebied van veiligheid en leefbaarheid door een tweede BOA aan te stellen. • Lokale prioriteiten op het gebied van veiligheid en het bijbehorende uitvoeringsplan zijn medebepalend voor de inzet van toezicht en handhaving. Ook in andere (handhavings)programma's staan beleidsvoornemens die het werk van de BOA raken, bijvoorbeeld overlast door overhangend groen, of overlast (en alcoholmisbruik) van jongeren in de openbare ruimte. Ook bijvoorbeeld brandveiligheid van panden, vervuilde woningen of oneigenlijk gebruik van woningen zijn van invloed op de leefbaarheid en veiligheid van wijken.

<p>Onderwerp: Horeca</p>	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Een integrale aanpak Gooi en Vechtstreek voor alcoholpreventie ('Samen aan Slag tegen riskant alcoholgebruik jeugd') en toezicht en handhaving vanuit de regionale samenwerking. • Actueel horecabestand en regelgeving. 	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Preventie- en handhavingsplan 2017 - 2020 opstellen. • Integraal horecabeleid ontwikkelen.

<p>Onderwerp: Rampenbestrijding en Crisisbeheersing (Wet op de Veiligheidsregio)</p>	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Een lokale crisisorganisatie die direct inzetbaar en goed opgeleid, getraind en geoefend 	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen van taakkaarten per crisisproces. • Opstellen van contactlijsten.

<p>is.</p> <ul style="list-style-type: none">• Borging van de kritieke (gemeentebrede) processen. Bijvoorbeeld bij een pandemie of aanslag.• De lokale crisisorganisatie ervaring laten opdoen met het inrichten en gebruiken van een opvanglocatie en het gehele proces van 'acute bevolkingszorg' hierbij betrekken.	<ul style="list-style-type: none">• OTO-plan (opleiden, trainen, oefenen) 2017-2018 opstellen en uitvoeren.• Opstellen en implementeren van een gemeentelijk continuïteitsplan (mede op verzoek van de veiligheidsregio).• Een multidisciplinaire oefening organiseren.
---	---

Prestatie-indicatoren

Programma	2. Veiligheid				
Portefeuillehouder	M.E. Smit				
Verantwoordelijke afdeling	Staf				
		Bereikt in 2015	Te bereiken in 2016	Te bereiken in 2017	Toelichting
Maatschappelijk effect	Vergroten algemene veiligheid				
Doelstelling 1	Scheppen van een veilig klimaat om in te wonen, te werken en te recreëren.				
Indicator 1	Aantal oefeningen rampenbestrijding	4	10	8	
Kengetallen					
		2012	2013	2014	2015
Drank & Horeca vergunningen en ontheffingen (*)		126	42	43	67
Evenementenvergunningen		108	83	78	67
Evenementenmeldingen			11	21	27
Standplaatsvergunningen(*)		13	5	20	18
(*) Inclusief melding incidentele festiviteiten					

Wat mag het kosten?

2. Veiligheid	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	2.492.333	2.511.406	2.288.556	2.364.332	2.440.110	2.439.075
Baten	-187.636	-49.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000
Saldo vóór bestemming	2.304.697	2.462.406	2.240.556	2.316.332	2.392.110	2.391.075
Mutaties reserves						
Saldo na bestemming	2.304.697	2.462.406	2.240.556	2.316.332	2.392.110	2.391.075

Belangrijkste verschillen 2017 ten opzichte van 2016

Lasten

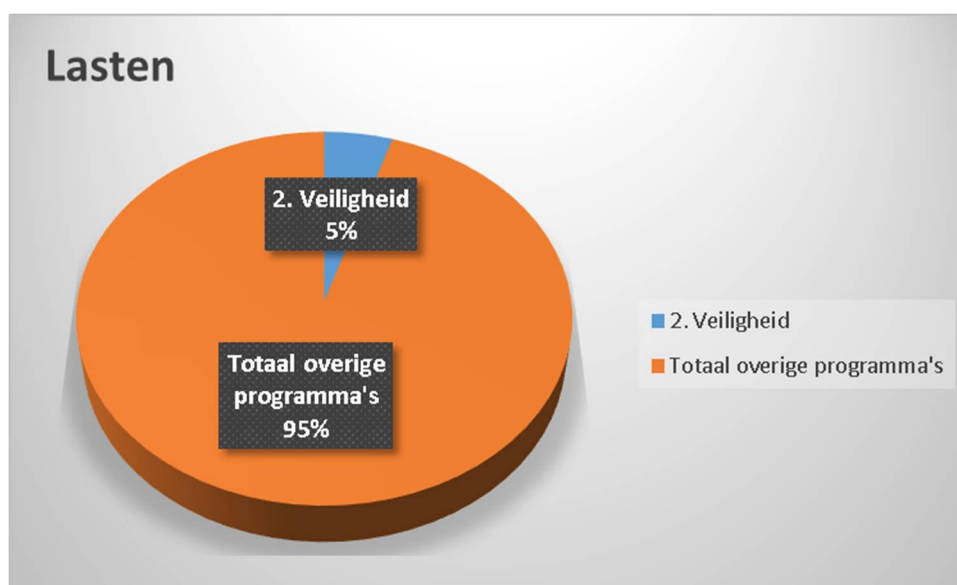
De lasten dalen ten opzichte van 2016 met € 223.000. De belangrijkste oorzaken zijn:

- Bedragen x € 1.000
- Afname apparaatslasten 267 V
Tot en met 2016 werden de overheadkosten middels een integraal uurtarief doorbelast aan de programma's. Vanaf de begroting 2017 dienen de overheadkosten afzonderlijk in de begroting te worden verantwoord. Dientengevolge dalen de apparaatslasten op alle programma's;
 - Toename materiële lasten 85 N
 - o Aantrekken 2^e BOA (kadernota) 70 N
 - o Hogere bijdrage Bevolkingszorg 7 N
 - o automatisering en licentiekosten. 8 N
Voorheen werden deze kosten centraal (algemene baten & lasten) geadmistreerd. Op grond van het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen deze kosten vanaf 2017 binnen de betreffende programma's te worden verantwoord.
 - Afname kapitaallasten 41 V
De afname van de kapitaallasten betreft volledig de daling van de rente over de geraamde boekwaarde van de brandweerkazerne Loosdrecht. Vanaf 2017 wordt er op grond van de gewijzigde BBV geen rente meer berekend over het eigen vermogen waardoor het renteomslagpercentage van 2016 naar 2017 daalt van 3,5% naar 1,05%.

223 V

Baten

De baten nemen ten opzichte van 2016 met € 1.000 af. Het betreft de geraamde bijdrage van de Veiligheidsregio in de ambtelijke kosten van Wijdemeren. In 2016 is € 10.000 geraamd. In 2017 € 9.000.

Belangrijkste verschillen meerjarenramingen 2017 – 2020

Lasten

Van 2017-2018 en 2018-2019 stijgen de lasten van jaar op jaar met respectievelijk € 76.000. Dit betreft in beide jaren de verhoging van de gemeentelijke bijdrage in de kosten van de Regionale Brandweer (gewijzigde verdeelsleutel op basis van het fictief budget brandweer in de algemene uitkering gemeentefonds).

Programma 2, Veiligheid per product

Product	Omschrijving	Lasten apparaat	Materiële Lasten	Kapitaal- lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
405001	APV, bijzondere wetten en evenementen	178.936	16.400		195.336	-38.000	157.336		157.336
405002	Integrale veiligheid en criminaliteitspreventie	62.073	67.910		129.983		129.983		129.983
405003	Handhaving / toezicht openbare ruimte	70.167	94.205	2.785	167.157	-1.000	166.157		166.157
406005	Brandweer	13.962	1.620.137	54.838	1.688.937		1.688.937		1.688.937
407001	Rampenbestrijding	45.232	61.911		107.143	-9.000	98.143		98.143
	Totaal programma 2	370.370	1.860.563	57.623	2.288.556	-48.000	2.240.556	0	2.240.556

3. Openbare Ruimte

Beschrijving programma

Dit programma betreft de inrichting en het beheer en onderhoud van onder andere riolering, (water)-wegen, bruggen, openbare verlichting, speelvoorzieningen, groenvoorziening, begraafplaatsen en openbare gebouwen. Daarmee draagt dit programma bij aan de leefbaarheid in onze gemeente.

Beleidsuitgangspunt is dat de openbare ruimte en gebouwen heel, schoon en veilig moeten zijn. De gebruiker van deze ruimte mag bij normaal gebruik geen schade of letsel oplopen als gevolg van onvoldoende onderhoud. Het kwaliteitsniveau wordt voor een belangrijk deel bepaald door de wensen van de bewoners / bedrijven en de (financiële) grenzen van de gemeente. Er wordt uitgegaan van een 'sober en doelmatig' basisniveau, echter aan de bewoners / bedrijven wordt de mogelijkheid geboden iets extra's te realiseren door actief te participeren in de inrichting én in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Participatie speelt een belangrijke rol en draagt bij aan het gezamenlijk verbeteren van de leefbaarheid in onze gemeente. Er zijn inmiddels circa 95 participaties in de openbare ruimte actief, wat als een vliegwiel lijkt te werken gezien het toenemende aantal participatieaanvragen, mede op basis van de bestaande voorbeelden. Ook in 2017 wordt verder ingezet op deze samenwerking in de openbare ruimte.

Ook vanuit de gemeente zelf wordt verder ingezet op het opwaarderen van de openbare ruimte, vooral daar waar participatie minder van toepassing is. Voorbeelden hiervan zijn het uitbouwen van bloemrijke berminrichtingen, het opwaarderen van entrees van onze kernen en een forse kwaliteitsslag in verouderde groenvakken langs de hoofdwegen. De uitvoering daarvan wordt zo veel mogelijk gekoppeld aan in de planning staande herinrichtingsprojecten.

Er wordt verder ingezet op het verbeteren van de verkeersveiligheid door uitvoering te geven aan de maatregelen uit de 'top-13' van verkeersonveilige situaties. In samenwerking met scholen en ouderraden worden concrete maatregelen getroffen om de verkeersveiligheid rondom scholen verder te verbeteren.

De hoeveelheid uit te voeren (reconstructie)projecten is concreet in beeld gebracht in relatie tot de beschikbare formatie. Op deze wijze wordt de hoeveelheid en kwaliteit van de uit te voeren (project)werkzaamheden meer inzichtelijk, waardoor de raad beter in staat is om keuzes te maken.

Wettelijke basis voor dit programma

De wettelijke basis is vastgelegd in o.a. de Gemeentewet (zorgplicht), Wegenwet, Wegenverkeerswet, Wet milieubeheer, Boswet, Natuurbeschermingswet, Flora- en Faunawet, Afvalstoffenwet, Wet informatievoorziening ondergrondse netwerken (WION) en de Waterwet. Uit de Wet Milieubeheer en de Wet Gemeentelijke Watertaken volgt de verplichting tot het hebben van een verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) en de gemeentelijke zorgplicht voor afvloeiend hemelwater en stedelijk grondwater. Daarnaast schrijft de wet een goede samenwerking en afstemming met de watersysteembeheerder (AGV) voor.

Betrokken partijen

Naast de gemeente zijn ook andere instanties verantwoordelijk voor de openbare ruimte binnen de gemeentegrenzen. Het beleid en beheer van de waterwegen valt merendeels onder verantwoording van het Plassenschap Loosdrecht e.o. en het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (Waternet). Andere betrokken partijen zijn o.a. Rijk, Provincie, Natuurmonumenten, Nutsbedrijven en hulpverleningsdiensten. Ook met deze partijen wordt, vanuit een integrale benadering en verantwoordelijkheid, steeds naar samenwerking gezocht om samen op te trekken in efficiënte en eenduidige inrichting en beheer van de openbare ruimte. Verder wordt ook ingezet op overleg en samenwerking met organisaties als VVN en de Fietsersbond, met als doel gezamenlijk voorstellen te maken voor een betere en veiliger inrichting van onze wegeninfrastructuur.

Ook de samenwerking met gemeenten in de regio wordt steviger ingericht. Waar dat van toepassing is worden de mogelijkheden en consequenties van gezamenlijk aanbesteden en uitvoeren onderzocht op gezamenlijke voordelen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Onderwerp: Wegen	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p><i>Wegbeheer en onderhoud:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• De technische staat van onze wegen op minimaal B-niveau (oude R-) houden.• De hoofdinfrastructuur op een eenduidiger en aantrekkelijker niveau inrichten. Vooral een aantal komingangen en/of entrees van de dorpen willen wij opwaarderen. <p><i>Verkeersveiligheid:</i></p> <p>Wij willen de verkeersveiligheid stapsgewijs verder verbeteren, c.q. het aantal potentieel gevaarlijke verkeerspunten terugbrengen.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <p><i>Wegbeheer en onderhoud:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Zodra de verhardingen het onderhoudsniveau B bereiken, gaan wij onderhoud uitvoeren.<ul style="list-style-type: none">• Klein onderhoud voeren wij uit middels een open-postenbestek, waarmee wij de aanneemer snel en efficiënt kunnen aansturen.• Grote wegvakken worden meervoudig onderhands aanbesteed. In 2017 zijn voorzien:<ul style="list-style-type: none">- Fietspaden Noorder- en Zuidereinde;- Elbert Mooijlaan te Kortenhoef.• Als integrale herinrichtingen in uitvoering zijn opgenomen:<ul style="list-style-type: none">- Overmeer-Zuid;- Eikenlaan / Lindeplein / Nootweg (VOS);- Beukenlaan;- P-terrein school Eikenlaan (VOS);- Industrieweg;- Emmaweg / Wilhelminahof / Zuidsingel;- Dorpscentrum Nederhorst den Berg.• Als integrale herinrichtingen in voorbereiding zijn opgenomen:<ul style="list-style-type: none">- Koninginneweg;- Oud-Loosdrechtsedijk 'tussen de rotondes';- Kortenhoefsedijk (VOS). <p><i>Verkeersveiligheid:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Op basis van het 'Beleidsplan Verkeersveiligheid' (BPV), het plan 'Verkeersonveilige Situaties' (VOS) en het 'Verkeersrealisatieplan' (VRP) wordt uitvoering gegeven aan de maatregelen uit de 'top-13' (concrete projecten zie hierboven).• Samen met de scholen wordt een plan opgezet voor verbetering van de verkeersveiligheid rondom scholen. De voorbereiding hiervan is in 2016 gestart en zal in 2017 doorlopen. <p>Na een inventarisatie wordt een nieuw beboddingsplan opgesteld. Op basis hiervan worden verkeersbesluiten herzien, overtollige bebodding verwijderd en verouderde bebodding vervangen. De voorbereiding is in 2016 gestart en de uitvoering start in 2017.</p>

<p><i>Gladheidbestrijding:</i> In de wintermaanden willen wij gladheid op onze hoofdwegen en hoofdfietspaden, uit het oogpunt van verkeersveiligheid, zo veel mogelijk voorkomen.</p>	<p><i>Gladheidbestrijding:</i> Adequaat inspelen op de weersverwachtingen, waarbij de gladheid voor het seizoen 2016-2017 wordt bestreden conform het door het college vastgestelde gladheidbestrijdingsplan.</p>
---	---

Onderwerp: Openbare Verlichting	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i> Goed functionerende openbare verlichting. De basis is het 'Beleidsplan openbare verlichting gemeente Wijdere Meren 2015-2020'. De belangrijkste doelen zijn lage onderhoudskosten en verduurzamen van de openbare verlichting.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Op basis van het beleidsplan wordt in 2017 de vierde en laatste tranche openbare verlichting vervangen. Eind 2017 is ongeveer 25% van een totaal van 1200 masten vervangen. Vanaf 2018 worden masten vervangen op basis van technische levensduur. De vervanging maakt het mogelijk om in 2030 een halvering in energiegebruik te bereiken, in overeenstemming met het SER-Energieakkoord 2013. • De gegevens worden opgenomen in een integraal beheersysteem.

Onderwerp: Verkeersregelinstallaties (VRI's)	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i> Goed functionerende verkeersregelinstallaties (VRI's).</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i> Afgeschreven en sterk verouderde VRI's worden vervangen. Voor 2017 staan de volgende voetgangersoversteekplaatsen (VOP's) ingepland:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kerklaan/Parklaan, Kortenhoef; - Randweg, Nederhorst den Berg.

Onderwerp: Groen	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Inrichting, beheer en onderhoud van het openbaar groen op basisniveau. • Terugdringen hinderlijk overhangend groen. • Ruimte geven aan participerende inwoners en ondernemers om, waar zij dat wensen, extra voorzieningen te treffen voor een aantrekkelijker woon- en werkomgeving. Vervolgens vanuit de gemeente op specifieke plekken waar participatie minder van toepassing is (entrees, hoofdwegen, etc.) kwaliteit verhogende (groen)inrichting toepassen. 	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks wordt een deel van de onderhoudsintensieve plantsoenvakken omgevormd tot onderhoudsarme plantsoenen. • De versleten plantsoenen aan de Vijnen en de Veenderij worden in samenspraak met bewoners heringericht. • Op basis van het in 2016 opgestelde beleid gaan we in overleg met de betreffende inwoners om particulier overhangend groen terug te dringen voor de veiligheid, de toegankelijkheid en het beheer van de openbare ruimte. • In aansluiting op de succesvolle samenwerkingsinitiatieven met inwoners, bedrijven en instellingen in het inrichten en beheren van het openbaar groen, blijven wij nieuwe initiatieven faciliteren en stimuleren. Zie ook www.deappelboom.nl.

<ul style="list-style-type: none">• Een bomenbestand dat wordt onderhouden binnen de eisen van de wettelijke zorgplicht voor boomeigenaren. Soberheid en veiligheid zijn daarbij de uitgangspunten.• Voldoen aan de flora- en faunawet, door het invoeren van door het Rijk goedgekeurde gedragscodes voor Bestendig Beheer en Ruimtelijke Ontwikkelingen.• Een actuele bomenverordening, aangepast op o.a. veranderende wet- en regelgeving.	<ul style="list-style-type: none">• Op basis van het VTA ('Visual Tree Assessment') geven wij uitvoering aan de noodzakelijke beheermaatregelen m.b.t. de circa 10.000 gemeentelijke bomen.• Wij gaan beleidstukken en uitvoeringsbesluiten aanpassen op nieuwe wetgeving (o.a. Natuurwet en Omgevingswet).• Op basis van de nieuwe Wetgeving en het participatiebeleid openbare ruimte wordt de bomenverordening geactualiseerd.
---	---

Onderwerp: Speelvoorzieningen

<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>Speelvoorzieningen en aantallen speeltoestellen per blijvende speelplaats binnen de kaders van het in januari 2014 aangenomen Speelbeleidsplan, waar mogelijk en wenselijk aangevuld met participatie-initiatieven van bewoners.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Participatie-initiatieven van bewoners met zelf-beheer stimuleren.• Op een aantal speelplaatsen de afgeschreven en afgekeurde toestellen vervangen door duurzame toestellen, in overleg met omwonenden.• Op basis van een plan van aanpak enkele solitaire toestellen clusteren tot een grotere speelplaats na overleg met de betrokkenen.
---	--

Onderwerp: Straatmeubilair

<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>Veilig en goed functionerend straatmeubilair, op de juiste plaatsen.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Wij controleren en onderhouden het straatmeubilair op sober maar veilig niveau en voldoende functioneren.• Ook voor 2017 willen wij de samenwerking met de stichting Land en Boschzigt, die voor ons de bankplanken schildert, voortzetten.
---	--

Onderwerp: Waterwerken

<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>Waterwerken (bruggen en beschoeiing) zijn veilig en technisch voldoende onderhouden.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Alle bruggen worden technisch geïnspecteerd, op basis waarvan de onderhoudsbehoefte wordt bepaald en uitgevoerd.• In 2017 wordt een duikerbrug in Ankeveen vervangen gezien de technische staat.• Op basis van het in juli 2015 vastgestelde 'beheerplan overige waterwerken 2015-2026' wordt uitvoering gegeven aan het meerjarig onderhoudsprogramma voor beschoeiingen, steigers, etc. Het verduurzamen speelt hierin een belangrijke rol, waarbij actuele ontwikkelingen worden gevolgd. Het achterstallig onderhoud gaan we de komende 10 jaar inhalen. Voor 2017 staat een gedeelte langs de Middenweg op de rol, inclusief het afwerken van de bermen vanaf de waterkant tot aan de hoofdrijbaan.
---	--

Onderwerp: Riolering / gemeentelijke watertaken

Wat willen we bereiken?

- Een rioolstelsel dat adequaat functioneert en adequaat wordt beheerd, zodat het aantal storingen tot een minimum wordt beperkt.

- Een aantal verbeteringen realiseren in onze waterhuishouding. Het betreft hier de zorgplicht m.b.t. hemelwater, grondwater en afvalwater.

- Actief samenwerken in de waterketen met regiogemeenten vanuit het 'Bestuurlijk Overleg Water AGV-gemeenten' (BOWA) om bezuinigingen te realiseren.

- Inzicht krijgen in het functioneren en het verbeteren en klimaatbestendig maken van het rioolstelsel.

- Voldoen aan de Kader Richtlijn Water (KRW)

Wat gaan we doen?

- Wij inspecteren en reinigen het vrijvervalriool, de duikers, de kolken en alle riool- en minigemalen op reguliere basis. Kleine gebreken worden direct verholpen, rekening houdend met het jaarlijks op te stellen onderhoudsprogramma.
- We leggen in de paden voor de huizen aan de Lijsterbeslaan (Loosdrecht) een nieuw hemelwaterriool aan en nemen in overleg met de bewoners het vuilwaterriool over in beheer.

- We schouwen jaarlijks onze sloten en op reguliere basis worden in overleg met Waternet de gemeentelijke wateren gebaggerd.
- In 2017 wordt een baggerbeheerplan opgesteld en financieel vertaald t.b.v. de begroting 2018. Hiertoe worden de sloten geïventariseerd, waarvoor de gemeente onderhoudsplichtig is.
- We maken de minigemalen gefaseerd hemelwatervrij.
- In Overmeer-Zuid wordt een drainagestelsel en een hemelwaterrioolstelsel aangelegd. De voordaken worden hierop aangesloten.
- We stellen een uitvoeringsprogramma op om de riolering in Nederhorst den Berg voor te bereiden op de klimaatsveranderingen.
- Wij gaan het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2018-2022 opstellen.

- We nemen actief deel aan het BOWA, delen onze kennis en continueren onze deelname aan gezamenlijke (inkoop)projecten die daaruit voortvloeien.

- We zijn in 2016 gestart met het meten van het ondiepe grondwater.
- We meten waterstanden in het rioolstelsel om de modelmatige berekening te ijken. Het resultaat verwerken we in het Basis Rioleringsplan (BRP). Medio 2018 ronden we het BRP Kortenhoe af. Hierin wordt onder meer beschreven welke maatregelen we kunnen treffen om ons rioolstelsel klimaatbestendig te maken.
- Twaalf hoofdgemalen worden voorzien van de nieuwste telemetrie zodat we de debieten van alle hoofdbemalingsgebieden kunnen gaan monitoren.

- In de kern Nieuw-Loosdrecht loopt het project 'Loos Terecht' nog enkele jaren door. Een groot deel van de riolaansluitingen is inmid-

	<p>dels goed aangesloten. We gaan verder om eigenaren met foutieve aansluitingen op particulier terrein die nog niet zijn hersteld actief te benaderen.</p> <ul style="list-style-type: none">• Voor de Loosdrechtse dijken gaan we op een innovatieve wijze het afvloeiend hemelwater opvangen, zuiveren en vervolgens lozen op het oppervlaktewater. Dit om de 'water-op straat-problematiek' op te lossen binnen de geldende waterkwaliteitseisen.
--	---

Onderwerp: Uitvaartverzorging

<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>Het op een respectvolle en zorgvuldige wijze invulling geven aan het beleidsveld uitvaartverzorging. Hierbij zo goed mogelijk inspelen op veranderingen, zoals de toename van crematies en de afname van begrafenissen en het gebruik van aula's.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <p>In vervolg op de gemaakte keuzes uit het 'strategiedocument uitvaartverzorging', gaan we verder met het opwaarderen en uitbreiden van de voorzieningen op onze begraafplaatsen (kinderhoven, strooivelden, urnenvoorzieningen, aula's, etc.).</p>
--	--

Onderwerp: Gebouwen

<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Gebouwen waarin zonder storing, onderbreking of stilstand van het gebruiksproces, veilig, gezond, milieubewust en prettig kan worden gewerkt, gesport, gewoond of die anderszins worden gebruikt.• Wij streven evenwicht na tussen de technische en esthetische kwaliteit van gebouwen binnen de daarvoor beschikbare financiële middelen. Wij blijven alert om, waar mogelijk, met duurzame technieken milieuvordelen te behalen.	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Op basis van het duurzaam meerjarenonderhoudsplan (DMOP 2015) en de onderhoudscontracten wordt op planmatige wijze in regie uitvoering gegeven aan het groot onderhoud van de gebouwen en installaties. Hierbij worden jaarlijks de voor het volgende jaar geplande activiteiten beoordeeld op nut en noodzaak. Waar mogelijk worden werkzaamheden getemporeerd, waarbij het behoud van de kapitaalswaarde de belangrijkste rol speelt.• Duurzaamheidsmaatregelen voor sporthal De Fuik worden op haalbaarheid onderzocht én uitgevoerd bij een redelijke terugverdientijd.• Calamiteiten, storingen en klachten van bouwkundige of installatietechnische aard die het gebruik en de veiligheid van het gebouw nadelig beïnvloeden, lossen wij direct op.
---	---

Onderwerp: Afvalzorg

<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>We hebben de ambitie om met de andere gemeenten in de regio het hergebruik van afvalstromen te verhogen naar 75% in 2020.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Vanaf 2016 wordt in de regio Gooi & Vechtstreek gefaseerd een nieuwe inzamelmethode ingevoerd. Wijdmeren staat in de planning voor 2018.• Afhankelijk van de uitkomsten van een proef en regionale besluitvorming, zullen ook centrumgebieden van Wijdmeren (o.a. Meenthof, Nootweg en Voorstraat) voorzien worden van prullenbakken met gescheiden inzameling.
--	--

Prestatie-indicatoren

Programma		3. Openbare Ruimte			
Portefeuillehouder		Th.H.A.M. Reijn			
Verantwoordelijke afdeling		Beheer Openbare Ruimte			
		Bereikt in 2015	Te bereiken in 2016	Te bereiken in 2017	Toelichting
Maatschappelijk effect	Aantrekkelijkheid van kernen faciliteren				
Doelstelling 1	1 locatie per kern op bovengemiddeld niveau				
Indicator 1	Opwaardering komingangen / entrees	3x gereed, 2x in voorbereiding	5x gereed	Beeldkwaliteit minimaal B-niveau voor 'gemeentelijke openb.ruimte'	- Dammerweg nrd - Herenweg - Molenmeent - LeeuwenIn / brug - Randweg
Maatschappelijk effect	Bevorderen leefbaarheid openbare ruimte				
Doelstelling 1	Onderhoud wegen op R-min niveau				
Indicator 1	Percentage verhardingen dat niet voldoet aan minimaal R-min niveau (streefwaarde)	8% 11%	5,5% 10%	5,5% 10%	- Beoordeling op veiligheid - Beoordeling op kwaliteit
Doelstelling 2	Het zoveel mogelijk voorkomen van verkeersonveilige situaties				
Indicator 1	Aantal 'black spots'	0	0	0	
Doelstelling 3	In stand houden van gevarieerd openbaar groen				
Indicator 1	Aantal m ² verouderde plantsoenen die jaarlijks worden gerenoveerd	1860 m ²	2000 m ²	2000 m ²	
Doelstelling 4	Goed onderhoudsniveau van de gazons				
Indicator 1	Maximum aantal keren dat gewenste niveau (ntb) niet wordt gehaald.	n.v.t.	Beeldniveau vaststellen	n.t.b.	Meetinstrument opstellen indien gewenst
Doelstelling 5	Goed functionerende openbare verlichting				
Indicator 1	Aantal stringen/ defecten OV	336	250	250	
Doelstelling 6	Voorkomen van overlast defecte riolering				
Indicator 1	Aantal meldingen defecten riolering	232	250	200	
Doelstelling 7					
Indicator 1	Aantal part.openb.ruimte	78	70	150	
Kengetallen					
		2013	2014	2015	2016
	Elementenverhardingen in m ²	552.000	596.200	596.200	599.700
	Asfaltverhardingen in m ²	467.000	472.300	472.300	472.400
	Aantal verkeersongevallen met slachtoffer(s)	5	13	17	n nb
	Aantal verkeersongevallen met doden	0	0	0	n nb
	Aantal meldingen over wegen / verkeer	383 / 25	213 / 84	222 / 38	116 / 21 tot 1-6-'16
	Oppervlak gazons in m ²	178.024	195.000	195.000	195.000
	Oppervlak overig openbaar groen in ha	52	55	55	55
	Aantal gemeentelijke bomen	10.436	10.218	9.950	9.998
	Aantal meldingen over groen	311	328	326	86 tot 1-6-'16
	Aantal stringen / defecten OV	409	306	336	294 tot 1-6-'16
	Aantal meldingen defecten riolering	388	335	232	85 tot 1-6-'16
	Aantal participaties openbare ruimte	-	40	78	95 tot 1-6-'16

Wat mag het kosten?

3. Openbare ruimte	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	10.230.508	10.762.845	9.478.952	9.441.300	9.362.187	9.395.707
Baten	-6.241.518	-6.896.125	-6.649.814	-6.631.183	-6.600.731	-6.611.295
Saldo vóór bestemming	3.988.990	3.866.720	2.829.137	2.810.117	2.761.455	2.784.412
Mutaties reserves	35.640	307.021	463.513	455.783	463.992	395.857
Saldo na bestemming	4.024.629	4.173.741	3.292.651	3.265.900	3.225.447	3.180.269

Belangrijkste verschillen 2017 ten opzichte van 2016

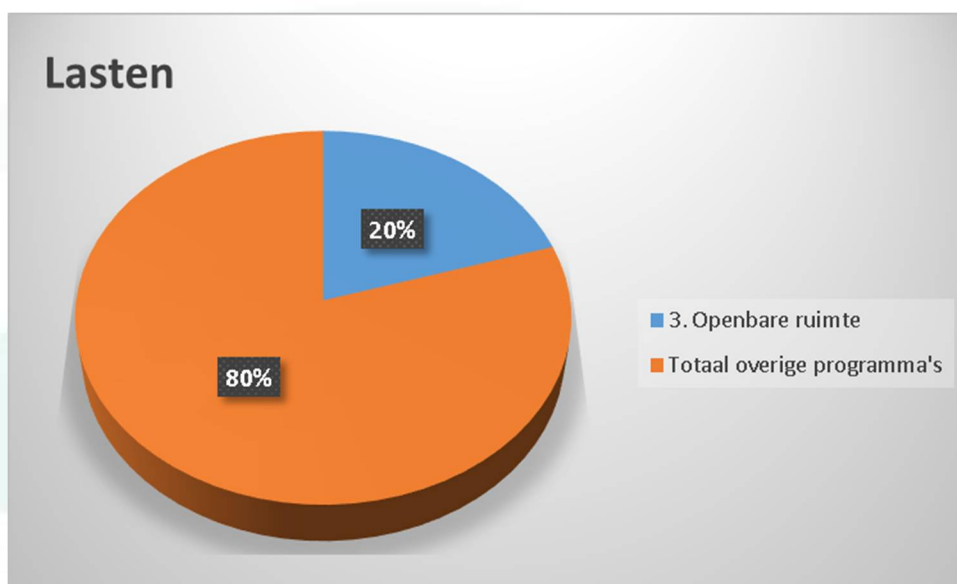
Lasten

De lasten nemen ten opzichte van 2016 met € 1.285 af. De belangrijkste oorzaken zijn:

	Bedragen x € 1.000
- Afname apparaatslasten	850 V
Tot en met 2016 werden de overheadkosten middels een integraal uurtarief doorbelast aan de programma's. Vanaf de begroting 2017 dienen de overheadkosten afzonderlijk in de begroting te worden verantwoord. Dientengevolge dalen de apparaatslasten op alle programma's;	
- Afname materiële lasten	122 V
o De lasten van rationeel wegbeheer zijn in 2017 lager. In 2017 worden in de verhouding exploitatie/investeringen meer investeringsprojecten uitgevoerd dan in 2016. Hierdoor nemen de exploitatielasten in 2017 af ten opzichte van 2016	217 V
o Tot en met 2016 werden de kosten van de organisatie-eenheid "Serviceverlening" doorbelast middels een opslag in het uurtarief. De kosten kwamen tot uitdrukking in de "Lasten apparaat". Vanaf 2017 worden de betreffende kosten op grond van de gewijzigde BBV rechtstreeks op de programma's verantwoord. Ten opzichte van 2017 geeft dit meerkosten onder de materiële lasten.	120 N
o In 2016 is sprake van incidentele lasten van € 75.000 voor het baggeren van de sloot langs het Noorder- en Zuidereinde. Deze lasten worden gedekt vanuit de voorziening riolering (vGRP). Zie ook de baten.	75 V
o Op basis van de kadernota is voor het omvormen van openbaar groen vanaf 2017 een structureel budget van € 50.000 geraamd. Voorheen was dit jaarlijks in het Investeringsplan opgenomen.	50 N
o Voor het verbeteren van de openbare ruimte en sociale cohesie is het budget vanaf 2017 structureel met € 50.000 verhoogd. Ten opzichte van 2016 geeft dit een lastenverzwaring.	50 N
o Tot en met 2016 was de bijdrage aan het regionale Projectbureau integraal verwerkt in de begroting van de GAD en maakte derhalve onderdeel uit van Programma 3. Vanaf 2017 behoren deze lasten niet meer tot de begroting van de GAD en zijn de bijdragen verantwoord onder Programma 4.	40 V

o In 2017 is voor vuilafvoer- en verwerking een incidenteel budget van € 40.500 geraamd voor verwerking van overhangend groen. Deze lasten worden gedekt vanuit de afvalstoffenheffing.	41 N	
o De lasten van riolering dalen ten opzichte van 2016 met € 29.000.	29 V	
o Voor restauratie van historische monumenten op de begraafplaatsen is in 2016 een incidenteel budget van € 36.300 geraamd. In 2017 vervallen deze lasten.	36 V	
o overige mutaties	14 N	
- Afname kapitaallasten		313 V
De afname van de kapitaallasten betreft in belangrijke mate de daling van de rente over de geraamde boekwaarden van rationeel wegbeheer en riolering. Vanaf 2017 wordt er op grond van de gewijzigde BBV geen rente meer berekend over het eigen vermogen waardoor het renteomslagpercentage van 2016 naar 2017 daalt van 3,5% naar 1,05%.		
		1.285 V

Baten

De baten dalen ten opzichte van 2016 met € 246.000. De belangrijkste oorzaken zijn:

- In 2016 is sprake van een Provinciale subsidie voor de herinrichting van de Loosdrechtse Dijk. Deze baten vervallen in 2017	40 N
- In 2016 was sprake van incidentele bijdrage uit de voorziening vGRP van € 75.000 voor het baggeren van de sloot langs het Noorder- en Zuidereinde. Zie ook de lasten.	75 N
- In 2015 is een bedrag van € 158.085 over het jaar 2014 terugontvangen van de GAD. Dit bedrag is in 2016 verrekend in de tarieven. In 2016 is een bedrag van € 23.663 terugontvangen over het jaar 2015. Dit bedrag zal worden verrekend in de tarieven over 2017. Het verschil tussen beide bedragen is een nadeel van € 134.000. Dit nadeel wordt volledig goed gemaakt door een hogere opbrengst afvalstoffenheffing, in 2016 € 2.462.000, in 2017 € 2.601.000. De opbrengst afvalstoffenheffing neemt toe met	5 V

Programmabegroting 2017-2020

€ 139.000. Per saldo is sprake van een geringe stijging van de baten van € 5.000.

- De bijdrage uit de voorziening Riolering (vGRP) daalt ten opzichte van 2016 met € 52.000. De baten rioolheffing dalen met € 93.000.	145	N
- De opbrengsten leges lijkbezorging zijn in 2017 geraamd op € 325.000. Ten opzichte van 2016 is dit een stijging van € 8.000.	8	V
- Overige mutaties	1	V
	246	N

Mutaties Reserves

De mutaties reserves betreffen bijdragen uit (negatief) of stortingen in onderstaande reserves:

	Bedragen x € 1.000					
	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Reserve Kwaliteit Woonomgeving	-183	-104	0	0	0	0
Reserve Begraafplaatsen	0	-36	0	0	0	0
Reserve Rationeel Wegbeheer	212	485	420	420	420	420
Reserve Verkeer	0	13	75	75	75	75
Reserve Onderhoud Gebouwen	-2	-9	-20	-28	-20	-88
Reserve Bruggen	14	0	0	0	0	0
Reserve Afschrijving Activa	-6	-42	-12	-11	-11	-11
	35	307	463	456	464	396

Belangrijkste verschillen meerjarenramingen 2016 – 2019

Lasten

Van 2017-2018 en 2018-2019 dalen de lasten van jaar op jaar met respectievelijk € 38.000 en € 79.000. Van 2019-2020 nemen de lasten toe met € 34.000. Onderstaand zijn de verschillen kort toegelicht:

	Bedragen x € 1.000		
	2018 t.o.v. 2017	2019 t.o.v. 2018	2020 t.o.v. 2019
Kapitaallasten	-1	-33	-47
Onderhoudskosten gemeentewerf			70
Verkeerstellingen om de twee jaar	-9	9	-9
Opvang baggerslib (Waternet); kosten vanaf 2018	25		
Openbare ruimte, omvormen groen; in 2017 € 50.000, in 2018 € 25.000	-25	-25	
Verwerkingskosten overhangend groen (gedekt vanuit de afvalstoffenheffing)	-41		
In 2018 geraamde advocaatkosten i.v.m. procedures overhangend groen (zie ook baten)	30	-30	
Storting in voorziening Riool (vGRP)	-26	7	10
Onderhoudskosten aula's begraafplaatsen	6	-5	3
Overige mutaties	3	-2	7
	-38	-79	34

Baten

Van 2017-2018 en 2018-2019 dalen de baten van jaar op jaar met respectievelijk € 19.000 en € 31.000. Van 2019-2020 nemen de baten toe met € 11.000. Onderstaand zijn de verschillen kort toegelicht:

	Bedragen x €1.000		
	<u>2018 t.o.v. 2017</u>	<u>2019 t.o.v. 2018</u>	<u>2020 t.o.v. 2019</u>
Hogere bijdrage vanuit de reserve onderhoud gebouwen (Werf)			-11
Opbrengsten afvalstoffenheffing dalen van 2017 naar 2018 (zie ook lagere lasten)	50		
Terugontvangst advocaatkosten overhangend groen in 2018	-30	30	
Overige mutaties	-1	1	
	19	31	-11

Programma 3, Openbare ruimte per product

Product	Omschrijving	Lasten apparaat	Materiële Lasten	Kapitaal-lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
441002	Kadaverdestructie / bestrijding botulisme	909			909		909		909
450001	Rationeel wegbeheer	274.095	560.998	556.603	1.391.696	-45.500	1.346.196	429.856	1.776.052
450002	Overig beheer van wegen	247.206	86.319	30.741	364.266		364.266	-2.712	361.554
450003	Straatmeubilair	23.638	15.000		38.638		38.638		38.638
450004	Openbare verlichting	58.815	150.000	148.807	357.622		357.622		357.622
450005	Straatreiniging	82.281	192.321	14.129	288.731	-11.309	277.422	-10.000	267.422
450006	Gladheidsbestrijding	19.273	158.100		177.373	-4.200	173.173		173.173
450007	Werken voor derden		5.000		5.000	-5.000	0		0
451001	Bruggen	18.983	139.949	39.415	198.347		198.347	-4.832	193.514
452001	Borden/verkeersregelinstallaties	45.122	100.282	33.663	179.067	-100	178.967	-655	178.312
452002	Verkeersbeleid	68.314	13.361		81.675		81.675	75.000	156.675
454001	Afwatering	44.316	43.500	30.679	118.495		118.495		118.495
456001	Openbaar groen	421.036	785.820	56.459	1.263.315		1.263.315	-4.763	1.258.553
457001	Vuilafvoer- en verwerking		2.053.879		2.053.879		2.053.879		2.053.879
457003	Afvalstoffenheffing	13.560			13.560	-2.624.705	-2.611.145		-2.611.145
458001	Gemeentelijk rioleringsplan	294.544	1.675.949	646.051	2.616.544		2.616.544		2.616.544
458002	Werken voor derden		5.000		5.000	-11.000	-6.000		-6.000
458003	Rioolheffing				0	-3.600.000	-3.600.000		-3.600.000
459001	Lijkbezorging	170.737	123.275	30.824	324.836	-348.000	-23.164	-18.381	-41.545
	Totaal programma 3	1.782.829	6.108.753	1.587.370	9.478.952	-6.649.814	2.829.137	463.513	3.292.651

4. Economische zaken, recreatie en toerisme

Beschrijving programma

Dit programma omvat het gemeentelijk beleid gericht op bevordering van (sociaal-)economische activiteiten, zoals recreatie, toerisme, (detail)handel en industrie.

Het voorkomen van leegstand en aantrekkelijke winkelgebieden zijn actuele en belangrijke onderdelen van het economisch beleid. Daarnaast gaat de aandacht zeker ook uit naar de sector recreatie en toerisme.

In dit programma is tevens het gemeentelijk Waterbeleid ondergebracht, zoals de omgang met de KRW voor oppervlakte- en grondwater en het pilotproject 'Veenslib'. Hier ligt een relatie met de programma's 3, 7 en 8.

Het beleid is vastgelegd in de nota's:

- Plannen van Aanpak Permanente Bewoning I en II (2005)
- Geef Economie de Ruimte (2006)
- Visie Recreatie & Toerisme (vastgesteld in 2009)
- Horecanota (2006)
- Detailhandelstructuurvisie (2007)
- De Kern van Wijdmeren (2012)
- De regionale detailhandelsvisie (2014)

Economische zaken

Goed gevulde en veilige bedrijventerreinen en winkelgebieden zijn van belang voor de leefbaarheid en het voorzieningenniveau in de verschillende kernen. Met het opzetten van een Bedrijven Investeringszone op de Nootweg en het Keurmerk Veilig Ondernemen op de Meenthof zijn twee succesvolle pilots gerealiseerd die een vervolg krijgen op een bedrijventerrein.

Recreatie en toerisme

Naast het stimuleren van het Regionaal Bureau voor Toerisme en een intensief contact en samenwerking met het Platform voor Recreatie en Toerisme Wijdmeren, zet het programma in op draagvlak onder ondernemers en op samenwerking tussen bijvoorbeeld cultuur en recreatie.

Binnen het programma wordt uitvoering gegeven aan de projecten uit het Visiestuk 'De kern van Wijdmeren'. Met alle in het gebied betrokken partijen wordt gewerkt aan een gebiedsakkoord waarbij het doel is dat natuur, water en recreatie elkaar versterken.

Inzet is er op de intensieve samenwerking met de regio. Binnen de nieuwe structuur van de regio zal op het gebied van recreatie en toerisme intensiever worden samengewerkt met cultuur en erfgoed.

Water

Dit programma wordt sterk beïnvloed door regelgeving van hogere overheden, zoals o.a. het Nationaal en Provinciaal Waterplan, Waterwet, de Europese Kader Richtlijn Water, de Europese Zwemwaterrichtlijn, de Groene Uitweg, de EHS en de groene Ruggengraat.

Op het watergebied vindt regulier overleg plaats met Natuurmonumenten, Waternet, Plassenschap Loosdrecht e.o., lokale ondernemers, Politie Gooi & Vechtstreek en de Regio Gooi & Vechtstreek. De Advies & Beheerscommissie Wijde Blik en Spiegel- & Blijkpolderplas bestaat in zijn huidige vorm niet meer en wordt vervangen door een beheercommissie per plas. De rol van Natuurmonumenten en die van de ondernemers zal hierin groter worden. Voorts heeft er op beleidsniveau overleg en afstemming

plaats over o.a. het stroomgebied Rijn-West, de Kader Richtlijn Water en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Daarnaast is er drie maal per jaar afstemming met waterdeskundigen binnen de VNG. Twee maal per jaar is er overleg met de relatiebeheerder van Waternet om de onderlinge communicatie te stroomlijnen.

De gemeenten in het beheergebied van AGV hebben met elkaar en met het waterschap een samenwerkingsverband gesloten onder de naam 'Bestuurlijk Overleg Water AGV-gebied' (BOWA).

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Economische zaken

Onderwerp: Uitvoeringsprogramma Economische Zaken	
<i>Wat willen we bereiken?</i> Het opstellen en vaststellen van een breed gedragen uitvoeringsprogramma op het gebied van Economische Zaken, Recreatie & Toerisme.	<i>Wat gaan we doen?</i> In nauwe samenwerking met een groep geselecteerde ondernemers uit verschillende kernen en branches, belangenorganisaties en deskundigen gaan we een uitvoeringsprogramma opstellen waarin concrete acties zijn opgenomen om de lokale economie een impuls te geven.
Onderwerp: Prijs ondernemer van het jaar	
<i>Wat willen we bereiken?</i> In het kader van het uitvoeringsprogramma Economische Zaken willen we de mogelijkheid onderzoeken voor het instellen van de prijs 'Ondernemer van het jaar'.	<i>Wat gaan we doen?</i> In samenwerking met betrokken partners, waaronder de ondernemersvereniging, zullen we de haalbaarheid en de wenselijkheid van de jaarprijs onderzoeken.
Onderwerp: Scenario's bedrijventerreinen	
<i>Wat willen we bereiken?</i> Scenario's ontwikkelen met het oog op de vertaling van de landelijke en regionale economische ontwikkelingen (bijvoorbeeld webwinkels, diensteneconomie, multimedia) voor de bedrijventerreinen in Wijdmeren.	<i>Wat gaan we doen?</i> De ontwikkelingen doorvertalen naar de bedrijventerreinen en op basis daarvan scenario's ontwikkelen (renoveren, transformeren).
Onderwerp: Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op de Slenk	
<i>Wat willen we bereiken?</i> Na de positieve ervaringen met het KVO op de Meenthof, willen wij een tweede KVO-traject inzetten op een bedrijventerrein of detailhandelsgebied in Wijdmeren.	<i>Wat gaan we doen?</i> Wij zullen onderzoeken of er draagvlak is voor het inzetten van een KVO-traject in een detailhandelsgebied of bedrijventerrein in Wijdmeren.
Onderwerp: Marketingplan	
<i>Wat willen we bereiken?</i> Met het schrijven van een marketingplan willen de gemeente en betrokken ondernemers een beter inzicht krijgen in de markt en haar behoeften. Dit om onder andere beter te kunnen inspelen op veranderingen.	<i>Wat gaan we doen?</i> In 2016 zijn al een aantal ondernemers benaderd om mee te denken over het plan. In 2017 zullen deze ondernemers opnieuw benaderd worden en zal het plan tot uitvoering worden gebracht.

Onderwerp: Gebiedsloods	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>Vanuit de ondernemers is het geluid ontvangen dat zij soms vroegtijdig vastlopen bij het uitwerken van nieuwe beleidsvisies. De gemeente wil hen daarin tegemoet komen door het mede aanstellen van een 'gebiedsloods'.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <p>Tezamen met de provincie Noord-Holland en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht wordt geïnventariseerd welke gebiedsdoelen voor het werkgebied moeten worden bereikt en welke maatregelen daarvoor zijn opgesteld. Indien er sprake is van een mismatch wordt bezien of deze kan worden weggenomen. Daarna wordt bezien of het zinvol is een (gezamenlijke) functionaris speciaal hiermee te belasten.</p>
Onderwerp: Bedrijfscontacten	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>De gemeente vindt het belangrijk dat ondernemers een vast aanspreekpunt hebben. Daartoe is de rol van bedrijfscontactfunctionaris in het leven geroepen. Deze persoon vormt het eerste aanspreekpunt voor ondernemers en is zodoende het 'ondernemersloket'.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <p>De bedrijfscontactfunctionaris is het eerste aanspreekpunt voor ondernemers, helpt ondernemers op weg binnen de gemeente en biedt indien gewenst begeleiding bij contacten met andere overheden. De bedrijfscontactfunctionaris neemt deel aan de bijeenkomsten van de bedrijvenvereniging en is zichtbaar en bereikbaar voor de bedrijven in onze gemeente door actief contacten te leggen en te onderhouden. Om ondernemers zo goed mogelijk te kunnen adviseren onderhouden we nauwe contacten met organisaties als HISWA, Recron en het Watersportverbond. Deze contacten vormen een belangrijk netwerk dat wij in 2017 ambtelijk en bestuurlijk nog steviger willen verankeren. Onderdeel van het onderhouden van deze contacten zijn ook bedrijfsbezoeken door (leden van) het college van B&W.</p>
Onderwerp: Onderzoek mogelijkheid markten	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>De gemeente heeft vanuit verschillende kanten, ondernemers én inwoners, het geluid ontvangen dat er vraag is naar markten binnen de gemeente. Indien uit onderzoek blijkt dat deze vraag inderdaad leeft, willen wij meer (mini)markten toestaan. Mogelijk kunnen ook thematische markten worden gehouden, bijvoorbeeld met duurzame en/of lokale, biologische producten.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De wekelijkse markt (donderdag) op het Lindeplein in Loosdrecht is de eerste locatie waar de mogelijkheid van een (mini)markt wordt onderzocht. • In 2016 is er gekeken naar draagvlak bij de ondernemers en buurtbewoners. Begin 2017 zou de markt, wellicht in een proefopstelling, kunnen worden gestart. Ook zal er worden gekeken naar de mogelijkheden en het draagvlak voor markten en dergelijke (week, maand, etc.) op andere plekken binnen de gemeente.

Recreatie en toerisme

Onderwerp: Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT)	
<i>Wat willen we bereiken?</i> Het RBT moet als een sterke en actieve partij blijven fungeren op het gebied van de toeristische promotie en informatievoorziening.	<i>Wat gaan we doen?</i> Er zijn de afgelopen jaren al een aantal belangrijke stappen gezet. Wij moeten er echter voor zorgen dat het draagvlak van het RBT onder recreatieondernemers groter wordt. We blijven inzetten op het faciliteren en aanjagen van het RBT. Het verkrijgen van meer betalende partners is voor ons een belangrijk item.
Onderwerp: Toeristische overzichtskaart gemeente Wijdmeren	
<i>Wat willen we bereiken?</i> Door het RBT is de mogelijkheid geboden om tegen betaling een overzichtskaart voor de gemeente te ontwerpen. Andere gemeenten in de regio beschikken al over een dergelijke kaart. Het zou ook voor de gemeente Wijdmeren een toevoeging zijn en een goed overzicht bieden van de toeristische trekkers in de gemeente.	<i>Wat gaan we doen?</i> We gaan samen met het RBT kijken naar wat er mogelijk is en naar de invulling van de kaart. Het is hierbij van belang dat er een goed overzicht wordt gegeven van alle toeristische attracties waarover de gemeente beschikt.
Onderwerp: Amsterdam Zien, Holland Bezoeken	
<i>Wat willen we bereiken?</i> Met het programma 'Amsterdam Bezoeken, Holland zien' in gedachten, is er vanuit ondernemers de visie ontstaan dat we deze slogan moeten omdraaien. Daarbij gaat het er dus om dat toeristen onze regio bezoeken en een dagje naar Amsterdam gaan.	<i>Wat gaan we doen?</i> We willen op basis van deze visie van ondernemers kijken wat de mogelijkheden zijn om binnen de gemeente meer te faciliteren in 'short-stay' accommodaties. Verder is het van belang om samen met recreatieondernemers de door hen opgestelde visie in te brengen in het regionale beleid.
Onderwerp: Visiestuk de Kern van Wijdmeren	
<i>Wat willen we bereiken?</i> In 2012 is het visiestuk 'de Kern van Wijdmeren' vastgesteld. Tevens is er een planning gemaakt voor de uitvoering van de projecten.	<i>Wat gaan we doen?</i> Een aantal projecten is afgerond, een aantal bevindt zich in de opstartfase. In 2017 wordt deze uitvoering voortgezet. De uitvoering van de projecten en de snelheid waarmee dit gebeurt, is in belangrijke mate afhankelijk van de omvang van de Reserve Recreatie & Toerisme en de medewerking van particulieren en andere deelnemers.

Onderwerp: Toeristisch verblijfs- en informatiepunt Veendijk, Horndijk, Oud-Loosdrechtsedijk	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i> We willen fietsers en wandelaars een plek bieden om te genieten van de omgeving, het water en de rust. Deze plek moet de bezoeker uitzicht bieden over de plassen.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i> Het realiseren van een toeristisch verblijfs- en informatiepunt ('boulevard'), als onderdeel van het visiestuk 'de Kern van Wijdmeren'. Het project heeft ook enige samenhang met de vaarverbinding Wijde Blik - Loosdrechtse Plassen en de voorgenomen herinrichting van de Oud-Loosdrechtsedijk. Vorbereiding start 2016, uitvoering 2017.</p>

Onderwerp: Openstellen landgoederen 's-Graveland	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i> In het visiestuk 'de Kern van Wijdmeren' is de wens naar voren gebracht om de landgoederen in de gemeente, waarvan de meeste zijn gelegen in 's-Graveland, open te stellen voor het publiek. Een aantal landgoederen is eigendom van Natuurmonumenten, andere zijn particulier bezit. Voor toeristen en recreanten zijn de landgoederen erg attractief, maar helaas mogen zij ze veelal niet betreden. Door zoveel mogelijk landgoederen open te stellen voor publiek en hier op de juiste manier publicitair op in te spelen, zal 's-Graveland een trekpleister worden voor liefhebbers van landgoederen.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i> Hoewel met particuliere initiatieven de landgoederen af en toe opengesteld worden, blijven deze prachtige plekken in Wijdmeren grotendeels verborgen. Wij willen met de eigenaars in overleg over de mogelijkheden voor het openstellen van hun landgoederen. Daarna kan voor de opengestelde landgoederen worden gekeken naar de mogelijkheden en aanrij- en vaarroutes. Dit doen wij in samenspraak met het Regionaal Bureau Toerisme 2017.</p>

Onderwerp: Openbare drinkwaterpunten – Join the Pipe project	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i> De gemeente wil onderzoek doen naar de mogelijkheden van drinkwaterpunten op verschillende plekken in de gemeente. Het project ('Join the Pipe') wordt mede uitgevoerd door Vitens. Bij dit project staat het belang van het drinken van kraanwater als duurzaam initiatief voor flessenwater centraal.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i> In 2016 zal worden onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor het realiseren van verschillende drinkwaterpunten in de gemeente. In 2017 zal er vervolgens worden overwogen om op verschillende plaatsen binnen de gemeente drinkwaterpunten te organiseren.</p>

Onderwerp: Recreatieperceeltjes langs Nieuw-Loosdrechtsedijk	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i> In het visiestuk 'de Kern van Wijdmeren' is opgenomen dat we graag meer zicht op het water willen creëren. Langs de Nieuw-Loosdrechtsedijk liggen drie percelen met een mooi uitzicht over de plas, waarop dit kan worden gerealiseerd.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i> Voor twee van de drie perceeltjes zal de voorbereiding in 2016 worden gedaan. Deze twee kunnen in 2017 worden gerealiseerd. Het derde perceel wordt op dit moment nog bewoond, maar dit is eindig. Wanneer de bewoning van het perceel is beëindigd kan ook van dit perceel een recreatieterreintje/uitzichtpunt worden gemaakt.</p>

Onderwerp: Wandelroutenetwerken	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i> In het kader van routenetwerken in de regio zijn er een fietsknooppuntennetwerk en sinds 2015</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i> • Vanuit de regio Gooi & Vechtstreek was er begin 2016 een kick-off bijeenkomst onder de</p>

ook een sloepennetwerk. De laatste schakel die we willen realiseren is een wandelroutenetwerk.	titel 'Wandelnetwerk Gooi & Vechtstreek en Diemerscheg'. Het idee van dit netwerk is om plusminus 500 km aan nieuwe en oude paden te omvatten. <ul style="list-style-type: none">• Het beheer van de gerealiseerde netwerken verdient aandacht. De ANWB heeft te kennen gegeven hiermee te stoppen en via de regio wordt gevraagd na te denken over de mogelijkheden. Recreatie Midden Nederland (RMN) zou deze rol wellicht op zich kunnen nemen.
--	--

Onderwerp: Nieuwe waterkaart

<i>Wat willen we bereiken?</i> Na dit waterseizoen zijn de waterkaarten van het Loosdrechts Plassengebied op. Daarbij komt dat de huidige kaarten verouderd zijn. Het is daarom noodzakelijk om een nieuwe kaart te realiseren.	<i>Wat gaan we doen?</i> Waternet, Plassenschap Loosdrecht e.o. en de gemeenten Weesp en Stichtse Vecht hebben aangegeven mee te willen werken aan een nieuwe waterkaart. Dit heeft als voordeel dat de kaart completer wordt, een groter gebied bestrijkt en dat de kosten gedeeld worden. Het RBT zal hoogstwaarschijnlijk fungeren als ontwerper, drukker en verspreider van de kaart. Onze gemeente fungeert als trekker van dit project. In overleg met de verschillende geïnteresseerde partijen gaan we kijken naar de mogelijkheden voor de nieuwe kaart. Dit overleg zal grotendeels plaatsvinden tijdens het SWW-overleg Recreatie & Toerisme. Vragen hierbij zijn: welk gebied, betaalde of onbetaalde uitgave etc. Begin 2017 dient de waterkaart klaar te zijn, zodat deze voor het nieuwe watersportseizoen 2017 verspreid kan worden.
--	---

Onderwerp: Stageopdracht / Trainee VNG

<i>Wat willen we bereiken?</i> In het kader van de doelstelling om meer toeristen naar Wijdmeren te trekken hebben in 2015 en 2016 tweemaal een half jaar een stagiaire van de Hogeschool InHolland en een trainee vanuit de VNG gewerkt aan een aantal projecten binnen de gemeente. Dit willen we voortzetten.	<i>Wat gaan we doen?</i> In 2016 zullen we bezien of er voor 2017 opnieuw een vacature zal worden opengesteld voor een project om de gemeente Wijdmeren te vermarkten.
---	---

Waterbeleid

Onderwerp: Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen

<i>Wat willen we bereiken?</i> Onder verantwoordelijkheid van de Stuurgroep Gooi en Vecht (opvolger van de Gebiedscommissie Amstel, Gooi en Vecht) wordt het gebiedsprogramma 'Gooi en Vechtstreek 2016-2020' uitgewerkt. Een van de deelgebieden is 'Oostelijke Vechtplassen' (OVP). Gewerkt wordt aan een integrale gebiedsvisie die als werknaam zal krijgen: Gebiedsakkoord. De belangen van natuur,	<i>Wat gaan we doen?</i> Vooreerst zullen de integratiesessies een Gebiedsakkoord moeten opleveren waar alle stakeholders achter kunnen staan. Dit akkoord zal worden vastgesteld in de Stuurgroep Gooi en Vecht, onder voorzitterschap van de verantwoordelijke Noord-Hollandse gedeputeerde. De Wijdemeerse wethouder recreatie en toerisme is vanuit de regio Gooi en Vechtstreek als lid aan-
---	--

<p>water en recreatie in het gebied zullen elkaar moeten versterken.</p> <p>Nadat eerder de geoptimaliseerde wensen m.b.t. de thema's Natuur en Water beschreven waren is in het voorjaar van 2016 ook de Gebiedsvisie Recreatie en Toerisme uitgebracht, waarin vooral de kansen voor economische ontwikkeling worden aangegeven. Verwacht wordt dat na een aantal zogeheten integratiesessies, de drie thema's tot het Gebiedsakkoord leiden. Op basis daarvan zullen de stakeholders met respect voor elkaars belangen, hun projecten gaan realiseren.</p> <p>Vanuit recreatie is de wens geuit om niet alleen recreanten vanuit de regio Amsterdam naar de plassen te trekken, maar hen vooral ook hier verblijfaccommodatie te bieden, met de mogelijkheid voor een uitstapje naar Amsterdam.</p> <p>Projecten die passen binnen het Gebiedsakkoord kunnen rekenen op cofinanciering vanuit het Provinciaal Meerjarenprogramma Groen (PMG).</p>	<p>gewezen.</p> <p>Binnen het gebied OVP worden weer deelgebieden onderscheiden: Ankeveen, Kortenhoef en Loosdrecht en per deelgebied zijn processen en projecten benoemd die de leefbaarheid moeten vergroten. Ook zijn er zogenaamde 'no-regret' maatregelen, die deels al zijn uitgevoerd of thans lopen. Met name in het gebied Loosdrecht zijn er nog onvervulde ambities. Een ervan is de no-regret-maatregel, thans 'showcase' geheten: Pilotproject Veenslib.</p> <p>Daarnaast zijn in de deelvisie Recreatie en Toerisme diverse projecten benoemd die passen in de gemeentelijke visie 'De Kern van Wijdmeren' en die op basis daarvan gestimuleerd worden, zoals de vaarverbinding Loosdrecht - Wijde Blik en de vaarverbinding Gooise Vaart.</p>
--	--

Onderwerp: Pilotproject Veenslib

<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>Gezamenlijk met de gemeente Stichtse Vecht, de provincies Utrecht en Noord-Holland, het Plassenschap Loosdrecht e.o. en het Waterschap Amstel Gooi en Vecht wordt gezocht naar een methode waarbij overtollig veenslib uit de plassen kan dienen als bouwstof voor stabiele en duurzame oeverbescherming voor legakkers en eilanden. Belanghebbende private partijen dragen financieel bij.</p> <p>De uitkomst van de pilot kan richtinggevend zijn voor een uiteindelijk integrale oplossing voor de veenslibproblematiek.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <p>De verbonden bestuurlijke partijen leggen, met een bijdrage uit private middelen van circa €75.000, een bedrag van €1,5 miljoen op tafel om een oplossing te vinden voor het veenslibprobleem in de Loosdrechtse plassen. De uitvoering is gepland in 2016 en 2017. Wijdmeren draagt €180.000 bij.</p> <p>Het project is benoemd als 'showcase' in het kader van het gebiedsprogramma Oostelijke Vechtplassen.</p> <p>De trekker van het project is het Plassenschap, dat daarvoor in de uitvoeringsfase wordt ondersteund door een projectleider die de provincie Noord-Holland beschikbaar stelt.</p>
--	--

Onderwerp: Toekomst Plassenschap Loosdrecht e.o.

<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>Het Plassenschap Loosdrecht e.o. bestaat al sinds 1958. Na een fase waarin het Plassenschap ook het beleid bepaalde voor de recreatie in het plassengebied, ligt het accent de laatste jaren vooral op beheer en herontwikkeling. De gemeente wil dat het Plassenschap voor die rol optimaal geëquipeerd is. Bij zijn beheer- en ontwikkeltaak zal het Plassenschap zich ook moeten richten op hetgeen in het Gebiedsakkoord wordt overeengekomen.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <p>Het Plassenschap wordt bediend door Recreatie Midden-Nederland, dat in Utrecht gevestigd is. De discussie die daar gevoerd wordt over de toekomst van de recreatieschappen wordt nauwlettend gevolgd.</p>
---	--

Onderwerp: Cabomba en andere exoten

Wat willen we bereiken?

Ofschoon vooralsnog niet gevreesd wordt voor een zodanige explosie van exoten dat de recreatie op de plassen ernstig wordt bedreigd, is het zaak om een methode te vinden waarmee de ontwikkeling van Cabomba e.a. kan worden beheerst, op een kosteneffectieve wijze die niet leidt tot verdere verspreiding of onnodige schade aan het waterleven.

Wat gaan we doen?

De gemeente draagt bij aan een proefneming waarbij over een periode van drie jaar op praktische wijze diverse beheermethoden worden vergeleken. Het Burgerinitiatief vervult hierin een actieve rol. De bijdrage is financieel (maximaal €20.000) en in de vorm ambtelijke ondersteuning.

Onderwerp: Beheer Spiegel- en Blijkpolderplas en Wijde Blik

Wat willen we bereiken?

Natuurmonumenten is eigenaar en zowel natuurals recreatiebeheerder van de beide plassen. Er is extra geld voor een inrichtingsimpuls en er is weinig geld voor beheer. De ondernemers ervaren knelpunten met hun wensen. De gemeente zit ook aan tafel en stelt voor de voorheen bestaande beheercommissie, althans voor de Wijde Blik, weer in het leven te roepen. De recreatievoorzieningen in beide plassen moeten veilig zijn en aan hun doel blijven beantwoorden.

Wat gaan we doen?

- Onderzocht zal worden hoe de inrichting en het beheer geoptimaliseerd kunnen worden.
- De recreatiestrook aan De Zuwe functioneert goed, maar er is behoefte aan toiletvoorzieningen en horeca. De in 2016 geplaatste tijdelijke voorziening moet vervangen worden door een gecombineerde voorziening.

Onderwerp: Vaarverbinding Gooise Vaart

Wat willen we bereiken?

We willen de verbinding tussen de Oude Haven in Hilversum en het Loosdrechts Plassengebied promoten.

Wat gaan we doen?

Samen met Hilversum, het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en lokale ondernemers pakken we de bedienbaarheid van de Zuiderluis aan.

Onderwerp: Vaarverbinding Wijde Blik – Loosdrechtse Plassen

Wat willen we bereiken?

Het realiseren van een vaarverbinding tussen de Wijde Blik en de Loosdrechtse plassen via de Loenderveense plas.

Wat gaan we doen?

De wens om een rechtstreekse verbinding te hebben tussen de beide watergebieden is opgenomen in de Structuurvisie Wijdemeren. Binnen het overleg over het gebiedsakkoord voor de Oostelijke Vechtplassen, onderdeel van het gebiedsprogramma Gooi en Vecht, wordt bezien of en hoe tot realisatie kan worden gekomen.

Prestatie-indicatoren

Programma		4. Economische Zaken, Recreatie en Toerisme			
Portefeuillehouder		Th.H.A.M. Reijn en P.M. Smit			
Verantwoordelijke afdeling		Ruimtelijke Ontwikkeling			
		Bereikt in 2015	Te bereiken in 2016	Te bereiken in 2017	Toelichting
Maatschappelijk effect	Faciliteren van een goed verblijf- en investeringsklimaat				
Doelstelling 1	Lokale economie, recreatie en toerisme actief stimuleren				
Indicator 1	Aantal bedrijfsbezoeken bedrijfscontactfunctionaris individueel en met (leden van) het college	40	40	40	Gebaseerd op gegevens voorgaande jaren.
Indicator 2	Aantal bezochte vergaderingen ondernemersverenigingen en -platforms	-	10	10	
Indicator 3	Aantal bestaande bedrijfscontacten	240	240	240	
Kengetallen					
		2013	2014	2015	2016
	Aantal bedrijven in Wijdmeren	2.172 (1)	2.172	2.270	Nog niet beschikbaar
	Aantal bedrijven in Wijdmeren vgs. KvK	3.361 (2)	Bron opgeheven		
¹ Bron: LISA Werkgelegenheidsregister ² Bron: Kamer van Koophandel Gooi- Eem- en Flevoland (www.kennisvanmijnregio.nl)					

Wat mag het kosten?

4. Economische Zaken, Recreatie en Toerisme	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	1.283.245	816.252	736.062	743.763	722.928	730.847
Baten	-376.465	-41.725	-41.725	-41.725	-41.725	-41.725
Saldo vóór bestemming	906.780	774.527	694.337	702.038	681.203	689.122
Mutaties reserves	-105.207	-604	44.736	45.996	44.192	45.634
Saldo na bestemming	801.573	773.923	739.073	748.034	725.395	734.756

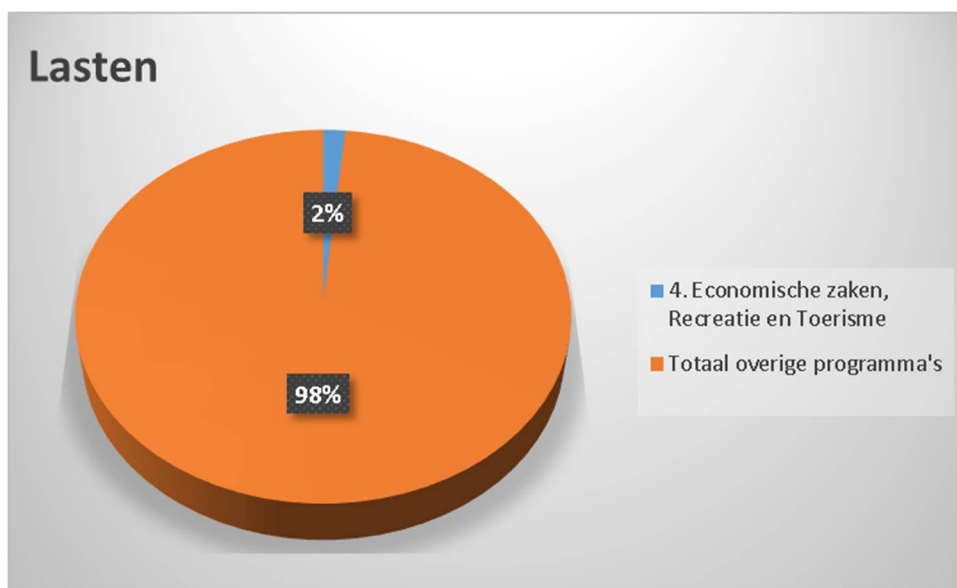
Belangrijkste verschillen 2017 ten opzichte van 2016

Lasten

De lasten dalen ten opzichte van 2016 met € 80.000. De belangrijkste oorzaken zijn:

	Bedragen x € 1.000	
- Afname apparaatslasten	80	V
Tot en met 2016 werden de overheadkosten middels een integraal uurtarief doorbelast aan de programma's. Vanaf de begroting 2017 dienen de overheadkosten afzonderlijk in de begroting te worden verantwoord. Dientengevolge dalen de apparaatslasten op alle programma's;		
- Toename materiële lasten	13	N
o Tot en met 2016 was de bijdrage aan het regionale Projectbureau integraal verwerkt in de begroting van de GAD en maakte derhalve onderdeel uit van Programma 3. Vanaf 2017 behoren deze lasten niet meer tot de begroting van de GAD en zijn de bijdragen verantwoord onder Programma 4.	40	N
o De subsidiescan wordt om de twee jaar uitgevoerd. Het budget is opgevoerd in 2016-2018-2020 etc. De geraamde lasten bedragen € 5.000. In 2017 is geen budget geraamd. Derhalve ten opzichte van 2016 een voordeel van € 5.000	5	V
o In 2016 ontvangen St. Wonderfeel (€ 3.000) en Jazzfestival Loosdrecht (€ 2.000) een bijdrage. Vanaf 2017 zijn geen lasten meer geraamd.	5	V
o In 2016 zijn eenmalige kosten geraamd voor de Toiletvoorziening strandje De Wijde Blik.	17	V
- Afname kapitaallasten	13	V
De afname van de kapitaallasten betreft volledig de daling van de rente over de geraamde boekwaarden. Vanaf 2017 wordt er op grond van de gewijzigde BBV geen rente meer berekend over het eigen vermogen waardoor het renteomslagpercentage van 2016 naar 2017 daalt van 3,5% naar 1,05%.		

80 V

Baten

Ten opzichte van 2016 zijn er geen afwijkingen.

Mutaties Reserves

De mutaties reserves betreffen bijdragen uit (negatief) of stortingen in onderstaande reserves:

	Bedragen x €1.000					
	Rekening	Begroting				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Algemene Reserve	-157	0	0	0	0	0
Reserve Afschrijving activa	-9	-14	-16	-16	-16	-16
Reserve Recreatie en Toerisme	59	56	62	63	63	64
Reserve Onderhoud Gebouwen	2	-1	-1	-1	-3	-3
Reserve kwaliteit Woonomgeving	0	-42	0	0	0	0
	-105	-1	45	46	44	46

Belangrijkste verschillen meerjarenramingen 2017 – 2020

Lasten

De verschillen van 2017-2018, 2018-2019 en 2019-2020 zijn onderstaand kort toegelicht:

	Bedragen x €1.000		
	2018 t.o.v. 2017	2019 t.o.v. 2018	2020 t.o.v. 2019
Tweejaarlijkse subsidiescan	5	-5	5
Bijdrage Plassenschap	4	4	4
Onderhoud gebouwen	-1	3	-1
Aanpak cabomba in 2017-2018		-22	
	8	-20	8

Baten

Er zijn geen afwijkingen in de meerjarenramingen.

Programma 4, Economische zaken, recreatie en toerisme per product

Product	Omschrijving	Lasten apparaat	Materiële Lasten	Kapitaal- lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
470001	Economisch beleid	29.802	85.047	16.651	131.500	-41.725	89.775	-22.142	67.633
470002	Bedrijventerreinen	32.140			32.140		32.140		32.140
473001	Recreatie- en toerismebeleid	21.037	28.543	8.779	58.359		58.359	71.800	130.159
473002	Plassenschap Loosdrecht e.o.	11.883	358.800		370.683		370.683		370.683
473004	Openbare recreatievoorzieningen	23.448	33.577	12.124	69.149		69.149	-4.923	64.227
473005	Waterbeleid	72.982		1.249	74.231		74.231		74.231
	Totaal programma 4	191.292	505.967	38.803	736.062	-41.725	694.337	44.736	739.073

5. Sociaal domein

Beschrijving programma

Het Rijk heeft in 2015 nieuwe taken overgedragen aan de gemeenten. In 2017 hebben wij twee jaar ervaring met jeugdhulp, het beschermd wonen, begeleiding, dagactiviteit, kortdurend verblijf, (passend) onderwijs en nieuwe taken in het kader van de Participatiewet. De uitdaging voor 2017 is het verder vormgeven van deze transformatie in de uitvoering en het realiseren van de integrale afstemming met andere beleidsterreinen binnen het sociaal domein en daarbuiten. Dit doen wij met onze inwoners, vrijwilligers, de adviesraad sociaal domein, maatschappelijke partners en zorgaanbieders. Belangrijke uitgangspunten uit onze Visie en Uitgangspunten Sociaal Domein zijn hierbij leidend: het stimuleren van de leefbaarheid in de kernen en zorg zo dichtbij als mogelijk.

Samenwerking regio Gooi en Vechtstreek

In 2016 is besloten de samenwerking met de regio Gooi en Vechtstreek te intensiveren en die met Utrecht West af te bouwen en te beëindigen met ingang van 2017. De nieuwe taken die in 2015 door het Rijk zijn overgedragen gaan wij dan ook samen met de andere gemeenten van de regio Gooi en Vechtstreek verder vormgeven, naast de al bestaande taken waar wij gezamenlijk in optrekken.

Om de overgang van Utrecht West naar de regio Gooi en Vechtstreek zo zorgvuldig mogelijk te laten verlopen zijn wij in 2016 bestuurlijk en ambtelijk gaan deelnemen aan de overlegstructuur voor het 'Uitvoeringsplan sociaal domein 2016-2018 Gooi en Vechtstreek'. Dit uitvoeringsplan zoekt verbinding met het lokale beleid en kent enkele speerpunten. Deze speerpunten zijn:

- een gezonde en vitale regio;
- gezamenlijke regie op sociale woningbouw;
- gezamenlijk inkoop en beheer maatwerkvoorzieningen sociaal domein;
- verbinding onderwijs, arbeidsmarkt en (jeugd)zorg;
- een inclusieve arbeidsmarkt;
- gezamenlijke regie bij complexe zorg.

Intensivering van deelname aan de overlegstructuur sociaal domein vindt plaats in 2017. Dat geldt ook voor de overige gemeentelijke taken, waarbij samenwerking plaatsvindt binnen de regio Gooi en Vechtstreek. Hierbij kan gedacht worden aan cultuur, passend onderwijs, (jeugd)gezondheidszorg en dergelijke. Hierdoor is het voor ons mogelijk blijvend in te spelen op de vele wettelijke veranderingen die voortdurend plaatsvinden.

Doelstelling

De hoofddoelstelling van programma 5 "het deelnemen aan het maatschappelijk leven van onze inwoners" blijft ongewijzigd ten opzichte van 2016 en is gebaseerd op wettelijke kaders, onze 'Visie en Uitgangspunten Sociaal Domein' en het dienstverleningsmodel. Activering van eigen mogelijkheden en inzet van preventieve maatregelen zijn hulpmiddelen die wij hiervoor gaan gebruiken.

Belangrijke pijler van onze inzet is het bevorderen van de (economische) zelfredzaamheid van onze inwoners. We stimuleren onze inwoners om uit te gaan van hun eigen mogelijkheden en hun eigen netwerk te benutten of uit te breiden.

Ook stimuleren en faciliteren wij het organiseren en het ontwikkelen van algemene voorzieningen in het voorveld. Wij willen een dementievriendelijke gemeente zijn en extra aandacht besteden aan eenzaamheid, vrijwilligerswerk, mantelzorg, toegankelijkheid van gebouwen en beschut werken.

Wettelijk kader

Alle activiteiten in dit programma zijn primair gericht op de uitvoering van de volgende wettelijke taken:

- Wet Bescherming Persoonsgegevens (privacy)

- Wet gelijke behandeling
- Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen
- Wet op het Primair Onderwijs
- Wet op het voortgezet onderwijs
- Wet passend onderwijs
- Variawet passend onderwijs en kwaliteit voortgezet speciaal onderwijs
- Wet op de expertisecentra
- Leerplichtwet 1969
- Wet educatie en beroepsonderwijs (BES)
- Wet op het onderwijstoezicht
- Wet Markt en Overheid
- Bibliotheekwet
- Wet publieke zorg
- Jeugdwet
- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen
- Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE)
- Aanwijzingsbesluit toezichthoudende ambtenaren Jeugdwet en Wmo
- Toezichtkader Stelseltoezicht Jeugd (jeugdinspectie)
- Regeling justitiële keteninformatisering Jeugdwet (CORV)
- Overige relevante wetgeving jeugd
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Uitvoeringsregeling Wmo 2015
- Wijzigingswet Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (invoering vermogensbijstelling vaststelling eigen bijdrage voor zorg of voorziening)
- Wijzigingswet Wet maatschappelijke ondersteuning (verstrekken van uitkeringen aan mantelzorgers)
- Uitvoeringsbesluit Wmo
- Participatiewet
- Wet participatiebudget
- Wet taaleis Participatiewet
- Wet Inburgering

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Onderwerp: Inwoners en partners	
<i>Wat willen we bereiken?</i> <ul style="list-style-type: none">• Een stevige constructieve samenwerking met de regio Gooi en Vechtstreek realiseren en met andere partners.• De zelfredzaamheid van onze inwoners vergroten.• De Adviesraad sociaal domein, onze inwoners en zorgaanbieders betrekken bij het vormgeven van het gemeentelijk beleid en uitvoering hiervan.	<i>Wat gaan we doen?</i> <ul style="list-style-type: none">• De samenwerking met de regio Gooi en Vechtstreek intensiveren, alsook met andere partners om het beleid en de uitvoeringsdiensten beter op elkaar af te stemmen.• Een constructieve samenwerking in de arbeidsmarktregio met werkgevers en het UWV inrichten.• De Adviesraad sociaal domein vroegtijdig betrekken bij het opstellen van nieuw beleid en het evalueren van beleid en/of uitvoering. Waar mogelijk ook onze inwoners en zorgaanbieders. Ook gaan we op zoek naar een vorm voor advisering van jongeren aan de

<ul style="list-style-type: none"> • Initiatieven/projecten van inwoners stimuleren. 	<p>gemeente.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Initiatieven/projecten ondersteunen en vermelden op de website 'de Appelboom'. We geven bijzondere aandacht aan initiatieven die naar aanleiding van de eenzaamheidsconferenties zijn ontstaan.
---	--

Onderwerp: Cliëntgerichte processen	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Een goede interne en externe communicatie realiseren over de werkprocessen en waar nodig deze aanpassen. • Aansluiting op het Digitaal Leefplein Gooi en Vechtstreek. • Een goed werkend facturatieproces en gegevensuitwisseling tussen gemeenten en (zorg)aanbieders. • Handhaven van de afhandelingstermijn van klachten, bezwaar- en beroepschriften. • Verbetering aanleveren verplichte gegevens voor de site Waarstaatjegemeente.nl. 	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Een communicatieplan opstellen en hier uitvoering aan geven, waarbij cliënten volledige (digitale) informatie kunnen krijgen over ons zorgaanbod, ons minimabeleid, onze werkprocessen en de werking van het Digitaal Leefplein. • We sluiten aan op het Digitaal Leefplein Gooi en Vechtstreek. • In overleg gaan met (zorg)aanbieders om het facturatieproces en de uitwisseling van het landelijk gegevensknooppunt tussen gemeenten en (zorg)organisaties te verbeteren in 2017/2018. Aansluiting bij het Digitaal Leefplein zal daarbij helpen. • Klachten, bezwaar- en beroepschriften afhandelen binnen de daarvoor gestelde termijn. • Het tijdig aanleveren van verplichte gegevens voor Waarstaatjegemeente.nl.

Onderwerp: Innovatie	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p><i>Begeleiding en dagbesteding:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De zorg zo dichtbij als mogelijk organiseren. • De druk op (zware) maatwerkvoorzieningen laten afnemen. <p><i>Jeugdhulp:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbetering van combinatie van zorg en overgang van Jeugdhulp naar Wmo. • De druk op maatwerkvoorzieningen laten afnemen. 	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <p><i>Begeleiding en dagbesteding:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeken of in de kernen in 2016 vergelijkbare indicaties zijn afgegeven op basis waarvan wij een beter aanbod kunnen organiseren, al dan niet een collectief aanbod. • Onderzoeken of er combinaties van zorg mogelijk zijn zoals een inloopvoorziening voor begeleiding en dagbesteding. Bij mogelijke realisatie van een inloopvoorziening kan dit plaatsvinden op basis van een projectsubsidie met duidelijke doelstellingen. <p><i>Jeugdhulp:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aan een ondersteuningsplan van een gezin een budget koppelen in plaats van individuele voorzieningen. • Onderzoeken of een andere aanpak bij jongeren van 16 tot 23 jaar mogelijk is. Een aanpak

<p><i>Eigen bijdrage inwoners</i></p> <ul style="list-style-type: none">• De eigen bijdrage mag geen onoverkomelijke drempel zijn voor het gebruikmaken van zorg. <p><i>Toegankelijkheid gebouwen</i></p> <ul style="list-style-type: none">• De toegankelijkheid van openbare gebouwen voor mensen met een beperking vergroten. Meer mensen moeten gebruik kunnen maken van activiteiten die daar plaatsvinden.	<p>waarin de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet niet voorziet en die leidt tot zorgconcepten waarbij (pleeg)zorg, werk en onderwijs aan elkaar gekoppeld kunnen worden.</p> <ul style="list-style-type: none">• In samenwerking met o.a. de regio Gooi en Vechtstreek en het ROC is in 2016 gestart met het opzetten van productief leren. In 2017 vindt hiervan verdere vormgeving plaats in een coöperatiemodel. <p><i>Eigen bijdrage inwoners</i></p> <ul style="list-style-type: none">• We beoordelen of verlaging van de eigen bijdrage nodig is om zorgmijding tegen te gaan. Hierbij betrekken wij het landelijk onderzoek Eigen Bijdrage. We doen dit in samenspraak met de regio Gooi en Vechtstreek. <p><i>Toegankelijkheid gebouwen</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Op basis van het onderzoek toegankelijkheid gebouwen dat in 2016 plaatsvindt een uitvoeringsplan opstellen en hieraan uitvoering geven.
--	---

Onderwerp: Algemene voorzieningen

<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p><i>Bibliotheek:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• De uit te voeren (verplichte) taken van de bibliotheek, die door de nieuwe Bibliotheekwet zijn vergroot, passend laten zijn binnen deze nieuwe wet.• Het gebruik van het leercentrum in de bibliotheek stimuleren.• De bibliotheek als werkervaringsplaats en ontmoetingscentrum.• Taalachterstanden voorkomen en lezen bevorderen gezamenlijk met het onderwijs.• Onderhoud gebouw bibliotheek Loosdrecht.• Duurzame financiering van de bibliotheek.	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <p><i>Bibliotheek:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Meerdere activiteiten realiseren in het leercentrum door nadere invulling te geven aan activiteiten in het Digitaalhuis, het houden van een spreekuur, de meeleesclubs en scholing aan vrijwilligers.• Aandacht geven aan vrijwilligerswerk om participatie en ontmoeting te bevorderen. Uitvoering geven aan meer activiteiten in het kader van taal-en leesbevordering. De werk-opstapplaatsen en vrijwilligerswerk in de vestigingen handhaven ten behoeve van participatie van inwoners.• Verdere uitvoering geven aan BoekStart in de kinderopvang en peuterspeelzaal. Uitvoering geven aan het project bibliotheek op school en het mogelijk maken dat meerdere scholen hieraan meedoen.• Op basis van een nulmeting een meerjarenonderhoudsplan opstellen.• Beleidskaders opstellen en afspraken maken over de verdeling van middelen tussen de gemeenten. Het verder aantrekken van extra huurders die nog passen in de bibliotheek (de
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Verder invulling geven aan het fusieproces met de bibliotheek Naarden-Bussum. <p><i>Verhuur accommodaties sociaal domein:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Leegstand van onze gemeentelijke gebouwen beheersbaar maken en houden. <p><i>Cultuur</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De kwaliteit van onze cultuur en ons erfgoed handhaven en zelfs verhogen, in samenwerking met de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek. <ul style="list-style-type: none"> • Personele capaciteit voor cultuur vergroten. <ul style="list-style-type: none"> • Kasteel Sypesteyn in stand houden. <ul style="list-style-type: none"> • Binnen- en buitenschoolse cultuur- en kunstactiviteiten voor de jeugd stimuleren en ontwikkelen. • Het Jeugd cultuurfonds blijvend onder de aandacht brengen. <p><i>Subsidies:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Inwoners in staat stellen deel te nemen aan het verenigingsleven, door bij te dragen aan de instandhouding daarvan. • Stimuleren van initiatieven voor en door inwoners. 	<p>bibliotheek is al bijna volledig verhuurd).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naar aanleiding van de fusie is regionaal overleg opgestart. Wijdmeren vervult hierbij de voorzittersrol en voert het secretariaat. <p><i>Verhuur accommodaties sociaal domein:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • We onderzoeken hoe we het beheer en de verhuur van onze gemeentelijke accommodaties toekomstbestendig kunnen maken. • We gaan de alternatieve invulling van de podiumfunctie van de Dobber verder onderzoeken. <p><i>Cultuur</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan het programma 'Cultuur & Erfgoed, Recreatie & Toerisme' (CERT), waarin de uitgangspunten zijn benoemd en is aangegeven op welke wijze wij vraagstukken kunnen oppakken. Daarbij ligt de focus op: <ul style="list-style-type: none"> - cultuurhistorie en erfgoed; - samenwerking en afstemming van kunst- en cultuurinstellingen; - afstemming en differentiatie van promotie van aanbod aan bezoekers per doelgroep toeristen, inwoners en zakelijke bezoekers. • Zoals aangegeven in de kadernota zal in samenwerking met de regio Gooi en Vechtstreek gezocht worden naar personele capaciteit, specifiek voor cultuur. • Op basis van het rapport 'Kasteel Sypesteyn: Op weg naar een duurzame toekomst' en het uitgewerkte meerjarenplan heeft het bestuur een subsidieaanvraag ingediend om de periode tussen het uitvoeren van het meerjarenplan en de te verwachten opbrengsten uit het Schutseperceel te overbruggen. • De combinatiefunctionaris blijft actief om verbandingen te leggen tussen educatie, kunst en cultuur. • Door de mogelijkheid te blijven bieden een aanvraag te doen uit het Jeugd cultuurfonds, wordt de bereikbaarheid van culturele activiteiten voor de jeugd vergroot. <p><i>Subsidies:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Het uitvoeren van het nieuwe subsidiebeleid per 2017 en daarbij ruimere incidentele subsidies mogelijk maken. • Doorvoeren van de overgenomen aanbevelingen van de rekenkamercommissie en werken aan een gemeentelijke subsidievisie.
--	---

<p><i>Sport en bewegen</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Een gezonde leefstijl stimuleren. <ul style="list-style-type: none">• Meerdere beweegactiviteiten, met specifieke aandacht voor kwetsbare doelgroepen en anderstaligen. <ul style="list-style-type: none">• Het jeugdportfonds blijvend onder de aandacht brengen. <p><i>Vervoer:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• We willen dat de inwoners die niet in staat zijn om zelfstandig met het openbaar vervoer te reizen in staat worden gesteld om binnen de Regio Gooi en Vechtstreek van deur tot deur te reizen naar het adres van hun keuze. Randvoorwaarde daarbij is dat de wachttijd en de reisduur zo kort mogelijk zijn.	<p><i>Sport en bewegen</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Uitvoering geven aan het plan van aanpak combinatiefuncties 2017 - 2020, samen met de samenwerkingspartners.• Uitbreiding zoeken in de aansluiting met lokale partners om beweging te stimuleren en activiteiten vraaggericht vorm te geven. <ul style="list-style-type: none">• Een bewegingsprogramma voor anderstaligen introduceren, gebaseerd op het zogenaamde 'total physical response' principe. <ul style="list-style-type: none">• Optimale deelname van jongeren aan sport- en culturele activiteiten. <p><i>Vervoer:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• We blijven scherp toezicht houden op de uitvoering van de huidige contracten om te zorgen dat de huidige goede dienstverlening bij de uitvoerders op peil blijft.• Samen met het contractbeheer van de Regio Gooi en Vechtstreek blijven we het vervoer monitoren, toezicht houden en de resultaten jaarlijks rapporteren.• In 2017 gaan wij met de regiogemeenten Gooi en Vechtstreek verder onderzoeken hoe het doelgroepenvervoer en leerlingenvervoer nog beter en financieel aantrekkelijker kan.
--	--

Onderwerp: Woon- en leefomstandigheden

<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p><i>Wonen (ook programma 8):</i></p> <ul style="list-style-type: none">• We willen dat mensen wonen in een woning die past in hun situatie.• Toename van het aantal sociale huurwoningen en sociale koopwoningen.• Huurwoningen toegankelijk houden voor mensen met een laag inkomen. <p><i>Huisvesting statushouders:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Realisatie van de taakstelling voor het huisvesten van statushouders. <p><i>Zorg rondom jeugd:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Zorgen voor een sluitende keten rondom zorg voor jeugd met de nadruk op preventie en het	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <p><i>Wonen:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Het uitvoeringsprogramma gebaseerd op de regionale woonvisie Gooi en Vechtstreek vormgeven.• In samenwerking met de gemeenten van de regio Gooi en Vechtstreek een woonmonitor inrichten om de prestatieafspraken te volgen die zijn vastgelegd in 2016.• Uitvoering geven aan onze Lokale woonvisie en het uitvoeringsprogramma. <p><i>Huisvesting statushouders:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Het huisvesten van jonge statushouders tussen de 18 en 23 jaar in een woning, met passende begeleiding.• Afspraken maken met woningcorporaties en vluchtelingenwerk om de integratie in de leefomgeving te bevorderen. <p><i>Zorg rondom jeugd:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• De zorg rondom jeugd geven wij mede vorm in samenwerking met de regio Gooi en Vecht-
--	---

<p>betrekken van het sociaal netwerk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij uitstroom uit de Jeugdhulp de kans op terugval/recidive voorkomen. • Versterken van het voorveld. <p><i>Jongerenwerk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jongeren en buurtbewoners ondersteunen bij het proces naar zelfredzaamheid en participatie. • Jongeren een plek geven in de gemeente, met balans in leefklimaat van jongeren en de buurt. • Zorgen dat jongeren een netwerk hebben dat ze kunnen inschakelen in geval van problemen (bijvoorbeeld rondom justitie, school, werk of gezinssituatie). • Het jongerenwerk een schakel laten zijn in de samenwerking tussen hulp aan jongeren en buurtbewoners, waarbij de drempel naar hulpverlening voor jongeren wordt verlaagd. <p><i>Ondersteuning en Begeleiding:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Inwoners in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig deel te nemen aan de samenleving waarbij ze, indien nodig, ondersteund en begeleid worden bij het maken van de keuzes die daarvoor nodig zijn op basis van eigen kracht en behoeften. <p><i>Opvang en bescherming (voorheen: Maatschappelijke opvang):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aan onze inwoners hulp, ondersteuning en opvang bieden wanneer dit nodig is. 	<p>streek.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgen voor een warme overdracht van Veilig Thuis Midden Nederland naar Veilig Thuis Gooi en Vechtstreek. Alle betrokkenen hierover tijdig informeren. • De opgedane kennis en ervaring benutten in afstemming met lokale (zorg)partijen. • De pilot Praktijkondersteuner jeugd bij huisartsen evalueren. • Uitvoering geven aan netwerkberaad. • Werken aan domein overstijgende samenwerkingen om het aantal algemene voorzieningen te vergroten. • Op basis van de evaluatie van ons beleid en verordening in 2016, het beleid en verordening Jeugdhulp voortzetten of aanpassen. <p><i>Jongerenwerk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Het jongerenwerk is aanwezig op plaatsen waar jongeren samenkomen en informeert, adviseert en activeert jongeren en buurtbewoners. • Het jongerenwerk signaleert en analyseert signalen over knelpunten in de ontwikkeling van jongeren en zet zonedig in op het verbeteren van sociale vaardigheden, zelfvertrouwen en zelfredzaamheid van jongeren. • Het jongerenwerk zet in op het verminderen van overlast en het verbeteren van het leefklimaat voor jongeren en buurtbewoners. Zo nodig interveniëren en bemiddelen de jongerenwerkers daar waar jongeren botsen met hun sociale omgeving. • Het jongerenwerk speelt een rol in het netwerk 'Veiligheid en jongeren', in samenwerking met onder andere politie, scholen, het sociaal wijkteam en andere betrokkenen. <p><i>Ondersteuning en Begeleiding:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Inventariseren welke laagdrempelige lokale activiteiten bijdragen aan het verbeteren van zelfredzaamheid van inwoners. • Op basis van de evaluatie van ons beleid en verordening in 2016, het beleid en verordening Wmo voortzetten of aanpassen. <p><i>Opvang en bescherming (voorheen: Maatschappelijke opvang):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wij doen dit gezamenlijk in de regio Gooi en Vechtstreek. In 2016 is gestart met het opstellen van beleidsuitgangspunten en een uitvoeringsplan, samen met onder andere (zorg)-aanbieders en politie. Na vaststelling in de gemeenteraad geven wij hieraan uitvoering.
---	---

<p><i>Mantelzorgers:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Zo goed mogelijk zorg bieden aan de zorgvrager.• Ondersteunen mantelzorgers.• Overbelasting bij mantelzorgers voorkomen. <p><i>Vrijwilligerswerk:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Een goed ondersteuningsaanbod realiseren voor de vrijwilligers. <p><i>Eenzaamheid:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Eenzaamheid bespreekbaar maken. <p><i>Dementievriendelijke gemeente:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Mensen met dementie in staat stellen langer mee te blijven doen in hun gemeente. <p><i>Actief meedoen stimuleren:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Inwoners stimuleren zich in te zetten voor een ander, ook als je zelf ondersteuning of begeleiding ontvangt.• Inwoners met een bijstandsuitkering stimuleren een tegenprestatie te leveren.	<p><i>Mantelzorgers:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Mantelzorgers actief opzoeken.• Het zorg- en ondersteuningsaanbod op elkaar afstemmen.• Het netwerk van de zorgvrager en de mantelzorgers goed in beeld krijgen, alsook de knelpunten voor de mantelzorgers. Eventueel hierbij de mantelscan hanteren.• Formele en informele zorg gelijkwaardig met elkaar laten samenwerken.• Ondersteuningsmogelijkheden in beeld brengen.• Aandacht besteden aan de dag van de Mantelzorgers op 10 november 2017. <p><i>Vrijwilligerswerk:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Uitvoering geven aan het 'plan van aanpak vrijwillige inzet'.• Aandacht geven aan de week van vrijwilligers: 4-12 maart 2017. <p><i>Eenzaamheid:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• In overeenstemming met de uitkomsten van bijeenkomsten over eenzaamheid in 2016 activiteiten ontwikkelen. <p><i>Dementievriendelijke gemeente:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Onze inwoners informeren hoe dementie te herkennen is en hoe je hiermee kan omgaan.• Een dementievriendelijke omgeving creëren.• Overleggen met winkeliers om aandacht te vragen voor de inrichting van de winkel, zodat deze laagdrempelig blijft voor mensen met dementie.• Toegankelijkheid van gebouwen vergroten (laagdrempelig).• Aandacht geven aan Wereld Alzheimer Dag op 21 september 2017. <p><i>Actief meedoen stimuleren:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Vrijwilligers en tegenprestatieplekken blijven werven.• Aandacht blijven geven aan de opgezette vrijwilligerswebsite.• De sociale kaart actualiseren.
---	---

Onderwerp: Onderwijs

Wat willen we bereiken?

Laaggeletterdheid:

- Uitbreiding van het Digitaalhuis, met contactpunten en taalactiviteiten in meerdere kernen.

Participatieverklaring:

Wat gaan we doen?

Laaggeletterdheid:

- Stimuleren dat volwassenen en kinderen met een taalachterstand deel gaan nemen aan de activiteiten.

Participatieverklaring:

<ul style="list-style-type: none"> • Alle inburgeringsplichtigen een participatieverklaring laten ondertekenen als verplicht onderdeel van het inburgeringsexamen. <p><i>Maatschappelijke stages scholen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De maatschappelijke betrokkenheid van jongeren vergroten. <p><i>(Passend) onderwijs:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • We willen dat kinderen de mogelijkheid krijgen om hun eigen bestaan op te bouwen en te groeien naar zelfredzaamheid. Kinderen moeten de mogelijkheid hebben om zich te ontwikkelen tot mensen die een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de kwaliteit van hun eigen leven, aan hun toekomst en aan die van mensen waarmee ze samenleven. <p><i>Integraal Kind Centra / brede scholen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Het realiseren van twee kind centra / brede scholen in Loosdrecht. • De te verwachten opbrengsten van de locaties komen daarbij ten goede aan het onderwijs. <p><i>Muziekeducatie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • We willen dat kinderen de mogelijkheid krijgen hun talenten te ontwikkelen. • Op een andere wijze leren communiceren, die bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen. <p><i>Regionaal Bureau Leerplichtzaken (RBL):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jongeren de school laten verlaten met een startkwalificatie. • Het schoolverzuim verminderen. 	<ul style="list-style-type: none"> • De workshops die uitleg geven aan de nieuwkomers laten verzorgen door lokale taalaanbieders in Wijdemeren, zodat direct een begin gemaakt wordt met kennismaken in de gemeente zelf. <p><i>Maatschappelijke stages scholen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jongeren verbinden aan maatschappelijke stages via de vrijwilligersvacaturebank Wijdemeren. • Jongeren begeleiden die hierin meer ondersteuning nodig hebben. <p><i>(Passend) onderwijs:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan de ontwikkelagenda Gooi en Vechtstreek, waarbij er speciaal aandacht is voor aansluiting tussen zorgstructuren, onderwijs en uitvoering jeugdhulp. • Inventariseren op welke wijze ondersteuning en begeleiding kan plaatsvinden aan jongeren met een beperking bij het (zelfstandig) wonen en het volgen van onderwijs en welke mogelijkheden er voor hen zijn op de arbeidsmarkt. <p><i>Integraal Kind Centra/brede scholen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Naar aanleiding van de eerste resultaten van het haalbaarheidsonderzoek van Penta Rho over de scholen in Loosdrecht worden er twee realistische scenario's uitgewerkt voor het ontwikkelen van twee integraal kind centra / brede scholen. Hierbij worden de kosten en te verwachten opbrengsten van de verschillende locaties meegenomen bij de haalbaarheid. <p><i>Muziekeducatie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • We gaan het muziekonderwijs op de basisscholen verder verbreden en verdiepen door ook in het schooljaar 2016/2017 samen met muziekvakleerkrachten het project 'LOL' (leuk, ontdekkend, leerzaam) met muziek uit te voeren. • Muziekactiviteiten stimuleren om culturen te verbinden. <p><i>Regionaal Bureau Leerplichtzaken (RBL):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op de naleving van de Leerplichtwet. • Uitvoering geven aan de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC). • Een verbinding realiseren tussen RBL, sociaal wijkteam, scholen, passend onderwijs en overige betrokkenen voor het terugdringen van schoolverzuim en het voorkomen van uitstroom zonder startkwalificatie. • Onderzoeken hoeveel kinderen thuis zitten zonder opleiding en werk en hiervoor een
--	---

<p><i>Schoolmaatschappelijk werk:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Het bieden en/of organiseren van school gebonden zorg en hulpverlening voor leerlingen en indirect voor de ouders/verzorgers van leerlingen. <p><i>Huisvesting scholen:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Adequate huisvesting voor scholen, rekening houdend met de toenemende leegstand in schoolgebouwen. <p><i>Voor- en Vroegschoolse Educatie:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Taalachterstand van kinderen voorkomen of tegengaan.• Tenminste 90% van de kinderen met een taalachterstand laten deelnemen aan een taalstimuleringsprogramma.• De ouderbetrokkenheid en toeleiding naar een taalstimuleringsprogramma vergroten.• Resultaatafspraken realiseren door ambitieuze en meetbare VVE-doelstellingen vast te leggen met de betrokken houderinstellingen en schoolbesturen. <p><i>Voorschoolse voorziening niet-werkende ouders:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Voor peuters, die nu nog niet naar een voorschoolse voorziening gaan en waarvoor er geen recht op kinderopvangtoeslag is, de toegankelijkheid van de voorschoolse voorziening vergroten.	<p>actieprogramma opzetten.</p> <p><i>Schoolmaatschappelijk werk:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• In regionaal verband gezamenlijk schoolmaatschappelijk werk subsidiëren. <p><i>Huisvesting scholen:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Een vervolg geven aan het onderzoek naar de gezamenlijke huisvesting van scholen in Loosdrecht.• Met de schoolbesturen overleggen over aanpassing van de beleidsregel leegstaande lokalen.• In overleg met de schoolbesturen een visie over kleine scholen opstellen. <p><i>Voor en Vroegschoolse Educatie:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Op basis van een evaluatie de doelstellingen en prestatieafspraken aanpassen.• Resultaatafspraken maken met ouders, kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, scholen en GGD om de ouderbetrokkenheid en de toeleiding naar een taalstimuleringsprogramma te vergroten.• In samenwerking met de bibliotheek het project 'voorleesexpres' voortzetten.• Afspraken vertalen naar concrete en meetbare inhoudelijke resultaten voor de voor- en vroegscholen. De afspraken hebben betrekking op relevante (leer-/vaardigheid-)ontwikkeling bij de doelgroepkinderen. Periodiek worden de gegevens opgevraagd bij de instellingen. <p><i>Voorschoolse voorziening niet werkende ouders:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• In 2017 is er plaats voor 14 kinderen om twee dagdelen naar een peuterspeelzaal te gaan. Geleidelijk zal dit oplopen tot 43 kinderen die twee dagdelen naar een peuterspeelzaal kunnen in 2021.
--	---

Onderwerp: Economische zelfredzaamheid

Wat willen we bereiken?

Werk:

- Onze taak blijft hetzelfde: klanten met een uitkering aan het werk helpen. We hebben te maken met wisselende regelgeving vanuit het rijk, nieuwe doelgroepen (voorheen-WSW en

Wat gaan we doen?

Werk:

- Meer aanbieders inzetten om uitkeringsgerechtigden (en ook niet-uitkeringsgerechtigden die vallen onder de Participatiewet) te begeleiden naar werk.

<p>voorheen-Wajong), nieuwe instrumenten, samenwerkingsverbanden, en minder geld. Uitgangspunt blijft het bieden van maatwerk om mensen (op weg) naar werk te begeleiden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meer maatwerk in trajecten aanbieden. • Kwetsbare jongeren faciliteren richting arbeidsmarkt. • In de regio komen tot een goede aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. • Proces governance Tomin afronden. • Meer aandacht voor toeleiden naar werk van statushouders. • Verkrijgen van ESF-subsidie voor trajecten langdurig werkzoekenden, 50+ en statushouders. <p><i>Meedoen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Iedereen doet mee naar vermogen, niet alleen via regulier werk maar ook via vrijwilligerswerk en tegenprestatie. • Voorkomen van sociale uitsluiting en bevorderen van participatie. • Integrale schuldhulpverlening. <p><i>Handhaving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Misbruik van voorzieningen op het gebied van zorg en werk tegengaan. • Voorkomen van onbedoelde fraude door goede voorlichting 	<ul style="list-style-type: none"> • Netwerken voor kwetsbare jongeren uitbreiden en versterken. • Voortzetting van groepsgewijze voorlichting en sollicitatietraining. • Lokale werkgevers stimuleren plekken ter beschikking te stellen door middel van bedrijfsbezoeken van werkgeversdienstverlening en de samenwerking versterken met economische zaken (bedrijfscontactfunctionaris). • In regionaal verband doorontwikkelen van de afspraken met Tomin inzake arbeidsontwikkeling en werkgeversdienstverlening. • In regionaal verband businesscase Tomin tot een goed einde brengen. • Regie houden en doorlopend traject in gang zetten voor statushouders, met o.a. taalstages, werkervaringsplekken en lokaal aanbod van taalactiviteiten naast de inburgering. • Regionale ESF-aanvraag indienen. <p><i>Meedoen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voortzetting van de inzet van de activeringsconsulent tegenprestatie en de sociaal make-laar. • Voortzetten van extra inkomensondersteuning via bijzondere bijstand en minimabeleid. • Jeugdsport- en Jeugdcultuurfonds actief onder de aandacht brengen. • Inzetten op preventie bij schuldhulpverlening. • Aangekondigde aanpassingen in de wetgeving rond schuldhulpverlening invoeren. <p><i>Handhaving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Controle aan de poort. • Uitstroom uit de uitkering door opsporing van fraude. • Inzetten op preventie en duidelijke voorlichting. • Evalueren van de Handhavingsnota.
--	--

Onderwerp: Gezondheidszorg

Wat willen we bereiken?

- Continuering van de uitvoerende taken GGD, infectieziektebestrijding, medische milieukunde en de dienstverlening op het gebied van de forensische geneeskunde.
- Activiteiten op het gebied van gezondheidsbevordering en –onderzoek, met inachtneming van wet- en regelgeving (Wet publieke gezondheid), waar mogelijk en gewenst verder in verbinding brengen met de huidige en toekomstige gemeentelijke taken in het sociaal domein.
- Goede afstemming als het gaat om het inspecteren van de kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en gastouderbureaus.

Wat gaan we doen?

- Het huidige gezondheidsbeleid, dat is opgenomen in de zorgnota 2013-2016 wordt aangepast zodat de uitkomsten van de vierjaarlijkse gezondheidsmonitor jeugd 2017 en volwassenen 2016 van de GGD hierin kunnen worden verwerkt.
- Tevens worden in het gezondheidsbeleid de resultaten uit de evaluatie van bestrijding van alcoholmisbruik, waarvan de kaders zijn vastgelegd in het (verplichte) Preventie- en handavingsplan Gooi en Vechtstreek, verwerkt.
- Aansluiting realiseren bij de uitvoering van de omgevingswet.
- Kwartaalgesprekken voeren over inspectie kinderopvang.
- Bij gemeentelijke handhavingstrajecten goede afstemming doen plaatsvinden met alle betrokkenen.

Prestatie-indicatoren

Programma		5. Zorg, Welzijn en Onderwijs			
Portefeuillehouder		S.N.F. van Rijkom en B.R. van Henten-Meijer			
Verantwoordelijke afdeling		Dienstverlening			
		Bereikt in 2015	Te bereiken in 2016	Te bereiken in 2017	Toelichting
Maatschappelijk effect	Vergroten van maatschappelijke participatie en versterken sociale samenhang				
Doelstelling 1	Verminderen bezwaarschriften WMO				
Indicator 1	Aantal bezwaarschriften WMO	21	10	4	
	gehandicapten parkeerkaarten	2	1	1	
	Urgentie woningzoekenden	2	2	2	
	Leerlingenvervoer	1	0	0	
Doelstelling 2	Vergroten maatschappelijke betrokkenheid jongeren				
Indicator 1	Tegenprestatie jeugdigen (25-)	3	3	3	
Maatschappelijk effect	Uitvoering vroeg- en voorschoolse educatie				
Doelstelling 1	Taalachterstanden bij kinderen 2-4 jaar verminderen				
Indicator 1	Aantal geplaatste doelgroepkinderen	22	21	23	
Maatschappelijk effect	Voorkomen armoede				
Doelstelling 1	Minimabeleid meer onder de aandacht brengen				
Indicator 1	Aantal huishoudens dat gebruik maakt van de declaratieregeling	114	200	150	
Indicator 2	Aantal toekenningen bijzondere bijstand en minimabeleid	599	400	600	
Doelstelling 2	Intensiveren van schuldhulpverlening				
Indicator 1	Aantal personen dat gebruik maakt van adviezen (budgetbeheer) van de Stadsbank	165	150	160	
Maatschappelijk effect	Verminderen gebruik Wwb				
Doelstelling 1	Bevorderen uitstroom				
Indicator 1	Percentage uitstromers van aanvragen die in het aangegeven jaar zijn toegekend	25%	15%	15%	
Indicator 2	Percentage toename uitkeringen (Uitstromers minus Instromers)	1,4 %	5%	10%	
Indicator 3	Percentage totaal aantal uitstromers(excl. instromers)	46%	30%	30%	
Indicator 4	Percentage uitstromers naar een baan (van alle uitstromers)	37%	30%	40%	
Kengetallen					
		2012	2013	2014	2015
	Aantal personen met huishoudelijke hulp	606	561	566	463
	Aantal personen met begeleiding				157
	Aantal personen met een PGB	26	17	19	94
	Aantal personen met een vervoersvoorziening	166	209	235	247
	Aantal personen met een rolstoelvoorziening	237	243	218	186
	Aantal basisscholen	12	12	12	12
	Aantal leerlingen basisonderwijs	2.108	2.021	1.990	1902

Aantal bezwarenschriften WMO en geh.park.kaarten	7	8	8	23
Aantal jeugdigen in zorg(18-)				297
Aantal bijstandsgerechtigden(alle regelingen)	167	198	207	210
Aantal toegekende aanvragen levensonderhoud	66	106	104	95
Aantal uitstromers(alle regelingen)	57	75	95	92
Doorlooptijden aanvragen levensonderhoud in weken	6	4,5	5	7
Aantal huishoudens met kwijtschelding belastingen	235 (waarvan 148 automatisch toegekend)	256 (waarvan 181 automatisch toegekend)	271 (waarvan 206 automatisch toegekend)	327 (waarvan 206 automatisch toegekend)

Wat mag het kosten?

5. Sociaal domein	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	(*) 2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	20.265.377	20.737.540	17.497.695	17.741.004	17.480.072	17.363.953
Baten	-10.716.165	-10.616.555	-9.574.435	-9.509.000	-9.460.456	-9.410.274
Saldo vóór bestemming	9.549.212	10.120.985	7.923.260	8.232.004	8.019.616	7.953.679
Mutaties reserves	32.832	-605.743	-238.993	-589.221	-356.661	-326.123
Saldo na bestemming	9.582.044	9.515.243	7.684.267	7.642.783	7.662.955	7.627.556

(*) In deze cijfers zijn de programma's 5 en 6 van de jaarrekening 2015 samengevoegd.

Belangrijkste verschillen 2017 ten opzichte van 2016

Lasten

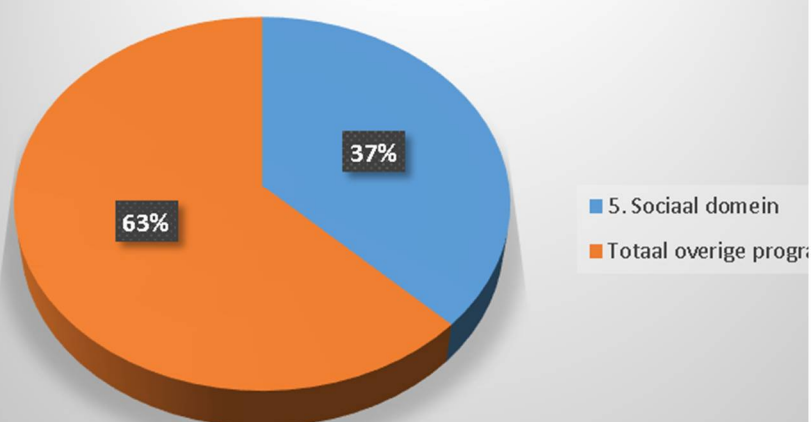
De lasten dalen ten opzichte van 2016 met € 3.240.000. De belangrijkste oorzaken zijn:

	Bedragen x € 1.000	
- Afname apparaatslasten Tot en met 2016 werden de overheadkosten middels een integraal uurtarief doorbelast aan de programma's. Vanaf de begroting 2017 dienen de overheadkosten afzonderlijk in de begroting te worden opgenomen. Dientengevolge dalen de apparaatslasten op alle programma's;	996	V
- Toename materiële lasten:	2.036	V
o automatisering en licentiekosten. Voorheen werden deze kosten centraal (algemene baten & lasten) geadmistreerd. Op grond van het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen deze kosten vanaf 2017 binnen de betreffende programma's te worden verantwoord.	50	N
o Lagere raming combinatiefuncties, doordat overheveling 2015 pas bij de jaarrekening 2015 wordt geraamd	150	V
o In 2016 was een raming opgenomen voor de verhoging van een ballenvanger bij de voetbalvelden in Nederhorst den Berg	17	V
o De kosten van de sporthallen zijn lager geraamd	10	V
o Het aantal bijstandsuitkeringen stijgt. De lasten worden daarom hoger geraamd	222	N
o Lagere kosten voor de Adviesraad Sociaal Domein	10	V
o In 2016 was incidenteel een budget geraamd via de Algemene Uitkering voor Koopkrachttegemoetkoming	41	V
o De uitgaven voor de Wsw worden lager geraamd, doordat er minder Wsw-ers zijn	115	V
o Lagere raming Pilot Verbindingen Wwb/Wmo, doordat de overheveling van middelen uit 2015 pas bij de jaarrekening 2015 worden geraamd	71	V
o Geen raming meeneemregeling Wwb participatie, omdat de	52	V

restant middelen pas worden geraamd bij de jaarrekening 2015			
o Geen raming begeleiding Loonkostensubsidie, dit was incidenteel in 2016 geraamd	50	V	
o In 2015 en 2016 was de toelage Huishoudelijke Hulp geraamd. Deze regeling loopt maar 2 jaar.	312	V	
o De middelen OKE zijn lager geraamd doordat de overheveling uit 2015 pas bij de jaarrekening 2015 wordt geraamd	137	V	
o Vanaf 2018 zijn middelen toegekend t.b.v. Decentralisatie Uitkering Voorschoolse voorziening peuters. Dit komt vanaf 2018 in de plaats van de middelen in het kader van de wet OKE	29	N	
o In 2016 was incidenteel een budget geraamd t.b.v. Schoolplein 14 en Speelruimte. In 2017 is hiervoor geen raming meer opgenomen	50	V	
o Conform de begroting Regio Gooi en Vechtstreek zijn de ramingen opgenomen. De begroting van de Regio is anders van opzet. Hierdoor zijn in 2017 ook bedragen elders in de begroting opgenomen	61	V	
o De restant middelen Centra Jeugd en gezin zijn afgeraamd in 2017	50	V	
o De uitgaven Inkoop Utrecht West die door de deelnemende gemeenten werden betaald vervallen in 2017. De inkoop wordt dan uitgevoerd door de Regio Gooi en Vechtstreek	1.054	V	
o De licenties voor de diverse applicaties van programma 5 werden voorheen op de overheadskosten begroot, maar worden vanaf 2017 door de gewijzigde BBV op de producten begroot	50	N	
o Overige mutaties	157	V	
- Afname kapitaallasten			208 V
			3.240 V

Lasten

Baten

De baten dalen ten opzichte van 2015 met € 1.042.000. De belangrijkste oorzaken zijn:

	<u>Bedragen x € 1.000</u>	
- De inkomsten verhuur lege ruimtes basisonderwijs is niet gerealiseerd. In 2017 zijn hier geen ontvangsten meer voor geraamd	15	N
- De bijdragen leerlingenvervoer vallen door wijzigingen in de regeling lager uit	9	N
- De rente-inkomsten van de bibliotheek zijn vervallen, omdat de lening is afgelost door de koop van het gebouw door de gemeente	5	N
- De baten van de sporthallen vielen tot en met 2016 onder de kostenplaats sporthallen. Door de gewijzigde BBV zijn deze inkomsten op de producten onderwijs en binnensportaccommodaties geraamd	160	V
- De baten ten behoeve van de bijstandsuitkeringen worden hoger verwacht, doordat de aantallen uitkeringen stijgen	100	V
- Het budget voor de Wsw is verlaagd	115	N
- De budgetten ten behoeve van het sociaal domein zijn verlaagd	34	N
- De teruggave uitvoering Wsw en de dividend van de Tomin waren alleen in 2016 geraamd.	102	N
- Er worden meer middelen t.b.v. inburgering verwacht	36	V
- De eigen bijdragen voor de Wmo voorzieningen worden verlaagd	100	N
- Doordat de inkoop van de zorg niet meer door Inkoop Utrecht-West wordt gedaan, vervallen naast de uitgaven ook de inkomsten	959	N
- Overige mutaties	1	V
	<hr/> 1.042	N

Mutaties Reserves

De mutaties reserves betreffen bijdragen uit (negatief) of stortingen in onderstaande reserves:

	Bedragen x € 1.000					
	Rekening	Begroting				
	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
Algemene reserve	-107	-504				
Reserve Algemeen Open Bejaardenwerk	-3	-6	-6	-6	-6	-6
Reserve Sociaal Domein	366	82				
Reserve Inburgering	-14	-14	-14	-14	-14	-14
Reserve Onderhoud Gebouwen	-8	-36	-93	-443	-211	-180
Reserve Speeltoestellen	-2	-20	-20	-20	-20	-20
Reserve MOP Onderwijshuisvesting	-90					
Reserve Afschrijving Activa	-109	-108	-106	-106	-106	-106
	33	-606	-239	-589	-357	-326

Belangrijkste verschillen meerjarenramingen 2017 – 2020

De verschillen van 2017-2018, 2018-2019 en 2019-2020 zijn hierna kort toegelicht:

Lasten

	Bedragen x €1.000		
	<u>2018 t.o.v. 2017</u>	<u>2019 t.o.v. 2018</u>	<u>2020 t.o.v. 2019</u>
Kapitaallasten	-11	-11	-48
Muziekeducatie		-11	
Wsw	-52	-34	-52
Alg.subsidie/innovatie	25	25	
Pilot verbindingen Wmo/Wwb	-51		
Voorschoolse opvang	15	15	15
Middelen OKE	-22		
Wmo Begeleiding	-44	-28	-14
Jeugdzorg	42	3	7
Onderhoud div. accommodaties	350	-233	-30
Overige	-9	13	6
Totaal vermeerdering/vermindering lasten	243N	261V	116V

Baten

	Bedragen x €1.000		
	<u>2018 t.o.v. 2017</u>	<u>2019 t.o.v. 2018</u>	<u>2020 t.o.v. 2019</u>
Wmo Begeleiding	44	28	14
Jeugdzorg	-42	-3	-7
Wsw	52	34	52
Overige	11	-10	-9
Totaal vermeerdering/vermindering baten	65	49	50

Programma 5, Sociaal Domein per product

Product	Omschrijving	Lasten apparaat	Materiële Lasten	Kapitaal- lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
423001	BO: Lokaal onderwijsbeleid	12.852	18.610		31.462	-18.610	12.852		12.852
423002	BO: huisvesting basisonderwijs	10.282	139.242	385.338	534.862		534.862	-74.748	460.114
423003	BO: onderwijsbegeleiding		47.446		47.446		47.446		47.446
423004	BO: leerlingenvervoer	78.310	304.549		382.859	-4.000	378.859		378.859
423006	BO: aanvullende voorzieningen	49.695	192.792	45.060	287.546	-64.137	223.409	-24.010	199.399
424001	Leerplicht	1.028	40.561		41.589		41.589		41.589
427001	Openbare bibliotheek	2.056	315.545		317.601		317.601		317.601
429001	Sportstimulering	16.194	48.627	21.352	86.173		86.173		86.173
429002	Sportcomplex Loosdrecht	10.208	82.446	19.478	112.132	-28.302	83.830		83.830
429003	Sportcomplex 's-Graveland	12.026	71.225	9.821	93.072	-6.167	86.905		86.905
429004	Sportcomplex Ned. den Berg	12.026	36.389		48.415	-11.864	36.551		36.551
429005	Binnensport accomodaties	68.887	188.323	67.590	324.800	-96.205	228.595	-36.015	192.580
430001	Kunstzinnige vorming		29.221	29	29.250		29.250		29.250
430002	Beheer kunstbezit	1.285	28.830		30.115		30.115		30.115
430003	Cultuurhistorie		29.614		29.614		29.614		29.614
432001	Participatiewet(Wwb)	271.786	3.036.090		3.307.876	-2.825.000	482.876		482.876
432002	Participatiewet(IOAW/IOAZ/BBZ)	20.156	410.000		430.156	-72.750	357.406		357.406
432005	Onderzoek en bijz. controles	101.679	65.590		167.269		167.269		167.269
432006	Cliëntenraad	2.056	6.000		8.056		8.056		8.056
433001	Bijzondere bijstand	46.924	467.105		514.029	-1.000	513.029		513.029
433002	Schuldhelpverlening	3.663	120.000		123.663		123.663		123.663
433004	Kwijtschelding belastingen		60.000		60.000		60.000		60.000
434001	Sociale werkvoorziening	7.197	741.667		748.864	-741.667	7.197		7.197
434002	Participatiebudget(werkdeel)	38.591	178.317		216.908	-128.576	88.332		88.332
435001	Maatschappel. dienstverlening	55.521	471.407	11.577	538.505		538.505	-5.500	533.005
435002	Vormings- en ontwikkelingswerk	2.570			2.570		2.570		2.570
436001	Ouderenbeleid	13.880	250		14.130		14.130		14.130
437001	Wet Inburgering	14.234	73.650		87.884	-60.000	27.884	-13.650	14.234
438001	Uitvoering voorzieningen WMO	541.116	2.394.790		2.935.906	-350.000	2.585.906		2.585.906
438002	Gehandicaptenparkeerkaarten		6.000		6.000	-7.000	-1.000		-1.000
438005	Decentralisatie Awbz naar Wmo	66.574	1.515.948		1.582.522	-2.461.758	-879.236		-879.236
439001	Jeugd- en jongerenwerk		249.965	88	250.053		250.053		250.053
439002	Kinderdagverblijven	20.820	90	4.628	25.538		25.538		25.538
439003	Kinderopvang	11.508	113.929	13.992	139.429	-13.000	126.429	-12.466	113.963
439004	Speeltuinen/speelplaatsen	68.407	72.524		140.931		140.931	-20.524	120.407
440001	Dorps huis de Dobber	1.627	4.660	17.877	24.164	-55.000	-30.836		-30.836
440002	Overige accomodaties	53.502	66.048	45.874	165.424	-61.076	104.348	-52.081	52.268
441001	Volksgesondheid	16.965	751.632		768.597		768.597		768.597
442001	Jeugdzorg	492.494	2.303.391		2.795.885	-2.568.323	227.562		227.562
442002	Veilig Thuis		46.400		46.400		46.400		46.400
	Totaal programma 5	2.126.119	14.728.873	642.703	17.497.695	-9.574.435	7.923.260	-238.993	7.684.267

7. Natuur en milieu

Beschrijving programma

Alle milieu gerelateerde zaken (met uitzondering van duurzaamheid en natuurbeheer) worden sinds 1 januari 2013 uitbesteed aan de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek.

Het voormalig ministerie van LNV (thans ministerie van EZ) heeft de 'Oostelijke Vechtplassen' aangewezen als Natura 2000-gebied; een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor dit gebied zijn instandhoudingsdoelen vastgesteld waarin is aangegeven welke planten en dieren behouden en versterkt moeten worden. Onder leiding van de provincie Noord-Holland werken diverse partijen sinds 2009 aan een beheerplan voor dit gebied. Het is nog steeds niet duidelijk wanneer dit beheerplan zal worden vastgesteld.

In 2016 heeft de provincie samen met andere handhavingpartners in de 'Oostelijke Vechtplassen' een handavingsplan opgesteld. In dit plan staat waartegen, hoe en door wie wordt opgetreden binnen dit Natura 2000-gebied.

Het aangepaste 'Convenant Gebiedsgericht Grondwaterbeheer' is in 2014 getekend door de provincie, de rijksoverheid, het waterschap, de drinkwaterbedrijven en acht Gooise gemeenten. De belangrijkste doelstelling van dit gebiedsgericht beheer is om de grondwaterverontreinigingen (pluimen) in het Gooi in kaart te brengen om ze te monitoren, te beheren en bij bedreiging van gevoelige functies te beheersen door het treffen van maatregelen. De omgevingsdienst voert alle bodemtaken voor Wijdmeren uit, waaronder ook de uitvoering van het convenant.

Binnen de Regio Gooi & Vechtstreek loopt het project 'Energie Besparen Gooi en Vecht'. De nadruk ligt vooral op bewustwording en informatie, want eigenaren van woningen van voor 1979 zijn zich vaak niet bewust van de hoeveelheid energie die zij verspillen. Daarom worden bewonersavonden georganiseerd en worden informatie-items aangeboden via de gemeentelijke communicatiekanalen (o.a. social media). Het portal daarvoor is www.duurzaambouwloket.nl, waarop vele tips en verwijzingen staan waarmee bewoners hun woning kunnen verduurzamen. Aan de bovenbouw van de lagere scholen in Wijdmeren biedt het project een speciaal op duurzaamheid gericht lespakket aan. Dit pakket is ontwikkeld door de Stichting Omgevingseducatie Gooi, Vecht- en Eemstreek. De gemeente wil haar voorbeeldfunctie van organisatie die verduurzaming serieus neemt, verder uitbouwen. Met de andere regiogemeenten wordt bijvoorbeeld energie duurzaam ingekocht. Ook wordt gezien hoe gemeentelijke gebouwen kunnen worden ingezet voor de opwekking van alternatieve energie, al dan niet ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering.

In regioverband wordt het begrip 'circulaire economie' steeds verder vormgegeven. In 2019 moet 75% van het afval kunnen worden hergebruikt als grondstof.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Onderwerp: Horstermeerpolder	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>Met het nastreven van de vier D's: Draagvlak, Droog, Duurzaam en Duidelijk, wordt beoogd een goed evenwicht te bereiken tussen de leefbaarheid, de economische en woonbelangen in de polder en de kansen voor de natuur.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Het peilbesluit van het Waterschap AGV is in 2016 vernietigd nadat enkele bewoners beroep hadden ingesteld. In het bestuurlijk overleg over de Horstermeerpolder zullen we actief de ontwikkelingen blijven volgen. • De door de gemeente geplaatste peilbuis in de grondwaterstroom wordt gedurende 10 jaar gemonitord.

Onderwerp: Gebiedsgericht Grondwaterbeheer Gooi (GBG)

Wat willen we bereiken?

Door deelname aan het GBG heeft de gemeente zich verzekerd van beheersing van de in Het Gooi aanwezige vervuilingsspluimen in het diepere grondwater tegen fors mindere kosten dan anders.

Wat gaan we doen?

Het GBG-project benadert houders van vervuilde locaties en laat hen de sanering afkopen. Door een intensief meetnet wordt het gedrag van de vervuilingsspluimen gevolgd en zonodig beheerst. In 2016 was de 'mid-termreview' van het project. De gemeente heeft aangegeven tevreden te zijn over de resultaten. Het convenant loopt tot 2021.

Onderwerp: Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

In 2015 is de Duurzaamheidsnotitie vastgesteld. De daarin gestelde doelen en maatregelen willen we uitwerken en concretiseren in een jaarlijkse update van de notitie met daaraan gekoppeld een jaarlijks uitwerkingsprogramma.

Duurzaamheid is een beleidsveld dat door verbeterde technologische mogelijkheden en verbreedend maatschappelijk inzicht voortdurend in ontwikkeling is. De gemeente wil haar rol hierin jaarlijks uitbreiden aan de hand van ambitieuze, maar realistisch geformuleerde doelen. Van belang is dat wij daarbij verder gaan dan wat de gemeente al volgens wet- en regelgeving zou moeten doen ("compliance").

Wat gaan we doen?

De gemeente gaat steeds concreter invulling geven aan de rollen: voorbeeld, faciliteren en informeren. Daarbij wordt nauw samengewerkt met buurgemeenten, met de Regio en waar nodig in groter verband. Maatschappelijke initiatieven worden benut en gestimuleerd. Het project Energie Besparen Gooi en Vecht wordt voortgezet en geïntensiveerd. Belangrijke accenten in het beleid zijn de energietransitie (besparen, overgaan op andere bronnen) en circulaire economie (beheersen en hergebruiken van afvalstromen).

Voorbeeld:

De gemeente wil haar gebouwen verder verduurzamen en de energiebesparende maatregelen die uit scans volgen implementeren. Uitgangspunt is dat vervanging van installaties (in gebouwen en in de openbare ruimte) plaatsvindt rond het moment waarop deze zijn afgeschreven. De gemeente koopt duurzaam in en voert een op duurzaamheid gericht mobiliteitsbeleid.

Communicatie:

- Initiëren en begeleiden van aanjaagavonden voor burgers, informatie naar MKB, verenigingen etc.
- In regioverband onderhouden van de voorlichtingswebsite Duurzaambouwloket.nl.
- Via de eigen media aanvullen en linken van informatie, gericht op bewustwording.

Zonnepanelen op openbare daken:

Door het oprichten van lokale energiecoöperaties worden zonnepanelen op de daken van de openbare gebouwen geplaatst.

Zonnepark:

Samen met de buurgemeente Hilversum wordt de mogelijkheid onderzocht om een zonnepark/zonneweide te realiseren.

	<p><i>Sociale woningbouw:</i> Woningbouwcorporaties worden gestimuleerd om hun woningbezit te verduurzamen.</p> <p><i>Groene biomassa:</i> Samen met de GAD worden de mogelijkheden voor het bundelen en hergebruiken (als bouwstof of als energiebron) van de groene afvalstromen onderzocht. Dit is een uitwerking van het project VANG (Van Afval Naar Grondstof).</p> <p><i>Energiescans:</i> Schoolbesturen, maatschappelijke organisaties en bedrijven worden in de gelegenheid gesteld gericht advies en begeleiding te ontvangen over de verduurzaming van hun gebouwen.</p>
--	--

Onderwerp: OFGV	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) verzorgt namens de provincies Flevoland en Noord-Holland en de gemeenten in Flevoland en in de Regio Gooi en Vechtstreek de door hen overgedragen milieutaken op het gebied van milieuplustraken, vergunningverlening, toezicht en handhaving. Wijdmeren heeft het milieubasistakenpakket en vrijwel alle milieuplustraken aan de OFGV overgedragen. De overdracht aan de OFGV dient zich te vertalen in efficiënte en effectieve uitvoering van onze milieutaken, die meer is dan de som der delen van de oorspronkelijke taakuitvoering van de deelnemende organisaties. De financiering van de OFGV is door de deelnemers als lumpsumbijdrage, op basis van de kosten van het per 1-1-2013 ingebrachte personeel, geregeld. Per 1-1-2016 zou, zo is bij de oprichting van de OFGV afgesproken, gewerkt gaan worden op basis van een kostprijsystematiek (KPS). Dit is uitgesteld. In 2017 wordt besloten of de KPS daadwerkelijk per 1-1-2018 wordt ingevoerd. Als besloten wordt tot invoering zal ook een nieuwe Dienstverleningsovereenkomst met de OFGV moeten worden afgesloten. 	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> De gemeente maakt deel uit van het Algemeen Bestuur van de OFGV en neemt ambtelijk deel aan het Opdrachtgeversoverleg en het Afstemmingsoverleg. Hiermee willen wij op een juiste wijze invulling geven aan onze rol als deelnemer (eigenaar) en opdrachtgever van de OFGV. Jaarlijks stellen wij in overleg met de OFGV een Uitvoeringsprogramma op. In 2017 zullen wij ondersteuning vragen van de OFGV voor de sanering wegverkeerslawaaai (B-lijstwoningen). Eind 2016 zal inzichtelijk worden wat de invoering van de KPS betekent voor de individuele deelnemers. Wijdmeren zet in op tenminste gelijkblijvende afname van diensten en bijdrage. Daartoe zullen wij de gevolgen van de invoering van de KPS voor Wijdmeren goed volgen en inspelen op eventuele noodzakelijke bijstellingen in het Uitvoeringsprogramma.

Onderwerp: Nieuwe Wet natuurbescherming	
<p>Uitvoering geven aan de nieuwe Wet natuurbescherming.</p>	<p>De Nieuwe Wet natuurbescherming treedt naar verwachting op 1 januari 2017 in werking. Het samenspel tussen gemeente en provincie neemt hierdoor toe. Gemeenten krijgen een grotere rol bij de beoordeling van aanvragen omgevingsvergunning en toezicht en handhaving op het aspect</p>

	<p>natuur (eenloketgedachte). Om deze taak uit te kunnen voeren moeten wij over meer kennis beschikken. In 2016 starten wij al met bijscholing op dit onderwerp en verbeteren wij de communicatie met de provincie. In 2017 consolideren wij deze lijn om uiteindelijk in voldoende mate toegerust te zijn voor de uitvoering van deze taak.</p>
--	--

Prestatie-indicatoren

Programma		7. Natuur en Milieu			
Portefeuillehouder		P.M. Smit			
Verantwoordelijke afdeling		Ruimtelijke Ontwikkeling			
		Bereikt in 2015	Te bereiken in 2016	Te bereiken in 2017	Toelichting
Maatschappelijk effect	De gemeente handhaaft de milieuregelgeving betreffende de externe veiligheid				
Doelstelling 1	Uitvoeren van bedrijfscontroles en hercontroles				
Indicator 1	75% van de gecontroleerde bedrijven voldoet bij de eerste controle aan de regelgeving	Uitvoeringsprogramma OFGV vastgesteld	Het Uitvoeringsprogramma OFGV	Nog niet bekend.	Het uitvoeringsprogramma voor 2017 wordt eind 2016 vastgesteld.
Doelstelling 2	Oplossen baggerprobleem				
Indicator 1	Voorstellen aan waterschap AGV en provincie N-H hoe baggerprobleem opgelost kan worden	Er is een pilotproject 'Quick-win Veenslib' van start gegaan om methoden te vinden waarmee het veenslib in de plassen kan dienen als bouwstof voor (vervallen) eilanden.	Een pilot om met bagger van de Plassen natuur rond de Wetering te maken.	Afronding van het pilotproject.	
Kengetallen					
		2012	2013	2014	2015
Aantal milieuklachten per jaar		15	16	33	25
Aantal omgevingsvergunningen voor de activiteit milieu en meldingen in het kader van het activiteitenbesluit		0	9 vergunningen, 13 meldingen	3 vergunningen, 17 meldingen	6 vergunningen, 24 meldingen
Aantal bedrijfscontroles		175	97 inclusief hercontroles Er is in 15 handhavingzaken juridische ondersteuning verleend	148 incl. 37 hercontroles Wijdmeren heeft aan 2 door de OFGV geïnitieerde projecten deelgenomen	

Wat mag het kosten?

7. Natuur en milieu	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	579.174	488.585	509.865	506.682	498.811	464.229
Baten	-21.661					
Saldo vóór bestemming	557.513	488.585	509.865	506.682	498.811	464.229
Mutaties reserves						
Saldo na bestemming	557.513	488.585	509.865	506.682	498.811	464.229

Belangrijkste verschillen 2017 ten opzichte van 2016

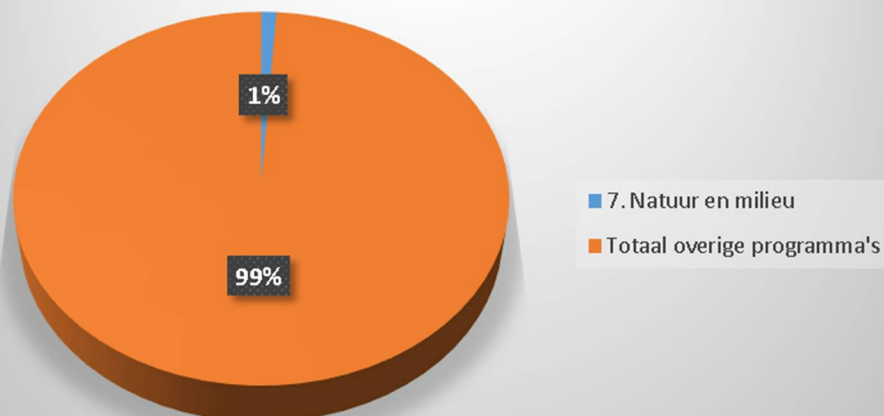
Lasten

De lasten nemen ten opzichte van 2016 met € 21.000 toe. De belangrijkste oorzaken zijn:

	Bedragen x € 1.000	
- Afname apparaatslasten	9	V
Tot en met 2016 werden de overheadkosten middels een integraal uurtarief doorbelast aan de programma's. Vanaf de begroting 2017 dienen de overheadkosten afzonderlijk in de begroting te worden verantwoord. Dientengevolge dalen de apparaatslasten op alle programma's;		
- Toename materiële lasten	31	N
o Bij de kaderstelling voor 2017-2020 is het budget "Duurzaamheid" structureel met € 20.000 verhoogd	20	N
o De bijdrage aan de Omgevingsdienst Flevoland Gooi (OFGV) en Vechtstreek neemt in de jaren 2017-2018 toe, als gevolg van extra werkzaamheden.	11	N
- Afname kapitaallasten	1	V
De afname van de kapitaallasten betreft volledig de daling van de rente over de geraamde boekwaarden. Vanaf 2017 wordt er op grond van de gewijzigde BBV geen rente meer berekend over het eigen vermogen waardoor het renteomslagpercentage van 2016 naar 2017 daalt van 3,5% naar 1,05%.		
	<hr/>	21 N

Lasten

Baten

In dit programma is er geen sprake van baten. In 2015 was er sprake van een bijdrage van de Regio Gooi & Vechtstreek (Technokids/GIS-supporter) en een teruggave van de Omgevingsdienst Flevoland-Gooi & vechtstreek over 2014.

Belangrijkste verschillen meerjarenramingen 2017 – 2020

De fluctuaties in de lasten van de meerjarenramingen betreft de raming van de bijdrage aan de OFGV.

Programma 7, Natuur en Milieu per product

Product	Omschrijving	Lasten apparaat	Materiële Lasten	Kapitaal- lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
474001	Algemeen milieubeleid	4.383	60.000	10.809	75.192		75.192		75.192
474003	Handhaving Wet milieubeheer	6.779	384.911		391.690		391.690		391.690
474004	Bodem, Geluid en Energie	4.383	38.600		42.983		42.983		42.983
	Totaal programma 7	15.545	483.511	10.809	509.865	0	509.865	0	509.865

8. Ruimtelijke ontwikkeling

Beschrijving programma

Dit programma omvat activiteiten op het gebied van:

- volkshuisvesting en ruimtelijke ordening;
- bouw- en woningtoezicht, inclusief
- handhaving bouwregelgeving;
- het exploiteren van wateren en (bouw)gronden in gemeentelijk eigendom.

Dit programma heeft raakvlakken met programma 2 (Veiligheid), programma 3 (Openbare Ruimte), programma 7 (Natuur en Milieu) en paragraaf 7 (Grondbeleid).

Het programma wordt beïnvloed door beleid en regelgeving van hogere overheden:

- Nota Ruimte;
- Wet ruimtelijke ordening;
- Besluit ruimtelijke ordening;
- Crisis- en herstelwet;
- Woningwet;
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo);
- Huisvestingswet 2014;
- Structuurvisie Noord-Holland 2040;
- De provinciale ruimtelijke verordening.

Het beleid voor de uitvoering van dit programma is onder meer beschreven in:

- Huisvestingsverordening;
- Handboek Inrichting Openbare ruimte (HIOR);
- Welstandsnota;
- Monumentennota;
- Erfgoednota;
- Nota Zichtbare Handhaving;
- Integraal handhavingsbeleid 2015-2018;
- (Regionale) Woonvisie;
- Notitie woonboten;
- Nota parkeernormering;
- Nota Snippergroen;
- Nota Grondbeleid 2012;
- Beleidsregels landgoederen Wijdemerren 2004;
- Beleidsregels Paardenbakken 2006;
- Structuurvisie Wijdemerren 2012;
- Bouwkostenbeleid 2014;
- Nota Plattelandswoningen;
- Wegencategoriseringsplan.

Op regionaal niveau vindt ambtelijk en bestuurlijk overleg plaats binnen de gremia van de Regio Gooi & Vechtstreek en de deelnemers van de OFGV.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Onderwerp: Handhavingsbeleid 2015-2018 en Uitvoeringsprogramma 2015-2016

Wat willen we bereiken?

Wij willen - binnen de kaders die door de gemeenteraad zijn vastgesteld in het Integraal handhavingsbeleid 2015-2018 - ook in 2017 uitvoering geven aan de wettelijke taken en stellen daarvoor prioriteiten vast. Die prioriteiten zijn door het college van burgemeester en wethouders in het Uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving 2015-2016 beschreven in de programmaonderdelen en zijn daarvoor leidend. We monitoren daarbij de behaalde resultaten, het naleefgedrag en de actuele ontwikkelingen aan de hand van de wettelijke voorschriften en zoals afgesproken met de provincie in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht.

Wat gaan we doen?

- Wij controleren tijdens de bouw en gaan actief op zoek naar bouwwerken in de vergunningvrije ruimte.
- We besteden tijdig aandacht aan de volledigheid van de constructieve gegevens om bouwstops te voorkomen. De veiligheid van bouwwerken in het algemeen en de brandveiligheid in de zorg, bij scholen en bij de kinderopvang staan daarbij voorop.
- Het BAG-beheer is inmiddels op orde en dient adequaat bijgehouden te worden ondanks de mogelijkheid om vergunningvrij veel te realiseren, waaronder het nieuwe aandachtspunt mantelzorg.
- Ondanks de te beperkte capaciteit vraagt de omgeving altijd meer van het toezicht en in steeds grotere mate van de Buitengewoon Opsporingsambtenaar in de openbare ruimte.
- Burgers verzoeken het college om met toepassing van de beginselplicht tot handhaving op te treden tegen al dan niet overtreden regels. Het vervolgens constateren of feitelijk sprake is van het overtreden van een regel vergt veel inzet en capaciteit.
- De monitoring van behaalde resultaten en actuele ontwikkelingen van het beleid en het uitvoeringsprogramma wordt telkens vastgelegd in het Integraal jaarverslag in het hoofdstuk 'Evaluatie'. Een en ander in overeenstemming met de voorschriften van het Besluit omgevingsrecht en met afspraken in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht door de provincie Noord-Holland.

Onderwerp: Uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving 2017-2018 en nieuw handhavingsbeleid

Wat willen we bereiken?

Een vastgesteld Uitvoeringsprogramma 2017-2018 en een concept nieuw VTH-beleid conform het Besluit omgevingsrecht en de Wet VTH (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving).

Wat gaan we doen?

- We gaan in samenwerking met partners in Flevoland en Gooi en Vechtstreek en met name met Hilversum aan de slag met nieuw beleid. Omdat dat beleid moet voldoen aan nieuwe voorschriften op het gebied van de kwaliteit van uitvoering wordt hiermee in het najaar van 2016 al een start gemaakt, ondanks het feit dat het huidige beleid tot en met 2018 is vastgesteld. Voor dit beleid is het uitvoeren van een nieuwe risicoanalyse ten behoeve van een prioriteitenstelling noodzakelijk. Het opstellen ervan wordt uitbesteed.
- Het spreekt voor zich dat de gemeente zich dient te conformeren aan de gewijzigde Wet

	<p>algemene bepalingen omgevingsrecht, 'verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving', kortweg Wet VTH genoemd. De wet verplicht gemeenten en provincies een verordening 'kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht' vast te stellen of, voor zover het de zogenoemde thuishaken betreft, nieuw beleid op te stellen met inachtneming van de nieuwe wet.</p>
--	--

Onderwerp: Vergunningen Drank- en horecawet

<p><i>Wat willen we bereiken?</i> De vergunningen van de horeca-inrichtingen zijn actueel en aan de inrichtingseisen wordt voldaan.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i> Alle horecabedrijven in de gemeente dienen te beschikken over een actuele vergunning. Na een controle door de BOA van de regionale BOA-pool wordt op basis van het opnamerapport met bevindingen een constateringsbrief opgesteld waarin in de meeste gevallen wordt geadviseerd een aanvraag in te dienen. De vergunningverlening of de wijziging van een vergunning vindt binnen de wettelijke termijnen plaats (8 weken met een mogelijke termijnverlenging van 6 weken).</p>
---	--

Onderwerp: Integrale controle recreatieparken

<p><i>Wat willen we bereiken?</i> Brandveiligheid op de recreatieparken en naleving van de bouw- en gebruiksvoorschriften.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i> Ieder jaar is op projectmatige basis een integrale controle op tenminste een recreatiepark in het uitvoeringsprogramma opgenomen. Niet alleen permanente bewoning in strijd met de bestemming speelt daarbij een rol, maar tevens de invloed die het permanent bewonen van een recreatiewoning heeft voor de brandveiligheid. Tenslotte wordt toegezien op de uitvoering van nieuwe recreatiewoningen binnen de vergunningvrije ruimte of de maximaal bestemde en vergunde omvang.</p>
--	--

Onderwerp: Woningbouw Nedervecht

<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Herontwikkeling van het bestaande sportcomplex aan de Vreelandseweg in Nederhorst den Berg tot een nieuw sportcomplex, een kinderopvang en een locatie voor circa 180 woningen. Van de te bouwen woningen circa 35% in de categorie 'betaalbaar' realiseren. • Verkopen van de vrije kavels. 	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De grondexploitatie is per 01-01-2016 geactualiseerd. In het tweede kwartaal van 2016 zijn de eerste woningen opgeleverd en is een start gemaakt met het bouwrijp maken van fase 2. Het voetbalcomplex en de kinderopvang zijn in 2013 opgeleverd. • De verkoop van de vrije kavels vormt een aanzienlijk financieel risico. Inmiddels trekt de belangstelling voor de kavels aan. Ook in 2016 is verdere invulling gegeven aan promotieactiviteiten voor de verkoop van vrije kavels. De kavels in fase 2 van het project zijn inmiddels allemaal gereserveerd en worden naar ver-
---	--

<ul style="list-style-type: none">• Uitplaatsen van het agrarisch bedrijf.	<p>wachting in het najaar van 2016 uitgegeven.</p> <ul style="list-style-type: none">• Het Uitwerkingsplan dat is opgesteld voor de uitplaatsing van het agrarisch bedrijf is in juni 2016 onherroepelijk geworden. Als de omgevingsvergunning in 2016 wordt verleend, kan in 2017 begonnen worden met de uitvoering van de tweede fase van Nedervecht.
--	---

Onderwerp: Woningbouw Oppad

<p><i>Wat willen we bereiken?</i> Woningbouw aan het Oppad ter plaatse van het Trefpunt.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i> In 2017 zal de woningbouw aan het Oppad worden afgerond. Bij gereedkomen hiervan zal ook de herinrichting van de openbare ruimte zijn gerealiseerd.</p>
--	---

Onderwerp: Woningbouw ter Sype

<p><i>Wat willen we bereiken?</i> Woningbouw in het gebied Ter Sype.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• De grondexploitatie Ter Sype is per 1 januari 2016 geactualiseerd. De grondopbrengsten zijn gebaseerd op de exploitatieovereenkomst van 2001 en de in 2012 gesloten aanvullende overeenkomst. Voor plankosten en bovenwijkse voorzieningen zijn (financiële) afspraken gemaakt.• In het in 2014 vastgestelde Luchthavenbesluit vliegveld Hilversum is een afwijking opgenomen ten opzichte van de vastgestelde geluidcontour voor het vliegveld, die het mogelijk maakt een deel van Ter Sype te bebouwen. Het gaat in totaal om circa 160 woningen, waarvan er in de komende jaren circa 80 kunnen worden gebouwd. Voor de overige woningen vindt overleg plaats met de provincie. Voor de eerste 80 woningen wordt het stedenbouwkundig plan aangepast.
--	--

Onderwerp: Actualiseren van bestemmingsplannen

<p><i>Wat willen we bereiken?</i> In het jaar 2017 willen we de laatste bestemmingsplannen uit de actualiseringsslag vast laten stellen door de raad.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• De raad zal een voorstel worden gedaan tot het vaststellen van de bestemmingsplannen Horstermeer en Mijnden.• Over het bestemmingsplan Plassengebied Loosdrecht 2013 loopt nog een zaak bij de Raad van State.• In 2017 zullen de eerste veegplannen aan de raad ter vaststelling worden voorgelegd. Ook zullen partiële herzieningen worden voorgelegd om particuliere initiatieven mogelijk te maken.
---	---

Onderwerp: Gebiedsontwikkeling Unileverterrein in Loosdrecht

Wat willen we bereiken?

Op grond van een vastgesteld bestemmingsplan meewerken aan een uitvoerbaar bouwplan en daarmee de leegstand en voortschrijdende verpaupering beëindigen. Bij dit bouwplan invulling geven aan de uitkomsten van het Woningbehoefteonderzoek uit 2015.

Wat gaan we doen?

Het eind 2016 vastgestelde bestemmingsplan maakt de ontwikkeling van een woningbouwplan mogelijk. Voorts zal rekening gehouden moeten worden met de inhoud van de anterieure overeenkomst. De initiatiefnemer zal in overleg met de gemeente de nodige bouwplannen ontwikkelen en indienen.

Onderwerp: Woningbouw Dennenlaan in Loosdrecht

Wat willen we bereiken?

Verkoop van de grond voor woningbouw.

Wat gaan we doen?

Na de zomervakantie van 2016 is de verkoop en de planvorming met inachtneming van de uitkomsten van het woonbehoefteonderzoek weer opgepakt. Verwacht wordt dat de gronden in 2017 verkocht kunnen worden.

Onderwerp: Woningbouw Arnoud Voetlaan in Ankeveen

Wat willen we bereiken?

De bouw van 22 woningen op de gronden gelegen in het verlengde van de Arnoud Voetlaan.

Wat gaan we doen?

- Het bestemmingsplan Arnoud Voetlaan is in oktober 2015 vastgesteld en in januari 2016 onherroepelijk geworden. De verleende bouwvergunningen zijn inmiddels ook onherroepelijk.
- Voordat kan worden gebouwd dient een deel van de grond te worden gesaneerd. Hierover is overeenstemming bereikt met de ontwikkelaar. Verwachte start sanering: na de zomervakantie 2016, afronding en start bouw in 2017.

Onderwerp: Sanering Groenewoud bij Kortenhoef

Wat willen we bereiken?

Ten zuiden van de kern Kortenhoef ligt een voormalige vuilstortplaats van circa 27 ha, die onvolgende is afgedekt. Door de slechte kwaliteit van het oppervlaktewater wordt ook de ecologische kwaliteit van het gebied, dat rijk is aan natuurgebieden, negatief beïnvloed. Daarnaast is de ruimtelijke kwaliteit van het gebied matig door de aanwezigheid van gebiedsvreemde activiteiten en bouwwerken. Het gebied is beperkt toegankelijk. Het is het streven dat de sanering plaatsvindt zonder verdere gemeentelijke investeringen en bovendien zonder dat enig financieel risico wordt gelopen.

Wat gaan we doen?

- We zijn in gesprek met Afvalzorg over sanering en herontwikkeling van de voormalige vuilnisbelt. Afvalzorg heeft het Masterplan Groenewoud opgesteld. Dat is eind 2013 vastgesteld door de gemeenteraad.
- Er wordt woningbouw (waterwoningen) mogelijk gemaakt voor de bekostiging van de sanering. Er is een beeldkwaliteitplan opgesteld voor de nog te realiseren waterwoningen, als onderdeel van het Masterplan. Er is getoetst aan diverse wetgeving (o.a. aan de Natuurbeschermingswet). Verder is er meermalen overleg geweest met de provincie over de aanvaardbaarheid van het plan. Daarvoor is onder andere getoetst aan nut en noodzaak van de waterwoningen en de natuurdoelen. De toets aan nut en noodzaak is klaar. Ook de natuurtoets is afgerond. De voortoets over de ruimtelijke aanvaardbaarheid (ruimtelijke onderbouwing) wordt nu gedaan. Er zijn een

	<p>stedenbouwkundig plan en landschapsplan in voorbereiding op advies van de provincie (ARO). Daarnaast adviseert de PARK van de provincie.</p> <ul style="list-style-type: none">• Als het stedenbouwkundig plan klaar is moet een ontwikkelovereenkomst gesloten worden met Afvalzorg.• De volgende stap is dan de vertaling naar een (ontwerp-) bestemmingsplan. Doel is dat het plan uiteindelijk wordt vastgelegd in een bestemmingsplan. Naar verwachting zal dat begin 2017 zijn.
--	---

Onderwerp: Visie Polder Kortenhoef

Wat willen we bereiken?

In de polder Kortenhoef is een viertal initiatieven:

- Plan Groenewoud (Afvalzorg);
- Zuidsingel fase 8 (v.o.f. Jacobswoud / gemeente);
- Programma Groen (provincie);
- Emmaweg (VLEK);

De plannen worden ieder afzonderlijk en gefaseerd uitgewerkt. Het gaat immers om verschillende initiatiefnemers.

De gemeente Wijdereen heeft een visie over het gebied laten opstellen. De visie betreft een onderzoek naar de samenhang van de diverse toekomstige planologische ontwikkelingen om inzicht te verkrijgen hoe de plannen bij elkaar passen. Daarbij komen de landschappelijke en stedenbouwkundige mogelijkheden aan de orde. Er is ook uitgewerkt wat daarbij de consequentie is voor verkeer(s)intensiteit.

Wat gaan we doen?

- We gaan in gesprek met burgers, initiatiefnemers en met de provincie.
- De visie kan gebruikt worden als startdocument voor het overleg met de provincie en initiatiefnemers over de toekomstige invulling van de polder. Nieuwe ontwikkelingen buiten Bestaand Bebouwd Gebied (BBG) moeten voorgelegd worden aan de provincie. Zonder instemming van de provincie zijn dergelijke ontwikkelingen niet mogelijk. Gesprekken met de provincie zijn in de verkennende fase.
- Het plan is nog niet voorgelegd aan de inwoners van de gemeente. In de komende periode zal het raadplegen van de omwonenden opgepakt worden.
- De verkeersintensiteit op de Emmaweg is een belangrijk thema in dit plan. Onderzoek naar mogelijke spreiding van het verkeer en de verkeersveiligheid van de kwetsbare verkeersdeelnemers moet nog worden gedaan.

Onderwerp: De Porseleinhaven in Loosdrecht

Wat willen we bereiken?

- Onder de noemer 'De Porseleinhaven' wordt momenteel gewerkt aan de realisatie van een kleinschalig centrum van Oud-Loosdrecht.

- We willen de lopende bestuurs- en privaatrechtelijke geschillen tot een einde brengen.

Wat gaan we doen?

- In 2016 hebben wij een ontwikkelovereenkomst gesloten met Heijmans als ontwikkelaar. Volgens de planning bij deze overeenkomst doorlopen wij in 2016 de ruimtelijke procedure om in 2017 tot de verkoop van de grond van de eerste drie fasen en de start van de bouw te komen. De passantenhaven is in 2015 gerealiseerd. De gereedmelding voor de WED-subsidie is in 2016 gedaan. In 2018 maken wij de eerste drie fasen woonrijp. De vierde fase start in 2018 en deze kan, afhankelijk van de verkoop, mogelijk ook nog in 2018 worden afgerond.
- De rechter heeft het beroep tegen de omgevingsvergunning van de nieuwe bebouwing op

	<p>één van de vrije kavels door een andere grondeigenaar gegrond verklaard. Met de betrokken grondeigenaar lopen nog meer bestuursrechtelijke zaken; ons streven blijft gericht op het beëindigen van deze geschillen. De uitspraak van de rechter beperkt ons in onze bewegingsruimte hierbij.</p>
--	---

Onderwerp: Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)

<p><i>Wat willen we bereiken?</i> Borgen van de belangen van Wijdmeren op het gebied van bereikbaarheid, economie en landschap.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Via het portefeuillehouders overleg 'Fysiek Domein' bijdragen aan de uitwerking van de oplossingsrichtingen uit het MIRT-onderzoek, met borging van de belangen van Wijdmeren. Voor het MIRT-onderzoek 'Oostkant Amsterdam' (bereikbaarheid) wordt in september 2016 een bestuurlijke conferentie georganiseerd, waar oplossingsrichtingen aan de orde komen. In het tweede halfjaar van 2016 worden die oplossingsrichtingen uitgewerkt. • Wijdmeren maakt deel uit van het metropolitaans landschap ten oosten van Amsterdam, waarvan de unieke kwaliteit bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving en het vestigingsklimaat. De inbreng van Wijdmeren ziet op het waarborgen van deze kwaliteiten voor onze gemeente.
---	--

Onderwerp: Metropoolregio Amsterdam Platform Ruimtelijke Ordening (MRA PRO)

<p><i>Wat willen we bereiken?</i> De gemeenten in Gooi en Vechtstreek raken steeds meer verweven met een grotere regio, de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Recreatie en toerisme, de arbeidsmarkt, de woningmarkt maar ook dagelijks woon-werkverkeer spelen zich steeds meer op het schaalniveau van de MRA af. Gooi en Vechtstreek is een gevarieerde en centraal gelegen woon-werkomgeving met aantrekkingskracht op hoogwaardige bedrijven, ondernemers en getalenteerde werknemers uit binnen- en buitenland. Amsterdam en de metropoolregio hebben elkaar nodig voor een sterke internationale concurrentiepositie, die de regio een duurzame welvaart biedt.</p> <p>In 2017 willen we een versterking van de samenwerking op metropoolniveau bereiken met betrekking tot de thema's ruimtelijke ontwikkeling, wonen, economie en verkeer en vervoer.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • We gaan de samenwerking op metropoolniveau bestendiger organiseren en de samenwerking tussen deelregio's verbeteren, zodat alle deelnemers goed betrokken worden en kunnen bijdragen aan de regionale opgaven. De uitvoering van de ambitieuze MRA Agenda en de onderliggende werkplannen vragen om degelijke organisatie en financiering. Om het draagvlak voor een regionale aanpak van opgaven en de regionale slagkracht in de uitvoering te vergroten is een duidelijke rol van raden en staten essentieel. De regiegroep MRA wil de positie van raden en staten bij de regionale samenwerking versterken. Een in te richten MRA-bureau draagt bij aan de integraliteit en onderlinge afstemming. • We gaan een convenant aan met de deelnemende gemeenten, twee provincies en de vervoerregio Amsterdam i.o. waarin bestuurlijke afspraken gemaakt worden over de manier van samenwerken. Het convenant is geen contract, maar evenmin vrijblijvend. De ondertekenaars verbinden zich aan het samenwerken in de MRA. Elke deelnemer behoudt zijn
---	---

	<p>autonomie waar het gaat om beslissingen over het deelnemen aan projecten en het bijdragen in de financiering daarvan.</p> <ul style="list-style-type: none">• Voor Gooi en Vechtstreek zijn sterke punten: de recreatief-toeristische kwaliteiten, het aantrekkelijke woonmilieu, de grote diversiteit aan landschappen, de creatieve sector, de strategische ligging en goede bereikbaarheid. De MRA-actie Agenda vormt de inhoudelijke onderlegger voor de versterkte samenwerking. Thema's hieruit zijn:<ol style="list-style-type: none">1. Ruimte geven aan wonen en werken;2. Slimmer en innovatiever werken;3. Leefkwaliteit verbeteren;4. Versnellen transitie naar schone economie;5. Beter verbinden;6. Metropoolregio klimaatbestendig maken;7. Metropoolregio wendbaar maken;• De kosten van gezamenlijke activiteiten, zoals bijeenkomsten, onderzoeken, publicaties e.d. zijn begroot op circa €7 miljoen per jaar voor het bureau en ondersteunende activiteiten voor de uitvoering van de MRA Agenda. Dat leidt tot een bijdrage per inwoner van €1,50 per jaar voor alle deelnemers. De beide provincies betalen hetzelfde bedrag als de grootste deelnemende gemeente uit die provincie (Almere en Amsterdam).
--	--

Onderwerp: Bestemmen van twee woningen aan de Van Ghentlaan bij Loosdrecht

<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>Aan de Van Ghentlaan staat een aantal woningen. Een tussenliggend perceel grond is eigendom van de gemeente. Het is nu onderdeel van perceel Rading 1. De gemeente wil het stuk grond verkopen met daarop de bestemming wonen. Gekeken wordt of er, met het oog op de woonvisie waaruit blijkt dat er behoefte is aan woningen voor starters en (ouder) doorstromers, een aantal kleinere woonunits (4-6), mogelijk in de uiterlijke verschijningsvorm van een Zonder1-kapper, gerealiseerd kunnen worden”.</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• De bestemming van het perceel moet worden gewijzigd in de bestemming wonen, voordat het perceel als woonperceel verkocht kan worden.• Het perceel ligt in Wijdemeren, maar komt uit op de Van Ghentlaan (grondgebied van Hilversum). Om te voldoen aan de regels van de BAG moet er ook een huisnummerbesluit worden genomen.
--	--

Onderwerp: Nieuwe Omgevingswet

<p><i>Wat willen we bereiken?</i></p> <p>Doel is de implementatie van de Omgevingswet in de gemeentelijke organisatie.</p> <p>In 2019 treedt naar verwachting de Omgevingswet (Ow) in werking. Deze wet brengt veel verandering met zich mee. De wet bundelt bijvoorbeeld 26 bestaande wetten op het gebied van onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• De wet leidt tot een wezenlijk andere manier van werken, waarbij integrale planvorming en uitvoering centraal staan en waarbij iedere schakel in de keten (overheid, inwoners, ondernemers) een rol speelt. In plaats van het volgen van een van hogerhand bepaald stramen, is uitgangspunt van de Omgevingswet dat gemeenten actief zelf hun lokale beleids-
--	---

<p>en natuur. De Omgevingswet vereenvoudigt en bundelt het omgevingsrecht. Met dit nieuwe stelsel, dat in 2019 gereed moet zijn, krijgen zowel de gemeente als de inwoners meer vrijheden in het omgaan met de fysieke leefomgeving. Dit heeft forse gevolgen voor inwoners, ondernemers, de gemeentelijke organisatie en politiek.</p>	<p>keuzes maken bij de inrichting van de leefomgeving. De verandering heeft grote gevolgen: inwoners en ondernemers krijgen meer invloed op de inrichting en het gebruik van hun leefomgeving, overheden gaan nauwer in ketens samenwerken, er moeten meer integrale visies worden ontwikkeld en meer integrale procedures en processen worden ingericht. Door de integrale benadering komt er nadrukkelijk meer ruimte voor initiatieven. De gemeente gaat in een (verplichte) omgevingsvisie en omgevingsplannen duidelijk maken waar inwoners en bedrijven de ruimte krijgen (benutten van verruiming in de bandbreedte) en waar de normen niet verruimd (kunnen) worden of gekozen wordt voor strengere normering (duurzaamheidseisen). De gemeenteraad zal hierin een afweging moeten maken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tegelijkertijd moet een forse slag met digitalisering worden gemaakt. Initiatiefnemers moeten snel digitaal kunnen beschikken over de juiste informatie en over de regels die gelden in hun leefomgeving. De Omgevingswet vereist toegankelijke en transparante gegevens en digitaal gegevensbeheer: open data. Burgers en initiatiefnemers moeten digitaal direct kunnen beschikken over alle relevante informatie. • De eerste fase bestaat uit: <ul style="list-style-type: none"> - het informeren van medewerkers, het college en de raad over de aanstaande wetgeving; - het maken van een plan van aanpak (zo mogelijk in samenwerking met de regio); - het oprichten van een gemeentelijke projectgroep; - het komen tot een ambitieniveau met de gemeenteraad; - het opstellen van een plan van aanpak met daarin een beschrijving van de voor de implementatie van de Omgevingswet noodzakelijke activiteiten. • De tweede fase is de uitvoering van het plan van aanpak. • Zowel Hilversum als Wijdemeren staan voor de taak de Omgevingswet te implementeren. Het is de bedoeling dat we hierbij samen optrekken.
---	--

<p>Onderwerp: Wet Geluidhinder B-lijst</p>	
<p><i>Wat willen we bereiken?</i> Er komt een nieuwe subsidieregeling van het Rijk om woningen op de zogenaamde B-lijst te voorzien van geluidwerende maatregelen. In 2017 zal onderzocht worden in hoeverre de regeling mo-</p>	<p><i>Wat gaan we doen?</i> De oude B-lijst (uit de jaren negentig van de vorige eeuw) actualiseren en vervolgens in overleg met de OFGV de mogelijkheden in beeld brengen die de nieuwe Rijkssubsidieregeling voor</p>

gelijkheden biedt voor woningen in Wijdemeren. Hiertoe zal de OFGV moeten worden ingeschaald.	woningen in Wijdemeren met zich meebrengt.
---	--

Onderwerp: Toekomst verblijfrecreatie

<i>Wat willen we bereiken?</i> Een Nota Recreatie, waarin beleid met betrekking tot de gewenste ontwikkeling van recreatieobjecten en terreinen is opgenomen, vast stellen.	<i>Wat gaan we doen?</i> In 2017 starten met de uitvoering van de vastgestelde Recreatie Nota.
--	---

Onderwerp: Grondzaken

<i>Wat willen we bereiken?</i> Het streven is om alle gronden die geen strategisch grondbezit zijn en geen structurele groenfunctie hebben uit te geven. De gemeente streeft er naar dat geen grond wordt gebruikt zonder dat daarvoor een regeling is getroffen.	<i>Wat gaan we doen?</i> Als privaatrechtelijke grondeigenaar geeft de gemeente grond uit, bijvoorbeeld door koop, huur en pacht. De contracten hiertoe worden gesloten en beheerd. De gemeente bezwaart ook gronden, bijvoorbeeld door vis- en jachtrechten uit te geven en opstalrechten te vestigen.
--	--

Onderwerp: Opbrengsten ontwikkellocaties

<i>Wat willen we bereiken?</i> Het vormen van een reserve bouwgrond om nieuwe ontwikkelingen en eventuele negatieve saldi van locaties binnen bestaand bebouwd gebied te kunnen dekken.	<i>Wat gaan we doen?</i> Wijdemeren bestaat voor het grootste deel uit gebieden die door hogere regelgeving beschermd worden en deel uitmaken van natuurontwikkelingsgebieden of instandhoudingsgebieden. Uitbreiding ten behoeve van woningbouw en bedrijvigheid buiten de zogenoemde bestaande bebouwde gebieden is buitengewoon lastig. Ook de Ladder van duurzame verstedelijking werpt hiervoor beperkingen op. Dat betekent dat steeds meer moet worden gekeken naar inbreilocaties of renovatielocaties binnen bestaand bebouwde gebieden. De praktijk leert dat het ontwikkelen van deze gebieden vaak meer kosten met zich mee brengt dan bij kortgezegd de transformatie van agrarische grond naar bouwgrond. Bij inbreilocaties is er vaker sprake van te saneren bodem of van te verwijderen bebouwing. Wij stellen daarom voor om de opbrengsten van toekomstige gebiedsontwikkelinglocaties te storten in een reserve bouwgrond. Uit deze reserve kunnen dan nieuwe ontwikkelingen en eventuele negatieve saldi van locaties binnen bestaand bebouwd gebied worden gedekt.
--	---

Prestatie-indicatoren

Programma		8. Ruimtelijke Ontwikkeling			
Portefeuillehouder		Th.H.A.M. Reijn/ B.R. van Henten-Meijer			
Verantwoordelijke afdeling		Ruimtelijke Ontwikkeling			
		Bereikt in 2015	Te bereiken in 2016	Te bereiken in 2017	Toelichting
Maatschappelijk effect		Verkrijging goede balans tussen wonen, natuur en water (rood, groen, blauw)			
Doelstelling 1		Actuele bestemmingsplannen			
Indicator 1	Herziening laatste bestemmingsplannen: - Plassengebied Loosdrecht 2012 - Mijnden - Horstermeer - Buitengebied Kortenhoef	Gereed	- Vastgesteld juli 2016 - Ontwerp najaar 2016 ter visie - Najaar 2016 horen indieners zienswijzen	- Vaststellen - Vaststellen	
Doelstelling 2		Realiseren van integrale handhaving			
Indicator 1	Opzetten van een handhavingprogramma dat voldoet aan het Besluit Omgevingsrecht Brandveiligheidscontroles Integrale controle inrichtingseisen horeca	Integraal handhavingsverslag 2014 vastgesteld	Een voor 2017-2018 vastgesteld handhavingsuitvoeringsprogramma dat voldoet aan het Bor Integraal handhavingsjaarverslag 2015 Brandveiligheidscontroles vinden plaats op grond van het handhavingsuitvoeringsprogramma	Toezicht houden en handhaven op grond van het vastgestelde handhavingsuitvoeringsprogramma dat voldoet aan het Bor VTH beleid opstellen dat voldoet aan het Bor Integraal handhavingsjaarverslag 2016 Brandveiligheidscontroles vinden plaats op grond van het handhavingsuitvoeringsprogramma	
Doelstelling 3		Ontwikkelen visie ruimtelijk beleid			
Indicator 1	Evaluatie structuurvisie Gemeente Wijdemeren		Voorstel in de raad najaar 2016	Uitvoering voorstel 2016	
Doelstelling 4		35% van te bouwen woningen bestemmen voor betaalbare woningbouw			
Indicator 1	% betaalbare woningen van gerealiseerde woningbouw	Nedervecht, Brugchelen, Arnoud Voetlaan, Voorstraat 35	35%	35 %	
Kengetallen					
		2014	2015	2016	2017
Percentage geactualiseerde bestemmingsplannen niet ouder dan 10 jaar:		85 %	89 %	93 %	100 %

Wat mag het kosten?

8. Ruimtelijke ontwikkeling	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lasten	5.344.122	11.077.939	7.470.280	6.375.884	4.667.496	2.972.437
Baten	-2.987.298	-9.220.760	-6.655.710	-5.403.494	-3.790.277	-1.881.993
Saldo vóór bestemming	2.356.825	1.857.179	814.569	972.390	877.219	1.090.443
Mutaties reserves	-242.750	-57.946	-6.381	-13.904	-22.510	-34.552
Saldo na bestemming	2.114.075	1.799.233	808.188	958.486	854.709	1.055.891

Belangrijkste verschillen 2017 ten opzichte van 2016

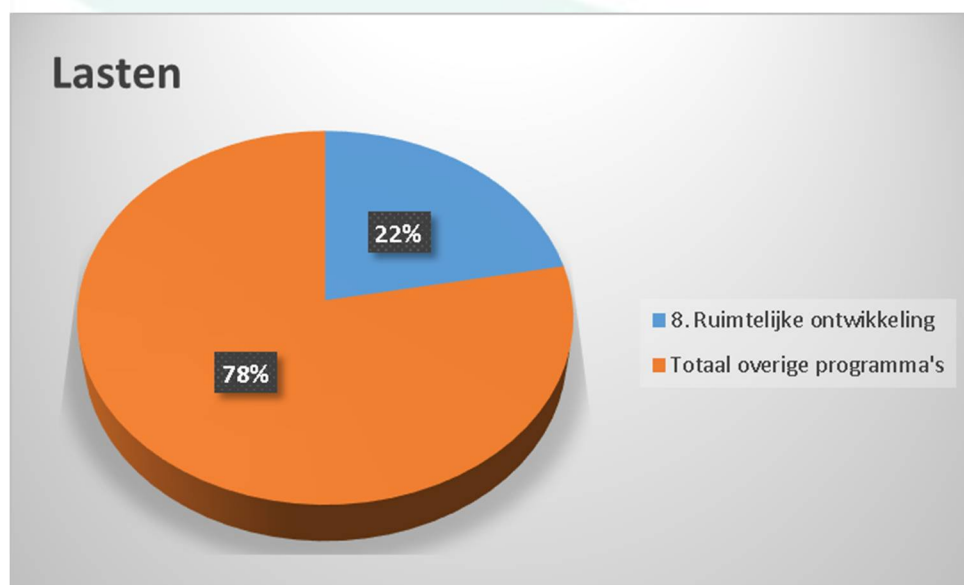
Lasten

De lasten dalen ten opzichte van 2016 met € 3.607.000 toe. De hoogte van dit bedrag wordt in belangrijke mate beïnvloed door verminderde uitgaven van de grondexploitaties ad € 2.540.000. Tegenover deze uitgaven van de grondexploitaties staan ook inkomsten en verlagingen van de boekwaarden van de complexen. Nadat de lasten zijn ontdaan van de posten van de grondexploitaties resteert een afname van de lasten van € 1.067.000. De voornaamste oorzaken van deze daling zijn onderstaand samengevat:

	Bedragen x € 1.000	
- Afname apparaatslasten	945	V
Tot en met 2016 werden de overheadkosten middels een integraal uurtarief doorbelast aan de programma's. Vanaf de begroting 2017 dienen de overheadkosten afzonderlijk in de begroting te worden verantwoord. Dientengevolge dalen de apparaatslasten op alle programma's;		
Afname materiële lasten	104	V
o In 2016 is een bijdrage van € 20.000 geraamd voor de aanleg van breedband. Op basis van de kadernota 2017 is in 2017 € 0 geraamd.	20	V
o Conform de kadernota is vanaf 2017 een structurele bijdrage van € 35.000 aan de Metropool Regio Amsterdam in de begroting opgenomen.	35	N
o Jaarlijks wordt bij de voorjaarsrapportage het restantbudget voor de inhaalslag bestemmingsplannen in de begroting opgenomen. Dit restant budget wordt gedekt uit de reserve kwaliteit woonomgeving en terugontvangen kosten van Mijnden. In 2016 bedroeg het budget € 50.000, dekking uit reserve kwaliteit woonomgeving € 37.000 en Mijnden € 13.000. In 2017 is dit budget en de dekking nog niet geraamd.	50	V
o In 2016 is een budget van € 30.000 geraamd voor herziening van RO-plannen. Dit budget wordt gedekt door een bijdrage uit de voorziening bestemmingsplannen. In 2017 is nog geen budget opgenomen.	30	V
o In 2016 is een budget van € 10.000 opgenomen voor de afloop van de "Structuurvisie". Deze lasten zijn er niet in 2017.	10	V

<ul style="list-style-type: none"> o De verwachte kosten voor het maken van luchtfoto's zijn verhoogd. In het verleden waren deze kosten vaak onderdeel van investeringen. Vanaf 2017 zijn de kosten in de begroting verwerkt. o De Grootchalige Basiskaart van Nederland (GBKN) is opgeheven. Hiervoor in de plaats is gekomen de Basiskaart Grootchalige Topografie ((BGT). De werkzaamheden voor de BGT worden hoogstwaarschijnlijk uitbesteed aan NEO B.V. Door extra kosten van de BGT en het duurdere NEO is het budget voor kadastrale informatie naar boven bijgesteld. o Automatisering en licentiekosten. Voorheen werden deze kosten centraal (algemene baten & lasten) geadministreerd. Op grond van het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen deze kosten vanaf 2017 binnen de betreffende programma's te worden verantwoord. o In 2016 zijn de verkoopkosten van gronden en juridische adviezen in het kader van het revindicatieproject geraamd. Vanaf het begrotingsjaar 2017 vervallen deze lasten o Overige mutaties 	<p>24 N</p> <p>12 N</p> <p>39 N</p> <p>106 V</p> <p>2 N</p>	<p>18 V</p>
<p>1.067 N</p>		

Baten

De baten dalen in 2017 ten opzichte van 2016 met €2.565.000. De hoogte van dit bedrag wordt in belangrijke mate beïnvloed door verkoopopbrengsten en boekwaardeverhoging van grondexploitaties (zie ook de lasten). De overige opbrengsten dalen ten opzichte van 2016 met €77.000.

De voornaamste oorzaken zijn onderstaand toegelicht:

	<u>Bedragen x €1.000</u>	
- In 2016 is een bedrag van € 13.000 geraamd voor terugontvangen kosten Mijnden (dekking voor inhaalslag bestemmingsplannen, zie ook de lasten).	13	N
- In 2016 wordt een bedrag van € 30.000 uit de voorziening bestemmingsplannen bijgedragen voor herziening van RO-plannen (zie ook lasten). Deze baten (en lasten) zijn in 2017 niet in de begroting opgenomen.	30	N
• De leges omgevingsvergunning stijgen ten opzichte van 2016 als gevolg van opbrengsten van grote(re) bouwprojecten met € 100.000.	100	V
• De verkoopopbrengsten gronden dalen in 2017 als gevolg van de afronding van het revindicatieproject.	133	N
• Overige mutaties	1	N
	<hr/>	<hr/>
	77	N

Mutaties Reserves

De mutaties reserves betreffen bijdragen uit (negatief) of stortingen in onderstaande reserves:

	Bedragen x €1.000					
	Rekening	Begroting				
	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
Algemene Reserve	-64					
Reserve Kwaliteit woonomgeving	-16	-37				
Reserve Bouwgrondexploitaties		-10				
Reserve Exploitatie Zuidsingel	-97					
Reserve Onderhoud Gebouwen	-66	-11	-6	-14	-23	-35
	-243	-58	-6	-14	-23	-35

Belangrijkste verschillen meerjarenramingen 2017 – 2020

De verschillen in de lasten van de meerjarensaldi betreffen grotendeels de grondexploitaties. Daarnaast is in 2018 een bijdrage van € 100.000 geraamd aan het gebiedsprogramma Gooi en Vechtstreek.

Ook de fluctuaties in de baten betreffen voornamelijk de grondexploitaties. Daarnaast is vanaf 2018 rekening gehouden met €50.000 lagere opbrengsten leges Wabo. Vanaf 2020 dalen de opbrengsten voor verkoop gronden met €200.000.

Programma 8, Ruimtelijke ontwikkeling per product

Product	Omschrijving	Lasten apparaat	Materiële Lasten	Kapitaal- lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
420006	Huisnummering/straatnaamgeving	1.818	1.500		3.318		3.318		3.318
443001	Volkshuisvesting	75.570	12.555		88.125	-3.000	85.125		85.125
470001	Economisch beleid		35.000		35.000		35.000		35.000
472001	Uitvoering monumentenwet	27.504	7.397	493	35.394		35.394	-4.427	30.967
475001	Bestemmingsplannen	143.168	89.500		232.668		232.668		232.668
475002	Alg. ruimtelijk ordeningsbel.	85.901	12.150	3.063	101.114	-1.000	100.114		100.114
479002	Bouw en woningtoezicht/handh.	435.582	27.582	5.750	468.914		468.914		468.914
479003	Kadastrale informatieverstr.	61.404	58.880		120.284	-250	120.034		120.034
479004	Omgevingsvergunning (Wabo)	458.429	75.360		533.789	-672.500	-138.711		-138.711
480001	Woningen en gebouwen	5.634	13.658	61.852	81.144	-75.646	5.498	-1.954	3.544
480002	Huur en pacht gronden	58.728			58.728	-54.800	3.928		3.928
480003	Aan- en verkoop gronden	72.787	6.000		78.787	-215.500	-136.713		-136.713
481001	Loosdrechts Terras	23.589	2.174.131		2.197.720	-2.197.720	0		0
481002	Ter Sype	13.337	428.976		442.313	-442.313	0		0
481016	Nedervecht	12.193	2.747.224		2.759.417	-2.759.417	0		0
481019	Herontwikkeling Oppad		233.565		233.565	-233.565	0		0
	Totaal programma 8	1.475.644	5.923.478	71.158	7.470.280	-6.655.710	814.569	-6.381	808.188

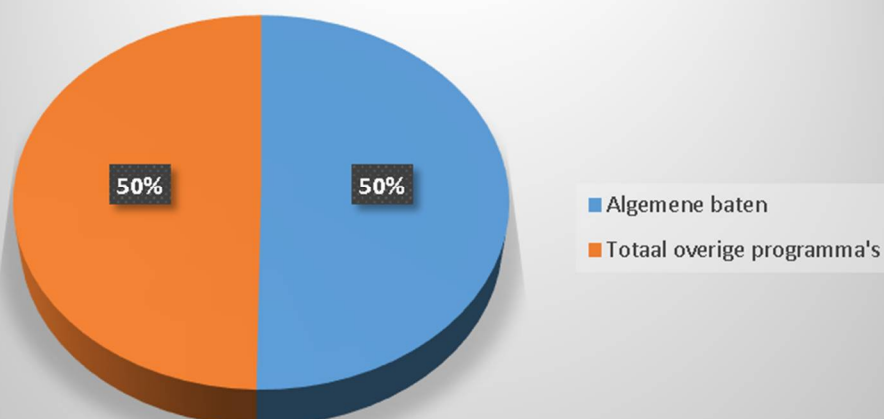
Algemene baten en lasten, dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene baten en lasten per product

Product		Lasten apparaat	Materiële Lasten	Kapitaal- lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
411001	Onroerende zaakbelastingen				0	-6.022.000	-6.022.000		-6.022.000
411002	Roerende zaakbelastingen				0	-52.000	-52.000		-52.000
411003	Hondenbelasting				0	-142.000	-142.000		-142.000
411005	Toeristenbelasting				0	-305.000	-305.000		-305.000
411008	Forensenbelasting				0	-413.000	-413.000		-413.000
411010	Belastingsamenwerking SWW		380.000		380.000	-53.800	326.200	44.600	370.800
412001	Algemene Uitkering				0	-16.010.129	-16.010.129	-525.000	-16.535.129
	Algemene dekkingsmiddelen	0	380.000	0	380.000	-22.997.929	-22.617.929	-480.400	-23.098.329
404005	Tijdelijk personeel		25.000		25.000		25.000		25.000
410002	Beleggingen			805	805	-53.490	-52.685		-52.685
413001	Algemene Baten en Lasten	52.349	119.000		171.349		171.349	426.815	598.164
494001	Kapitaallasten		540.443		540.443	-540.443	0		0
	Ov. algemene baten en lasten	52.349	684.443	805	737.598	-593.933	143.665	426.815	570.480
413001	Onvoorzien		67.000		67.000		67.000		67.000
	Totaal algemene baten en lasten	52.349	1.131.443	805	1.184.598	-23.591.862	-22.407.264	-53.585	-22.460.849

Baten

Toelichting overzicht

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de *algemene heffingen* en de *algemene uitkering* van het gemeentefonds. De heffingen zijn toegelicht in §1. Lokale heffingen. Van de toeristenbelastingen kan worden vermeld dat jaarlijks 10% van de opbrengsten in de reserve recreatie en toerisme wordt gestort om van daaruit projecten te kunnen financieren.

De algemene uitkering van het Rijk maakt deel uit van de totale uitkering van het gemeentefonds. De ramingen zijn gebaseerd op de meicirculaire 2016 en bestaan uit de onderstaande onderdelen:

Uitkering gemeentefonds op basis van meicirculaire 2016				
	<u>Bedragen x €1.000</u>			
	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
Algemene uitkering	16.010	16.409	16.627	16.934
Sociaal Deelfonds				
- Participatie	869	804	781	737
- Wmo-Awbz	2.462	2.418	2.390	2.376
- Jeugdzorg	<u>2.568</u>	<u>2.610</u>	<u>2.612</u>	<u>2.620</u>
Totaal uitkering gemeentefonds	21.909	22.241	22.410	22.667

Onder het product 412001 Algemene uitkering wordt tevens de inzet van de egalisatiereserve algemene uitkering verantwoord. In 2017 en 2018 wordt respectievelijk €525.000 en €225.000 uit de reserve opgenomen. Na deze onttrekkingen is de reserve €0.

Overhead

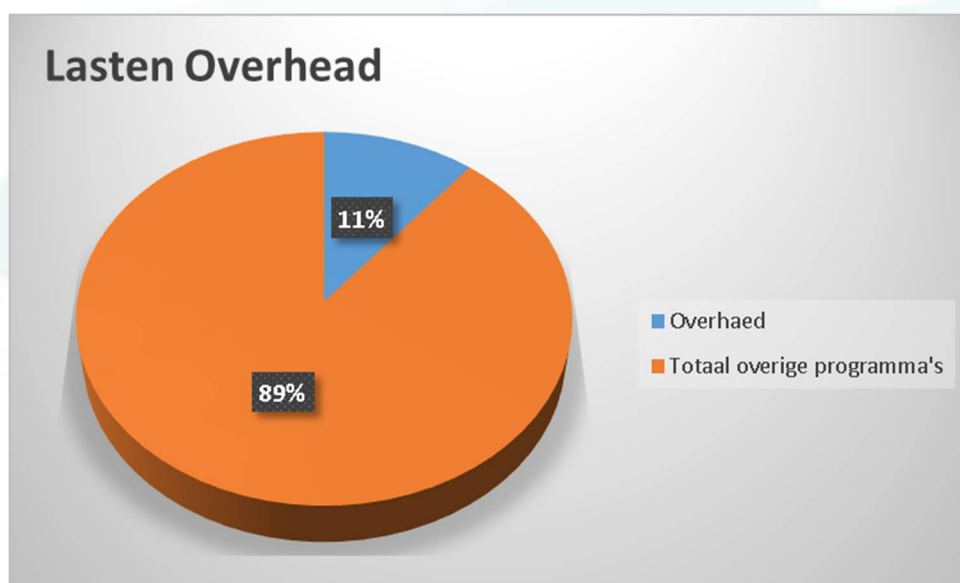

Overhead

Om de gemeenteraad op eenvoudige wijze inzicht te geven in de totale kosten van de overhead van de gehele organisatie en ook meer zeggenschap te geven over die kosten, wordt in artikel 8, eerste lid, onderdeel c van de BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) voorgeschreven dat in het programmaplan de kosten van de overhead in een apart overzicht moeten worden opgenomen. Alle directe kosten worden zoveel mogelijk direct toegerekend aan de betreffende producten c.q. programma's.

Onder de overheadkosten worden gerekend de kosten van:

- leidinggevenden
- financiën
- personeelszaken
- inkoop
- interne en externe communicatie (niet Klantcontactcentrum)
- juridische zaken t.b.v. de bedrijfsvoering
- bestuurszaken en bestuursondersteuning
- informatievoorziening en informatisering
- facilitaire zaken en huisvesting
- documentatie en informatievoorziening
- managementondersteuning primair proces

Product	Omschrijving	Lasten apparaat	Materiële lasten	Kapitaal- lasten	Totaal lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
490501	Personeelszorg en rechtpositie		200.899	5.225	206.124	-5.225	200.899		200.899
490510	Vorming en opleiding personeel		89.600		89.600	-2.400	87.200		87.200
491001	Huisvesting gemeentehuis	40.136	425.931	272.255	738.322	-20.520	717.802	-223.536	494.265
491501	Automatisering en informatisering		764.534	311.504	1.076.038		1.076.038	-6.400	1.069.638
492001	Financiën		74.410		74.410	-500	73.910		73.910
492502	DIV		120.600		120.600		120.600		120.600
492503	Algemeen beheer/Receptie		299.726	1.665	301.391		301.391		301.391
495001	STAF	278.644	1.200		279.844		279.844		279.844
495002	BOR	66.336	990		67.326		67.326		67.326
495003	Serviceverlening	14.800	750		15.550		15.550		15.550
495004	RO	69.422	7.490		76.912		76.912		76.912
495005	SDO	114.825	1.510		116.335		116.335		116.335
495006	SWT	3.000			3.000		3.000		3.000
495007	DVL	1.942.926	1.950		1.944.876		1.944.876		1.944.876
	Totaal overhead	2.530.088	1.989.590	590.649	5.110.327	-28.645	5.081.683	-229.936	4.851.746

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording van 5 maart 2016 zijn gemeenten voortaan gehouden om de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten te kunnen vergelijken zijn conform de ministeriele regeling een aantal beleidsindicatoren verplicht gesteld. Deze beleidsindicatoren zijn in onderstaand overzicht opgenomen. In het taakveld "sociaal domein" zijn deze beleidsindicatoren aangevuld met eigen indicatoren.

Via de website "waar staat je gemeente" zijn de gegevens te raadplegen. Via deze website is ook meer achtergrond informatie aanwezig over de gekozen beleidsindicatoren en de bronnen. Voor de beleidsindicatoren van het taakveld "bestuur en ondersteuning" beschikt de gemeente zelf over informatie, evenals de eigen beleidsindicatoren van het taakveld "sociaal domein".

Programma 1				
Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,0	2016
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,6	2015
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€477	2016
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	5,3%	2016
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	€461.412	2016
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	11,8%	2016
Programma 2				
Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	111,9	2014
1. Veiligheid	Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	0,0	2014
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,6	2015
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,6	2015
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	3,2	2015
1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	4,3	2015
Programma 3				
Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
2. Verkeer en vervoer	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	8%	2014
2. Verkeer en vervoer	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	6%	2014
Programma 4				
Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
3. Economie	Funcziemenging	%	43,1%	2015
3. Economie	Bruto Gemeentelijk Product	Verhouding tussen verwacht en gemeten product	125	2013

Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	160,3	2014
Programma 5				
Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	1	2014
4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	28	2014
4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	3,3	2012
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters	%	41,4%	2014
6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	555,3	2014
6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1,14%	2012
6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	1,86%	2012
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	65,50%	2015
6. Sociaal domein	Achterstandsleerlingen	% 4 t/m 12 jarigen	6,10%	2012
6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	0,58%	2012
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	156,5	2015
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	35,5	2015
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	8,2%	2015
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0%	2015
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,6%	2015
6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	655	2015
6. Sociaal domein	Voorziening huishoudelijke hulp	Aantal gebruikers	463	2015
6. Sociaal domein	Voorziening begeleiding en ondersteuning	Aantal gebruikers	157	2015
6. Sociaal domein	Voorziening hulpmiddelen (rolstoel)	Aantal gebruikers	186	2015
6. Sociaal domein	Vervoersvoorziening	Aantal gebruikers	247	2015
6. Sociaal domein	Mantelzorgcompliment	Aantal gebruikers	147	2015
6. Sociaal domein	Klanttevredenheid	Waardering weergegeven	nog niet bekend	

Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
6. Sociaal domein	Bezwaar voorzieningen sociaal domein	Aantal bezwaarschriften	38 (9 W&I, 21 WMO, 8 overig) 23 ongegrond, 10 ingetrokken, 3 gegrond, 2 niet ontvankelijk	2015
6. Sociaal domein	Experimenteerarrangementen die niet vallen onder beleid, verordening, wetgeving	Aantal experimenteerarrangementen	nog niet bekend	
6. Sociaal domein	De Appelboom onderdeel sociaal domein	Aantal deelnemers	nog niet bekend	
6. Sociaal domein	Taakstelling huisvesten Statushouders	Aantal gehuisvestigd	46 taakstelling, 44 geplaatst	2015
6. Sociaal domein	Volkshuisvesting	Aantal toegewezen woningen	14	2015
6. Sociaal domein	Volkshuisvesting	Aantal gerealiseerde huurwoningen onder de maximale huurgrens	nog niet bekend	
6. Sociaal domein	Kinderen met een VVE indicatie	Aantal kinderen die gebruik maken van VVE	nog niet bekend	
6. Sociaal domein	Thuiszittende jongeren die niet naar school gaan en geen werk hebben	Aantal jongeren	6	2015
6. Sociaal domein	Activering ihkv de tegenprestatie	aantal deelnemers	17	2015
6. Sociaal domein	Schuldhelpverlening	Aantal deelnemers	97 schuldhelp, 68 Pingloket	2015
6. Sociaal domein	Jeugd- en cultuurfonds	Aantal deelnemers	74 JSF en 9 JCF	2015
6. Sociaal domein	Minimabeleid	Aantal deelnemers	599	2015
6. Sociaal domein	Bijstandsgerechtigden	Aantal instromers	95 huishoudens	2015
6. Sociaal domein	Bijstandsgerechtigden	aantal uitstromers	92 huishoudens	2015
6. Sociaal domein	Bijstandsgerechtigden	aantal uitstromers naar werk	41 huishoudens	2015
Programma 7				
Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	212	2014
7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	1,0%	2014
Programma 8				
Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	325	2016

Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Indicator	Jaar
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	210	2013
8. Vhrosv	Demografische druk	%	65%	2016
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	950	2016
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	1024	2016

3. Paragrafen

§1. Lokale heffingen

Beschrijving paragraaf

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de belastingen en rechten die de gemeente Wijdemeren oplegt aan burgers, ondernemingen, organisaties en toeristen. De ontwikkelingen in het gemeentelijk belastinggebied worden geschetst en de voorstellen voor aanpassing van belastingen en rechten worden toegelicht. Ook wordt aandacht geschonken aan het kwijtscheldingsbeleid.

Beleidskader

Gemeentelijke heffingen kunnen worden onderscheiden in ongebonden heffingen en heffingen die gebonden zijn aan bepaalde leveringen en diensten van de gemeente.

Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. In Wijdemeren zijn dit onroerendezaakbelastingen (OZB), roerende-ruimtebelastingen (RRB), hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting.

Voor de *gebonden* heffingen is kenmerkend, dat de geraamde opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten van de leveringen en diensten. In Wijdemeren gaat het om afvalstoffenheffing, rioolheffingen, leges en lijkbezorgingsrechten.

De onroerende zaakbelastingen en de overige ongebonden heffingen worden voor 2017 met 1% verhoogd. De verhogingen zijn in de begroting 2017-2020 verwerkt. Bij de gebonden heffingen streven we naar volledige kostendekking. Verderop in dit voorstel vindt u terug wat dit beleid concreet voor de diverse heffingen in 2017 betekent.

Geraamde inkomsten

De volgende tabellen geven een overzicht van de werkelijke, respectievelijk geraamde opbrengsten over de jaren 2015 tot en met 2017.

Opbrengsten ongebonden heffingen (x € 1.000)	Werkelijk 2015	Geraamd 2016	Geraamd 2017
Onroerende zaakbelastingen	5.818	5.936	6.022
Roerende ruimtebelastingen	51	51	52
Toeristenbelasting	301	302	305
Forensenbelasting	408	409	413
Hondenbelasting	138	141	142
Totaal	6.716	6.839	6.934

Opbrengsten gebonden heffingen (x € 1.000)	Werkelijk 2015	Geraamd 2016	Geraamd 2017
Afvalstoffenheffing	2.413	2.462	2.601
Rioolheffing	3.480	3.693	3.600
Leges	1.215	972	1.039
Lijkbezorgingsrechten	339	315	335
Totaal	7.447	7.442	7.575

De heffingen

1. Onroerendezaakbelastingen

De onroerendezaakbelastingen (OZB) worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 1%.

De tarieven zijn op het moment van de samenstelling van deze paragraaf nog niet berekend. Ze zijn afhankelijk van de waardeontwikkeling van de onroerende zaken in 2016. Een betrouwbaar beeld van deze waardeontwikkeling verwachten wij begin november 2016 te kunnen geven.

2. Roerende-ruimtebelastingen

Deze belasting is bedoeld om eigenaren en gebruikers van roerende ruimten in een vergelijkbare heffing als de OZB te betrekken. Daarom zijn de regels voor het waarderen van roerende ruimten gelijk. Er is ook wettelijk bepaald, dat de tarieven gelijk moeten zijn aan die van de OZB.

3. Toeristenbelasting

De tarieven van de toeristenbelasting worden met 1% inflatiecorrectie verhoogd. Het tarief van de landtoeristenbelasting stijgt hierdoor van € 1,15 per overnachting naar € 1,16 per overnachting. Voor de watertoeristenbelasting leidt de verhoging tot de volgende tarieven per ligplaats.

Lengte vaartuig	2016	2017
4 – 7 meter	46,62	46,98
7 – 9 meter	61,75	62,55
9 – 12 meter	104,31	105,27
12 meter en meer	140,16	141,81

4. Forensenbelasting

Bij de invoering van de forensenbelasting is met de eigenaren van recreatieparken overeengekomen dat zij deze belasting voor de gemeente innen. Anders dan bij de toeristenbelasting zijn namelijk niet de ondernemers belastingplichtig, maar de gebruikers van de recreatiewoningen zelf. Doordat de ondernemers de inning op zich nemen - waarvoor een overeenkomst met hen is afgesloten - besparen zij de gemeente kosten. Daartegenover heeft de gemeenteraad toegezegd de tarieven van de forensen- en toeristenbelasting met niet meer dan de inflatie te verhogen. Voor 2017 worden de tarieven met 1% inflatiecorrectie verhoogd. De verwachte opbrengst is € 413.000.

Bij een waarde	is het belastingbedrag	
	2016	2017
niet hoger dan € 150.000	€ 258,75	€ 261,00
hoger dan € 150.000 en niet hoger dan € 300.000	€ 429,00	€ 433,00
hoger dan € 300.000	€ 575,00	€ 581,00

5. Hondenbelasting

In het onderstaande overzicht zijn de oude en nieuwe tarieven opgenomen. Omdat de hondenbelasting bij een gedeeltelijke belastingplicht per maand wordt berekend, zijn de tarieven deelbaar gemaakt door twaalf. Voor 2017 worden de tarieven verhoogd met de inflatiecorrectie van 1%.

	2016	2017
eerste hond	€ 75,72	€ 76,44
iedere volgende hond	€ 95,16	€ 96,12
kennel	€ 248,88	€ 251,40

6. Afvalstoffenheffing

De totale lasten voor het inzamelen en het verwerken van huishoudelijk afval, verhoogd met de kosten van het heffen van de afvalstoffenheffing en kwijtscheldingen en verminderd met de teruggave van de GAD over 2015, bedragen € 2.601.000 (inclusief BTW). Dit laatste bedrag wordt omgeslagen over de belastingplichtigen. Deze totale begrote kosten/baten zijn ca. € 139.000 hoger dan in 2016.

Van de totale netto lasten heeft € 14.800 betrekking op het huisvuil uit het gebied van het Plassenschap Loosdrecht en omstreken. Deze kosten worden verdeeld over 78 belastingplichtigen. Het restantbedrag wordt doorberekend in het tarief van de percelen waar de GAD het huishoudelijk afval inzamelt.

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing 2017:

Apparaatlasten BOR	13.560
Overheadkosten	7.065
Bijdrage aan GAD	1.998.579
Plassenschap, vuilophaal	14.800
Verwerkingskosten overhangend groen	40.500
BTW 21%	431.315
Kosten Belasting samenwerking BSWW	58.887
Kwijtscheldingen	60.000
Bijdrage uit de Voorz. Afvalstoffenheffing	-23.663
Totale lasten	2.601.043
Opbrengst afvalstoffenheffing	2.601.043
% Kostendekkendheid	100%

De tarieven worden 5,7% hoger dan in 2016. Omdat de afvalstoffenheffing bij een gedeeltelijke belastingplicht per maand wordt berekend, zijn de tarieven deelbaar gemaakt door twaalf.

	tarief 2016	Tarief 2017	Aantal huishoudens *	Opbrengst (€)
meerpersoonshuishouden	270,36	285,84	6.857	1.960.005
eenpersoonshuishouden	196,32	207,48	3.066	636.133
gebied Plassenschap	229,56	229,56	78	17.905
Totaal				
Oninbaar (ca.0,5%)				-13.000
Opbrengst				2.601.043

* Stand per 19-08-2016. Bij de aantallen huishoudens is rekening gehouden met leegstand.

7. Rioolheffing

Bij de bepaling van de nieuwe tarieven voor de rioolheffing is uitgegaan van een opbrengst zoals begroot in het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) 2012-2017 (scenario 2). Gezien de hoogte van het rioolfonds is, afwijkend van dit vGRP, vanaf de begroting 2017 rekening gehouden met een lagere storting in het rioolfonds. Hierdoor dalen de kosten en wordt de voorziene stijging van de opbrengsten afgevlakt. Voor 2017 is een opbrengst geraamd van € 3.600.000. Deze verwachte opbrengst wordt omgeslagen over het aantal objecten voor de eigenarenheffing en de grootverbruikers op basis van het waterverbruik.

Kostendekkendheid 2017 Rioolrechten	
Apparaatlasten	400.570
Overheadkosten	208.697
Overige materiële lasten/uitbestedingen	1.455.350
Rente en afschrijvingen	687.326
Kapitaallasten IP 2017-2020	72.065
Bijdrage uit reserves	-8.482
Bijdrage uit voorz. VGRP	-7.500
Aandeel in de kosten afd. Serviceverlening	13.741
Kosten Belastingssamenwerking BSWW	86.781
BTW 21%	305.624
Storting in de Voorziening VGRP	394.599
Totale lasten	3.608.771
Opbrengst rioolrechten	3.600.000
% Kostendekkendheid	99,75%
Afgerond	100%

De verdeling tussen de eigenarenheffing en de gebruikersheffing is aan strikte regels gebonden. Aan de gebruikers mag maximaal een evenredig deel van de kosten worden doorberekend. Als de belastingplichtige gebruikers bijvoorbeeld 15% van het totale waterverbruik voor hun rekening nemen, mag maximaal 15% van de kosten, die aan het *gebruik* van de voorzieningen zijn gerelateerd, aan hen worden doorberekend. Het deel van de kosten dat niet aan de gebruikers wordt doorberekend mag aan de eigenaren worden doorberekend.

	2016	2017
Rioolheffing eigenaar aangesloten	€ 301,20	287,88
Rioolheffing eigenaar niet aangesloten	€ 90,36	86,40
Rioolheffing gebruik 601 - 1.000m ³	€ 770,00	749,00
Rioolheffing gebruik 1.001 - 2.000m ³	€ 1.027,00	999,00
Rioolheffing gebruik 2.001 - 3.000m ³	€ 1.391,00	1.353,00
Rioolheffing gebruik 3.001 - 5.000m ³	€ 1.952,00	1.898,00
Rioolheffing gebruik meer dan 5.000m ³	€ 3.290,00	3.200,00

8. Leges

Legestarieven mogen zodanig worden vastgesteld, dat de totale opbrengst daarvan niet uitgaat boven de geraamde lasten. Dat betekent dat een tekort in de opbrengst van een bepaald onderdeel uit de tarieventabel in beginsel mag worden gecompenseerd door een verhoogde opbrengst op een ander onderdeel ('kruissubsidiëring'). Door Europese wetgeving (de Europese dienstenrichtlijn, EDR) is deze mogelijkheid vanaf 2010 beperkt. De leges die de gemeente berekent voor diensten en producten aan ondernemingen, die binnen de EU diensten verrichten, mogen per onderdeel niet meer opbrengen dan de kosten.

De tarieven worden verhoogd met 1% inflatiecorrectie. Bij de tariefberekening zijn de bedragen, zoals gebruikelijk, veelal afgerond.

9. Lijkbezorgingsrechten

In 2015 waren de begrafenisrechten geraamd op € 315.000. In de jaarrekening is een bedrag verantwoord van ruim € 349.000. In 2016 is in de begroting een bedrag opgenomen van € 340.000. Begin september 2016 bedroegen de werkelijk baten € 211.000. In de begroting voor 2017 is een opbrengst geraamd van € 348.000.

Lokale lastendruk

De meest voorkomende heffingen voor huishoudens in Wijdereen met een eigen woning zijn de onroerendezaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing voor eigenaren. Om de lastendruk in beeld te brengen wordt een vergelijking gemaakt van het totaal van deze drie heffingen. In de tabel hieronder wordt de lastendruk in Wijdereen van 2015 tot en met 2017 weergegeven. De bedragen voor 2017 zijn voorlopige schattingen. In de tabel daarna wordt de vergelijkbare lastendruk in 2016 van vier buurgemeenten vermeld, bij eenzelfde WOZ-waarde.

Lastendruk Wijdereen voor een woning met een gemiddelde waarde			
	2015	2016	2017
Woningwaarde	€ 350.000	€ 350.000	350.000
Onroerendezaakbelastingen	498,00	484,00	489,00
Afvalstoffenheffing (3 pers.)	264,84	270,36	285,84
Rioolheffing (150 m ³)	283,64	301,20	287,88
Totaal	1.046,48	1.055,56	1.062,72

Lastendruk 2016 in vier omliggende gemeenten (WOZ-waarde € x.360.000)

	Hilversum	Stichtse Vecht	De Bilt	Weesp
Onroerendezaakbelastingen	358,60	491,00	408,60	359,28
Afvalstoffenheffing (3 personen)	270,60	220,68	263,40	252,60
Rioolheffing (150 m ³)	207,84	239,33	281,40	237,60
Totaal	837,04	951,01	953,40	849,48

Kwijtscheldingsbeleid

Natuurlijke personen die de belasting niet kunnen voldoen, kunnen daarvoor kwijtschelding vragen. Voor de beoordeling van de aanvragen gelden wettelijke regels, die inhouden dat zowel het inkomen als het vermogen van de aanvrager aan normen wordt getoetst.

Een van de normen bij de inkomenstoets is het bedrag van de bestaanskosten, dat per situatie verschilt. De gemeenten hebben de vrijheid om hiervan tussen de 80 en 100% in aftrek te brengen op het inkomen. In Wijdere Meren wordt met 100% van de norm gerekend, waardoor voor de aanvrager de meest gunstige uitkomst wordt verkregen.

Door de vermogenstoets komen eigenaren van woningen alleen in aanmerking voor kwijtschelding als de hypotheekschuld hoger is dan de waarde van de woning (én hun inkomen beneden de norm ligt). Verder wordt geen kwijtschelding verleend voor heffingen voor diensten van de gemeente, die op aanvraag worden verleend, zoals leges. Als gevolg hiervan beperkt de kwijtschelding zich in de praktijk tot de afvalstoffenheffing en de hondenbelasting.

Voor 2017 is voor kwijtschelding een bedrag van € 60.000 geraamd.

§2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente.

De omvang van het weerstandsvermogen is afhankelijk van de financiële risico's die de gemeente loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden.

De mate van flexibiliteit van de gemeentebegroting speelt een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandsvermogen: hoe snel kunnen tegenvallers worden opgevangen door ombuigingen van bestaand beleid al dan niet in combinatie met belastingverhogingen. Ook de omvang van de vrij aanwendbare reserves is daarbij van belang. Vanuit het provinciaal toezicht zijn geen directe normen voor het weerstandsvermogen aangegeven; wel wordt bewaakt dat de algemene reserve een bepaalde minimum omvang heeft.

Vanaf 2016 schrijft het BBV voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan raadsleden over de financiële positie van hun gemeente. De invoering van de set van vijf kengetallen is bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken. De voorgeschreven kengetallen worden al langere tijd gebruikt bij onder anderen financiële stresstesten. Een gemeente kan bij de vaststelling van de eigen normen gebruik maken van de signaleringswaarden zoals die worden toegepast bij stresstesten.

Anticiperend op de wijziging van het BBV en de vaststelling van de ministeriële regeling zijn de kengetallen berekend voor Wijdemeren in deze paragraaf onder het hoofdstuk Financiële positie opgenomen.

Weerstandscapaciteit

Met de beschikbare weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken.

Onder *benodigde weerstandscapaciteit* verstaan we alle risico's waarvoor nog geen maatregelen zijn getroffen, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Tot het treffen van dergelijke maatregelen behoren onder andere het instellen van voorzieningen, het afdekken van risicogebieden met verzekeringen dan wel andere risico beperkende acties.

Risico's en reserves zijn continu aan verandering onderhevig, het weerstandsvermogen is dan ook een momentopname.

Berekening weerstandscapaciteit

De structurele capaciteit is de mate waarin de gemeente zelf in staat is om niet-begrote kosten te dekken door structurele middelen vrij te maken. Hierbij kan gedacht worden aan de onbenutte belastingcapaciteit. Bij de berekening van de weerstandscapaciteit gaat het om vrij besteedbare middelen die eenmalig kunnen worden ingezet om op korte termijn tegenvallers op te vangen.

De weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende onderdelen:

- Algemene reserve
- Stille reserves
- Onvoorzien incidenteel

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt op 31 december 2016 € 5.631.000

Stille reserves

Stille reserves zijn meerwaarden van activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd, maar direct verkoopbaar zijn als dat gewenst is. Hiermee wordt geen rekening gehouden.

Onvoorzien

De post onvoorzien is een incidenteel budget dat dient als dekking van optredende risico's. In de begroting is hiervoor in de verschillende jaarschijven een budget van € 67.000 opgenomen.

Weerstandscapaciteit (x €1.000)	
Algemene reserve (raming 01-01-2017)	5.631
Stille reserves	PM
Post onvoorziene uitgaven	67
Totale weerstandscapaciteit	5.698

Risico's

Het Besluit Begroting en Verantwoording(BBV) schrijft voor dat de paragraaf Weerstandsvermogen o.a. een inventarisatie van de risico's dient te bevatten en het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's. Hieronder volgt de inventarisatie van de belangrijkste risico's waarvoor 2015 geen beheersmaatregelen getroffen waren.

A. Riolering

Het rioolstelsel is de laatste jaren veel beter in kaart gebracht, hierdoor weten we beter hoe het functioneert en kunnen we risico's verkleinen. Grote calamiteiten hebben zich de laatste jaren niet voorgedaan. De meest waarschijnlijke calamiteiten zijn het gedeeltelijk instorten van het stelsel, een onvoorziene langdurige buiten gebruikstelling en milieuschade.

De komende jaren zullen we onder meer rioalgemalen renoveren, planmatig het stelsel reinigen en inspecteren en foutieve lozingen op het oppervlaktewater gaan reduceren.

Voor normale onderhoudskosten is een onderhoudsvoorziening beschikbaar. In de voorziening is geen rekening gehouden met calamiteiten.

Omvang: € 1.000.000

Kans: gemiddeld

Incidenteel

B. Grondexploitaties

Aan de grondexploitaties zitten hoge risico's. Voor de gronden die al in exploitatie zijn genomen zijn voorzieningen gevormd ter hoogte van de verwachte risico's. De gronden die niet in exploitatie zijn genomen hebben een boekwaarde die lager is dan de economische waarde, waardoor er hiervoor nog risico's worden gelopen.

Omvang: nihil

Kans: gemiddeld

Incidenteel

C. Budgetten Participatie

Wijdemeren ontvangt voor de Wwb een budget wat gebaseerd is op het aantal uitkeringen van 2 jaar eerder. Het budget is echter niet voldoende om de uitgaven te bekostigen. Elk jaar hebben we een tekort. Onder bepaalde voorwaarden kan een Vangnetuitkering aangevraagd worden als het tekort 5% of meer is van het budget. Bij een tekort van 5% – 10% is de hoogte van de uitkering 50% en bij een tekort van meer dan 10% is de hoogte van de uitkering 100%. In de begroting is rekening gehouden

met een tekort van € 190.000. Het is niet te voorspellen of wij aan de voorwaarden van de vangnetregeling voldoen, omdat niet alle voorwaarden door de gemeente beïnvloed kunnen worden. Als we uitgaan van een tekort van 10% wordt het risico gecijferd op € 90.000.

Omvang: € 90.000

Kans: groot

Structureel/incidenteel

D. Gegarandeerde geldleningen

De gemeente staat direct garant voor bedrag van € 1.536.000 aan openstaande geldleningen. De overige garantstellingen betreffen een achtervangovereenkomst voor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw en het Waarborgsom Eigen Woningen(hypotheek garantie). Dat betekent dat de gemeente pas aangesproken wordt als deze fondsen niet voldoende middelen meer hebben.

Van de garantstelling waar de gemeente direct garant voor staat betreft € 1.536.000 een garantstelling aan een woningbouwcorporatie. In de risicoberekening laten we deze buiten beschouwing. De overige garantstellingen betreffen een 4-tal organisaties. We gaan hieruit van een risico van 10%.

Omvang: € 153.600

Kans: klein

Incidenteel

E. Wet Sociale Werkvoorziening(Wsw)

Door de herstructurering van de Wsw is het onzeker wat er met de Tomingroep gaat gebeuren. De Wsw is ondergebracht in de nieuwe Participatiewet, die per 1 januari 2015 is ingegaan.

Omvang: € 200.000

Kans: gemiddeld

Incidenteel/structureel

F. Uitval automatisering

Ondanks diverse maatregelen kan toch de automatisering uitvallen door een calamiteit. De inschatting is dat dit maximaal € 700.000 kan kosten.

Omvang: € 700.000

Kans: zeer klein

Incidenteel

G. Schade Archief

Ondanks diverse maatregelen kan er door een calamiteit schade ontstaan aan het archief. Met de Documentenwacht is een contract afgesloten. Tevens is een calamiteitenplan opgesteld.

De inschatting is dat de kosten in geval van een calamiteit maximaal € 800.000 bedragen.

Omvang: € 800.000

Kans: zeer klein

Incidenteel

H. Pensioenen wethouders

In 2013 is een voorziening gevormd voor pensioenverplichtingen van nog niet ingegane pensioenen van ex-wethouders. Voor reeds ingegane pensioen is nog geen voorziening getroffen. Als de wethouders pensioenen verplicht worden overgebracht naar het ABP is een storting ineens nodig van ca. € 1.000.000. De verwachting was dat dit per 1 januari 2016 ingevoerd zou worden. Dit is niet gebeurd, waardoor het risico blijft bestaan.

Omvang: € 1.000.000

Kans: groot

Incidenteel

I. Nautisch Beheer

De provincie laat het nautisch beheer uitvoeren door het waterschap. Zij betalen het waterschap hiervoor. Nu wil de provincie het nautisch beheer overbrengen naar de gemeente, zonder vergoeding.

Oorspronkelijk was het de bedoeling om dit vanaf 1 januari 2014 in te voeren, maar het is in 2016 nog steeds niet ingevoerd.

Omvang: € 100.000

Kans: gemiddeld

Structureel

J. Bruggen

Jaarlijks inspecteren wij onze bruggen en voeren reparaties uit. Bij onvoldoende onderhoud en/of een te zware aslast kan een brug instorten. In dat geval moeten omleidingen worden ingesteld, wellicht een noodbrug geplaatst en een nieuwe brug gebouwd.

Omvang: € 250.000

Kans: klein

Incidenteel

K. Beschoeiingen

Het is recent bekend dat de gemeente vier keer zoveel beschoeiingen in onderhoud heeft dan vooraf gedacht. De onderhoudstoestand is op grote delen slecht. Het risico is dat door het wegslaan van beschoeiing de aanliggende wegconstructie ernstig verzakt.

Omvang: € 200.000

Kans: gemiddeld

Incidenteel

L. Feitelijke bestuursdwang

Bij het opleggen van bestuursdwang bestaat er een risico dat de verhaalbare kosten niet ontvangen worden. Dit risico wordt gecijferd op € 50.000.

Omvang: € 50.000

Kans: klein

Incidenteel

M. Informatiebeveiliging

De boete op het niet vermelden van een data-lek is € 800.000. Ondanks de beveiligingsmaatregelen wordt de kans op een data-lek groot ingeschat.

Omvang: € 800.000

Kans: groot

Incidenteel

N. Asbest en bodemverontreiniging

Bij reconstructie projecten is de kans aanwezig op asbest en bodemverontreiniging wat niet op voorhand bekend is ondanks de bodemonderzoeken die vooraf worden verricht.

Omvang: € 500.000

Kans: gemiddeld

Incidenteel

O. Overige risico's

Uit de inventarisatie van de risico's kwamen 40 risico's naar voren. Hierboven zijn de 13 belangrijkste risico's beschreven. De overige 27 risico's bedragen gemiddeld € 32.000. De bedragen worden te klein geacht om de risico's te beschrijven.

Omvang: € 1.052.000

Kans: klein

Incidenteel

In de nota Risicomanagement zijn de kansen en financiële gevolgen ingedeeld in klassen. Deze staan in onderstaand overzicht vermeld.

1) Kans klassen

klasse	referentiebeeld
1	zeer klein
2	klein
3	gemiddeld
4	groot
5	zeer groot

2) Financiële gevolgen

klasse	financieel gevolg
1	$X < €20.000$
2	$€20.000 < X < €50.000$
3	$€50.000 < X < €200.000$
4	$€200.000 < X < €400.000$
5	$X > €400.000$

In het samenvatting overzicht van de risico's op de volgende pagina hebben alle risico's met behulp van de kans en gevolg klassen een risico score gekregen. Deze risico scores zijn weergegeven in de risicokaart:

Samenvatting risico's

	Omschrijving risico	Omvang maximum in €	Kans optreden risico 1)	Financiële gevolgen 2)	Risico score	Struct./Incident.
A	Riolering	1.000.000	3	5	15	I
B	Grondexploitaties	0	0	0	0	I
C	Budgetten participatie	90.000	4	3	12	I
D	Gegarandeerde geldleningen	153.600	2	3	6	I
E	Wsw (Tomingroep)	200.000	3	3	9	I
F	Uitval automatisering	700.000	1	5	5	I
G	Schade Archief	800.000	1	5	5	I
H	Pensioenen wethouders	1.000.000	4	5	20	S
I	Nautisch Beheer	100.000	3	3	9	S
J	Bruggen	250.000	2	4	8	I
K	Beschoeiing	200.000	4	3	12	I
L	Feitelijke bestuursdwang	50.000	2	2	4	I
M	Informatiebeveiliging	800.000	4	5	20	I
N	Asbest en bodemverontreiniging	500.000	3	5	15	I
O	Overige risico's	1.052.000	1	2	2	I
	Totaal belangrijkste risico's	6.895.600				

De risicoscores uit bovenstaande tabel zijn in onderstaande matrix verwerkt. De letters corresponderen met bovenstaande tabel. De scores in het rode en oranje gedeelte zijn risico's die aandacht behoeven.

Gevolg: 5	F,G		A,N	H,M	
Gevolg: 4		J			
Gevolg: 3		D	E,I	C,K	
Gevolg: 2	O	L			
Gevolg: 1					
	Kans: 1	Kans:2	Kans: 3	Kans: 4	Kans: 5

Weerstandscapaciteit:

In 2010 is de nota Risicomanagement vastgesteld. In deze nota is opgenomen dat de benodigde weerstandscapaciteit 75% bedraagt van het totaal bedrag aan risico's. Op basis van dit uitgangspunt is onderstaande opstelling gemaakt:

		(bedragen x 1.000)
Totale geïdentificeerde risico's		€ 15.261
Beheersmaatregelen in de vorm van voorzieningen	-/-	€ 8.366
Gewenste weerstandscapaciteit		€ 6.896
Benodigde weerstandscapaciteit is 75% x € 6.896		€ 5.172
Beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve + onvoorzien)		€ 5.698
Benodigde weerstandscapaciteit	-/-	€ 5.172
Vrij besteedbaar deel algemene reserve		€ 526

Ratio weerstandsvermogen:

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's, en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal. Bij een zekerheidspercentage van 75% is het weerstandsvermogen:

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscap.}} = \frac{5.698}{5.172} = 1,10$$

Het is van belang te weten of er sprake is van toereikend weerstandsvermogen. Om het weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande normering van het NAR:

Ratio weerstandsvermogen (x) Betekenis

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Er is geen norm bekend waaraan het weerstandsvermogen moet voldoen. Bij een ratio van 1,0 is het de beschikbare weerstandscapaciteit gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit. Daarom moet minimaal voldaan worden aan een ratio van 1,0.

Geconcludeerd kan worden dat het weerstandsvermogen van Wijdereen voldoende is om de onderkende risico's op te vangen. Jaarlijks zal het weerstandsvermogen getoetst worden om te zien of de gewenste ratio nog steeds wordt bereikt.

Financiële positie

Kengetallen

Op 15 mei 2015 is een besluit genomen tot wijziging van de het Besluit begroting en verantwoording in verband met het verplicht opnemen van financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De invoering van de set van vijf kengetallen is voornamelijk bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100%. Voor een gemeente geldt dat het licht op oranje springt boven de 100% en op rood springt als deze quote hoger is dan 130%. Voor Wijdereen geldt onderstaande quote:

Bedragen x €1.000

		2015	2016	2017	2018	2019	2020
A	Vaste schulden(cf.art. 46 BBV)	25.347	22.233	28.675	33.770	34.707	36.639
B	Netto vlottende schuld(cf. art. 48 BBV)	1.334	3.641	3.885	4.032	5.282	5.811
C	Overlopende passiva(cf art. 49 BBV)	7.652	7.652	7.652	7.652	7.652	7.652
D	Financiële activa(cf art. 36 lid d, e en f)	1.733	1.555	1.451	1.351	1.260	1.168
E	Uitzettingen < 1 jaar(cf art. 39 BBV)	6.820	6.820	6.820	6.820	6.820	6.820
F	Liquide middelen(cf art. 40 BBV)	350	350	350	350	350	350
G	Overlopende activa(cf art. 40a BBV)	4.809	4.809	4.809	4.809	4.809	4.809
H	Totale baten(cf.17 lid c BBV, dus excl. mutaties reserves)	40.823	45.602	49.220	49.220	49.220	49.220
	Netto schuldquote(A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	51%	44%	54%	65%	70%	75%

Wanneer de netto schuldquote wordt gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is sprake van onderstaande quote:

Programmabegroting 2017-2020

Bedragen x € 1.000

		2015	2016	2017	2018	2019	2020
A	Vaste schulden(cf.art. 46 BBV)	25.347	22.233	28.675	33.770	34.707	36.639
B	Netto vlottende schuld(cf. art. 48 BBV)	1.334	3.641	3.885	4.032	5.282	5.811
C	Overlopende passiva(cf art. 49 BBV)	7.652	7.652	7.652	7.652	7.652	7.652
D	Financiële activa(cf art. 36 lid d, e en f)	647	496	419	346	282	217
E	Uitzettingen < 1 jaar(cf art. 39 BBV)	6.820	6.820	6.820	6.820	6.820	6.820
F	Liquide middelen(cf art. 40 BBV)	350	350	350	350	350	350
G	Overlopende activa(cf art. 40a BBV)	4.809	4.809	4.809	4.809	4.809	4.809
H	Totale baten(cf.17 lid c BBV, dus excl. mutaties reserves)	40.823	45.602	49.220	49.220	49.220	49.220
	Netto schuldratio(A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	53%	46%	57%	67%	72%	77%

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (algemene reserve en bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van en lasten:

Bedragen x € 1.000

		2015	2016	2017	2018	2019	2020
A	Eigen vermogen(cf art. 42 BBV)	20.689	19.459	18.973	18.641	18.735	18.768
B	Balans totaal	58.890	57.513	64.185	69.429	71.961	74.651
	Solvabiliteit(A/B) X 100%	35%	34%	30%	27%	26%	25%

Doordat een groot deel van de investeringen ten laste van de reserves worden gedaan, zien we de solvabiliteit afnemen.

3. Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitaties een forse impact kunnen hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten. De niet in exploitatie genomen gronden worden vanaf 2017 opgenomen onder de vaste activa als strategische gronden. Voor de berekening worden de bouwgronden in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de jaarstukken of de programmabegroting en uitgedrukt in een percentage:

Bedragen x € 1.000

		2015	2016	2017	2018	2019	2020
A	NIEGG(cf art.38 lid a punt 1 BBV)	1.123	0	0	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie(cf.art.38 lid b BBV)	7.050	3.490	3.517	3.544	3.550	3.557
C	Totale baten(cf art. 17 lid c BBV, dus excl. mutaties reserves)	45.061	50.223	46.073	45.347	43.944	42.326
	Grondexploitatie(A+B)/C x 100%	18%	7%	8%	8%	8%	8%

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en de structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een

positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Bedragen x € 1.000

		2015	2016	2017	2018	2019	2020
A	Totale structurele lasten	64.083	70.044	46.735	46.018	44.167	42.455
B	Totale structurele baten	63.381	69.634	46.707	46.008	44.499	42.863
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	1.068	1.185	1.111	1.112	1.138	1.196
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	337	465	1.178	1.066	699	810
E	Totale baten(cf art. 17 lid c BBV, dus excl. mutaties reserves)	63.044	69.169	45.529	44.942	43.800	42.053
	Structurele exploitatieruimte((B-A)+(D-C))/E x 100%	-2%	-2%	0%	0%	0%	0%

Er was sprake van een negatieve exploitatieruimte. De exploitatieruimte is vanaf 2017 iets verbeterd tot 0%.

5. Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten wordt verstaan de Ozb, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage:

		Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
A	OZB-lasten voor gezin bij een gemiddelde WOZ-waarde in 2015 / 2016 /2017 van respectievelijk € 299.000 / € 304.000 / € 325.000	414	425	454
B	Rioolheffing voor meerpersoonshuishouden	283	301	288
C	Afvalstoffenheffing voor meerpersoonshuishouden	265	270	286
D	Eventuele heffingskorting	0	0	0
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	962	996	1.028
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin (t-1)	704	716	723
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor(E/F) x 100%	137%	139%	144%

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het is niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

Kengetallen	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Netto schuldquote	51%	44%	54%	65%	70%	75%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	53%	46%	57%	67%	72%	77%
Solvabiliteitsratio	35%	34%	30%	27%	26%	25%
Structurele exploitatieruimte	-2%	-2%	0%	0%	0%	0%
Grondexploitatie	18%	7%	8%	8%	8%	8%
Belastingcapaciteit	138%	141%	144%	144%	144%	144%

§3. Onderhoud kapitaalgoederen

Beschrijving paragraaf

De gemeente draagt wettelijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de openbare ruimte. Deze ruimte bestaat in Wijdmeren uit veel water en natuurgebied waarvoor de verantwoordelijkheid bij andere (overheids-)organisaties ligt. De openbare ruimte vertegenwoordigt een grote kapitaalswaarde. Efficiënt en effectief beheer en onderhoud is van groot belang om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Globaal beleidskader en beheerplannen

Het beleid voor het onderhoud van de kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende beheerplannen zijn opgenomen in de volgende documenten (per areaalonderdeel):

Riolering, waterhuishouding, kabels en leidingen:

- Verordening rioolaansluiting 2014;
- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2012-2017;
- Algemene Verordening Openbare Infrastructuur (AVOI) 2011;
- Beheerplan overige waterwerken 2016-2026;

Wegen en verkeer:

- Beleidsplan Verkeer (BPV) 2011-2020;
- Plan Verkeersonveilige Situaties (VOS) 2012-2016;
- Verkeersrealisatieplan (VRP) 2012-2016;
- Wegencategoriseringsplan 2011;
- Beheerplan wegen 2016-2020;
- Gladheidbestrijdingsplan 2016-2017;

Groenvoorziening:

- Bomenbeleidsplan 2012 – 2035;
- Bomenverordening 2012;
- Gedragscode Flora en Fauna 2011-2015

Speelvoorzieningen:

- Nota 'Ruimte om buiten te spelen' 2014-2019

Openbare Verlichting:

- Beleidsplan Openbare Verlichting 2015-2020

Uitvaartverzorging:

- Beheerverordening Gemeentelijke begraafplaatsen Wijdmeren 2015

Gemeentelijke gebouwen:

- Meerjarenonderhoudsplan (MOP) gebouwen 2015;

Overige algemeen:

- Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) 2011.

Integraal beheersysteem openbare ruimte

Voor het beheren van de openbare ruimte is het van groot belang inzichtelijk te hebben wat er aan areaal aanwezig is, wat de staat van onderhoud daarvan is, de verwachte restlevensduur en daarmee het te verwachten onderhoud met bijhorende kosten. Met beheerprogramma's worden deze gegevens inzichtelijk en kunnen plannings opgesteld worden. Met een integraal beheersysteem kan er een betere afstemming plaatsvinden tussen de verschillende beleidsvelden zoals wegen, riolering, openbare verlichting, groen e.d. en is het maken van themakaarten eenvoudiger. Samen met de

gemeenten Stichtse vecht en Weesp wordt een gezamenlijk integraal beheersysteem voor de openbare ruimte ingericht. Dit in nauwe afstemming met de gemeente Hilversum, die haar (andere) systeem op een zelfde wijze inricht, waarbij op termijn een samenvoeging van beide systemen eenvoudig mogelijk is.

Wegen

Het wegbeheersysteem is, in afwachting van het integraal beheersysteem openbare ruimte, ondergebracht bij Grontmij. Op grond van de jaarlijkse inspecties (om en om noord en zuid) worden de onderhoudsmaatregelen en kosten voor de korte (1-5 jaar) en middellange (6-10 jaar) termijn bepaald. Op basis van de beschikbare middelen wordt vervolgens het onderhoudspakket voor het betreffende jaar vastgesteld.

Daarnaast worden ook eigen waarnemingen en meldingen van bewoners over de staat van onderhoud, meegenomen bij het opstellen van de onderhoudsmaatregelen. Renovaties van grote wegvakken worden integraal benaderd, waarbij waar nodig en mogelijk ook renovaties van bijvoorbeeld riolering, openbaar groen en/of openbare verlichting integraal worden meegenomen.

4.500.01 Rationeel wegbeheer	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten apparaat	604.792	397.395	274.095	274.095	274.095	274.095
Uitbestedingen en ov.mat.lasten	1.173.714	777.872	560.998	560.998	560.998	560.998
Kapitaallasten	685.367	744.074	556.603	551.846	532.104	515.493
Totaal lasten	2.463.873	1.919.341	1.391.696	1.386.939	1.367.197	1.350.586
Totaal baten	280.057	85.583	45.500	45.500	45.500	45.500
Saldo voor bestemming	-2.183.816	-1.833.758	-1.346.196	-1.341.439	-1.321.697	-1.305.086
Mutaties Reserves	-89.702	-343.250	-429.856	-429.856	-429.856	-429.856
Saldo na bestemming	-2.273.518	-2.177.008	-1.776.052	-1.771.295	-1.751.554	-1.734.942

4.500.02 Overig beheer van wegen	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten apparaat	12.752	274.871	247.206	247.206	247.206	247.206
Uitbestedingen en ov.mat.lasten	42.942	53.326	86.319	87.093	86.157	108.010
Kapitaallasten	3.460	2.078	30.741	29.747	29.252	26.102
Totaal lasten	59.154	330.275	364.266	364.045	362.614	381.318
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	-59.154	-330.275	-364.266	-364.045	-362.614	-381.318
Mutaties Reserves	0	0	2.712	3.486	2.550	24.433
Saldo na bestemming	-59.154	-330.275	-361.554	-360.559	-360.064	-356.885

Openbare Verlichting

Alle openbare verlichting is eigendom van onze gemeente en één aannemer is verantwoordelijk voor het verhelpen van storingen en voor vervanging. In verband met een achterstand in de technische staat van onderhoud, worden er in 4 fases (2014 t/m 2017) ongeveer 1.200 lichtmasten vervangen (25% van het totaal OV-areaal). Vervolgens wordt op basis van het 'beleidsplan openbare verlichting 2015-2020' onderhouden en duurzaam vervangen. Ook bij grootschalige renovaties wordt gekeken of de openbare verlichting vervangen moet worden. Doelstelling is om in 2030 een halvering van het energieverbruik te realiseren, conform het SER-energieakkoord 2013.

4.500.04 Openbare verlichting	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten apparaat	177.043	109.656	58.815	58.815	58.815	58.815
Uitbestedingen en ov.mat.lasten	129.930	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Kapitaallasten	86.906	121.070	148.807	164.149	162.689	161.228
Totaal lasten	393.879	380.726	357.622	372.964	371.504	370.043
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	-393.879	-380.726	-357.622	-372.964	-371.504	-370.043
Mutaties Reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	-393.879	-380.726	-357.622	-372.964	-371.504	-370.043

Groen

Het openbare groen (exclusief bomen) is op basisniveau ingericht en onderhouden binnen de beschikbare financiële middelen. Een aantal plekken is/wordt opgewaard, daar waar mogelijk en wenselijk in samenwerking met bewoners en bedrijven. In 2016 willen wij alle te beheren en te onderhouden openbaar groen opnemen in een regionaal aan te schaffen integraal beheersysteem.

Het boombeleidsplan is in 2012 vastgesteld en is samen met de VTA inspectie bepalend voor de wijze waarop het planmatige boombeheer wordt uitgevoerd. Uitgangspunt hierbij is 'sober en veilig'.

De bomenverordening wordt in 2016 geactualiseerd op basis van aangepaste wetgeving en het vastgestelde participatiebeleid openbare ruimte.

4.560.01 Openbaar groen	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten apparaat	528.629	558.125	421.036	421.036	421.036	421.036
Uitbestedingen en ov.mat.lasten	629.130	623.697	785.820	761.993	735.574	768.775
Kapitaallasten	0	11.573	56.459	54.865	54.028	49.164
Totaal lasten	1.157.760	1.193.395	1.263.315	1.237.894	1.210.638	1.238.975
Totaal baten	4.750	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	-1.153.010	-1.193.395	-1.263.315	-1.237.894	-1.210.638	-1.238.975
Mutaties Reserves	50.000	50.000	4.763	5.288	3.869	37.070
Saldo na bestemming	-1.103.010	-1.143.395	-1.258.553	-1.232.606	-1.206.769	-1.201.905

Speelvoorzieningen

Binnen de kaders van het in 2014 vastgestelde speelbeleid worden speelplekken waar nodig en in goed overleg met de omwonenden opnieuw ingericht, waarbij o.a. bekeken wordt of solitaire speeltoestellen samengevoegd kunnen worden tot één grotere speelplek. Ook worden enkele speelvoorzieningen omgevormd tot openbaar groen met een speelfunctie, waarbij de bewoners de ruimte krijgen te participeren in het inrichten en onderhouden van de speelplekken.

Jaarlijks worden de voorgeschreven inspecties uitgevoerd en speeltoestellen onderhouden.

4.390.04 Speeltuinen/-plaatsen	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten apparaat	60.556	103.206	68.407	68.407	68.407	68.407
Uitbestedingen en ov.mat.lasten	61.771	122.524	72.524	72.524	72.524	72.524
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	122.327	225.730	140.931	140.931	140.931	140.931
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	-122.327	-225.730	-140.931	-140.931	-140.931	-140.931
Mutaties Reserves	2.191	70.524	20.524	20.524	20.524	20.524
Saldo na bestemming	-120.136	-155.206	-120.407	-120.407	-120.407	-120.407

Straatmeubilair

Jaarlijks wordt het straatmeubilair in eigen beheer gecontroleerd op veiligheid en voldoende functioneren. Op basis hiervan wordt het jaarlijks onderhoud sober maar op voldoende niveau uitgevoerd.

4.500.03 Straatmeubilair	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten apparaat	45.328	33.705	23.638	23.638	23.638	23.638
Uitbestedingen en ov.mat.lasten	14.463	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	59.791	48.705	38.638	38.638	38.638	38.638
Totaal baten	339	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	-59.452	-48.705	-38.638	-38.638	-38.638	-38.638
Mutaties Reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	-59.452	-48.705	-38.638	-38.638	-38.638	-38.638

Waterwerken

Voor het beheer en onderhoud van de bruggen heeft in 2013 een inspectie plaatsgevonden, op basis waarvan het onderhoud in de jaren 2014-2019 wordt uitgevoerd. Voor de overige waterwerken (beschoeiingen, steigers, etc.) wordt het beheer en onderhoud uitgevoerd conform het in 2015 vastgestelde 'beheerplan overige waterwerken 2016-2026'

4.510.01 Bruggen	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten apparaat	89.938	29.288	18.983	18.983	18.983	18.983
Uitbestedingen en ov.mat.lasten	164.705	139.949	139.949	139.949	139.949	139.949
Kapitaallasten	50.107	55.416	39.415	37.359	36.210	34.421
Totaal lasten	304.750	224.653	198.347	196.291	195.142	193.353
Totaal baten	38.690	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	-266.060	-224.653	-198.347	-196.291	-195.142	-193.353
Mutaties Reserves	-9.560	4.832	4.832	4.832	4.832	4.832
Saldo na bestemming	-275.620	-219.821	-193.514	-191.458	-190.310	-188.521

4.540.01 Afwatering	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten apparaat	37.524	73.162	44.316	44.316	44.316	44.316
Uitbestedingen en ov.mat.lasten	60.221	119.000	43.500	68.500	68.500	68.500
Kapitaallasten	11.688	26.267	30.679	30.418	29.317	29.065
Totaal lasten	109.433	218.429	118.495	143.234	142.133	141.881
Totaal baten	0	75.000	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	-109.433	-143.429	-118.495	-143.234	-142.133	-141.881
Mutaties Reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	-109.433	-143.429	-118.495	-143.234	-142.133	-141.881

Riolering

In 2011 is het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) vastgesteld. Daarbij zijn ook de totale kosten voor riolering herberekend, gekoppeld aan het rioolrecht voor de komende jaren. Uit het vGRP volgen maatregelen ter verbetering van onze waterhuishouding. In 2014 heeft een tussenevaluatie plaatsgevonden op basis waarvan de planning en uitvoering is aangepast.

Het reinigen en inspecteren van het gehele vrijvervalriool, duikers en kolken gebeurt op reguliere basis en is uitbesteed, evenals het reguliere onderhoud aan rioolgemalen. Op basis daarvan wordt een onderhoudsplan opgesteld, waaraan vervolgens uitvoering wordt gegeven.

Afhankelijk van de te maken keuze over een integraal beheersysteem wordt bekeken welke afzonderlijke specifieke (rioolbeheer)systemen we gaan aanschaffen c.q. continueren, zodat alle

essentiële data, benodigd om inzicht te krijgen in de (afval)waterketen, ingevuld en opgeslagen worden. Aan de hand van analyse van de verzamelde informatie worden doelstellingen geformuleerd, samen met onze betrokken partners, om onze afval-, hemel- en grondwatertaken zo effectief mogelijk en tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten uit te voeren. Klimaatbestendig waterbeheer speelt hierin een voorname rol.

4.580.01 Gemeentelijk Rioleringsplan	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten apparaat	425.405	579.289	294.544	294.544	294.544	294.544
Uitbestedingen en ov.mat.lasten	906.201	1.705.412	1.675.949	1.650.488	1.658.717	1.668.797
Kapitaallasten	877.646	896.511	646.051	641.760	634.747	625.677
Totaal lasten	2.209.251	3.181.212	2.616.544	2.586.791	2.588.008	2.589.018
Totaal baten	-833.788	52.503	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	-3.043.039	-3.128.709	-2.616.544	-2.586.791	-2.588.008	-2.589.018
Mutaties Reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	-3.043.039	-3.128.709	-2.616.544	-2.586.791	-2.588.008	-2.589.018

Uitvaartverzorging

De gemeentelijke begraafplaatsen bevinden zich in een behoorlijke tot goede staat.

In 2015 is een 'strategiedocument uitvaartverzorging' opgesteld, waarin keuzes worden voorgesteld om de begraafplaatsen op te waarderen, vooral v.w.b. de kinderhoven, strooiveldjes en urnenvoorzieningen, met als doel op een eigentijdse wijze uitvoering te geven aan het beleidsveld uitvaartverzorging. Vanaf 2016 wordt uitvoering gegeven aan de gemaakte keuzes.

4.590.01 Lijkbezorging	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Lasten apparaat	256.637	228.833	170.737	170.737	170.737	170.737
Uitbestedingen en ov.mat.lasten	102.710	131.795	123.275	129.520	123.891	131.660
Kapitaallasten	17.746	33.765	30.824	28.955	28.668	22.779
Totaal lasten	377.093	394.393	324.836	329.212	323.296	325.176
Totaal baten	349.782	340.279	348.000	348.000	348.000	348.000
Saldo voor bestemming	-27.311	-54.114	23.164	18.788	24.704	22.824
Mutaties Reserves	3.622	46.397	18.381	24.626	18.997	26.766
Saldo na bestemming	-23.689	-7.717	41.545	43.414	43.702	49.590

Gebouwen

Het onderhoud aan de gebouwen voeren we uit conform het in 2015 vastgestelde meerjaren onderhoudsplan (MOP-gebouwen). Dit onderhoudsplan is gebaseerd op het sober en doelmatig instandhouden van het gemeentelijk vastgoed en de daaraan verbonden kosten voor de komende jaren. De bibliotheek zal in 2017 in het MJOP worden opgenomen.

Jaarlijks worden de activiteiten voor het komende planjaar kritisch beoordeeld op nut en noodzaak. Behoud van kapitaalwaarde speelt hierin de belangrijkste rol. Voor een viertal gebouwen wordt een aantal duurzaamheidsmaatregelen op haalbaarheid onderzocht.

Deze maatregelen worden gekoppeld aan noodzakelijk regulier onderhoud om een zo kort mogelijke terugverdiertijd te realiseren.

Duurzame maatregelen zijn in het investeringsplan 2017-2020 opgenomen en zullen via een kredietaanvraag aan de raad worden voorgelegd.

Product	Grootboek nr.	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Onderhoudskosten PSZ	439003032	6.475,00	7.420,00	22.143,00	4.922,00
Onderhoudskosten De Dobber Onderh.kosten	440001022	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00
Ov.Accommodaties	440002025	29.620,00	25.482,00	33.472,00	27.488,00
Onderhoudskosten Aula	459001023	8.511,00	11.724,00	17.809,00	12.373,00
Onderhoud monumenten	472001023	9.633,00	4.427,00	12.677,00	21.483,00
Onderhoud geb./erven recr.vz.	473004023	761,00	1.321,00	761,00	3.265,00
Onderh.kosten div.gebouwen Onderhoudskosten gemeentehuis	480001023	1.027,00	1.954,00	1.227,00	1.027,00
501001028	501001028	55.902,00	158.596,00	88.877,00	177.642,00
Onderhoudskosten De Blijk	522501031	26.460,00	17.148,00	213.316,00	59.736,00
Onderhoudskosten Eikenrode	522501131	27.751,00	28.428,00	37.636,00	15.118,00
Onderhoudskosten De Fuik	522501231	12.193,00	14.449,00	136.588,00	103.331,00
Onderhoudskosten gemeentewerf	532505021	8.793,00	9.352,00	12.019,00	8.793,00
Totaal		194.626,00	287.801,00	584.025,00	442.678,00

§4. Financiering

Inleiding

Bij financiering gaat het om de vraag hoe de gemeente regelt dat zij steeds voldoende geld heeft om alle rekeningen te betalen. Dreigt de gemeente tijdelijk te weinig 'in kas' te hebben, dan moet zij lenen. Heeft de gemeente tijdelijk teveel in kas, dan kan zij dat geld tijdelijk in deposito plaatsen. Ook sluit de gemeente langlopende geldleningen af, om bijvoorbeeld de aankoop van gronden of grote investeringen te financieren. Al deze activiteiten leiden ertoe dat de gemeente een financieringsportefeuille heeft. Die moet worden beheerd om de daaraan verbonden kosten en risico's te beperken.

Volgens artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat de paragraaf financiering in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

1. De gemeente mag leningen of garanties op grond van de 'publieke taak' uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf advies wordt ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij;
2. De gemeente kan middelen uitzetten op grond van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd middels de richtlijnen en limieten van het treasurystatuut;
3. Van financiële derivaten wordt geen gebruik gemaakt.

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico, renterisico en kredietrisico.

Risicobeheer

Koersrisico

De gemeente beperkt de koersrisico's op uitzettingen uit hoofde van treasury door daarbij uitsluitend vastrentende waarden en/of hoofdsomgarantieproducten te gebruiken; Bovendien beperkt de gemeente de koersrisico's door overeenkomstig artikel 7 de looptijd van de uitzettingen af te stemmen op de liquiditeitsplanning.

Risico vlottende schuld (kasgeldlimiet)

De kasgeldlimiet bepaalt de maximale omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen (korter dan 1 jaar) mogen aangaan. Deze limiet wordt conform de wet Fido berekend naar een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor 2017 bedraagt de kasgeldlimiet € 4,09 miljoen. Zolang de korte rente lager is dan de rente voor langere looptijden zal de kasgeldlimiet optimaal worden benut. Over het moment waarop een kortlopende schuld wordt omgezet in een langlopende schuld spelen rentevisie en de liquiditeitsprognose een belangrijke rol.

In artikel 4 van het treasurystatuut is onder lid 1 de volgende bepaling opgenomen: "De kasgeldlimiet als bedoeld in de Wet Fido wordt niet overschreden. Indien de gemeente voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de toezichthouder op de hoogte, en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de toezichthouder."

Risico vaste schuld (renterisiconorm)

Voor het renterisico over het begrotingstotaal geldt een norm van maximaal 20% per jaar. Dit houdt in dat in enig jaar niet meer dan 20 % van het totaal van de begroting mag worden gefinancierd (her-

financiering als gevolg van aflossingen dan wel renteherzieningen). Deze norm is door het Rijk ingesteld om een enigszins stabiele rentelast over de jaren te bewerkstelligen. In onderstaand overzicht is dit voor onze gemeente weergegeven voor de komende vier jaren.

Renterisiconorm	Bedragen x € 1.000			
	2017	2018	2019	2020
1. Renteherziening				
Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
Netto renteherziening op vaste schuld	0	0	0	0
2. Mutatie vaste schuld				
Nieuwe aangetrokken vaste schuld	PM	PM	PM	PM
Nieuwe verstrekte lange leningen	PM	PM	PM	PM
Netto nieuw aangetrokken vaste schuld	PM	PM	PM	PM
3. Betaalde aflossingen	3.115	2.283	2.284	2.286
4. Herfinanciering (laagste van 2 en 3)	0	0	0	0
5. Renterisico op vaste schuld (1+4)	0	0	0	0
6. Renterisiconorm				
Begrotingstotaal (lasten)	48.102	47.179	45.304	43.769
Percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	9.620	9.436	9.061	8.754
7. Toets renterisiconorm				
Renterisiconorm	9.620	9.436	9.061	8.754
Renterisico op vaste schuld (1+4)	0	0	0	0
Ruimte	9.620	9.436	9.061	8.754

Gegarandeerde geldleningen

De gemeente staat garant voor de betaling van de rente en aflossing bij een aantal afgesloten leningen van externe partijen. Het bedrag waarvoor de gemeente eventueel kan worden aangesproken is het restantbedrag van de lening op het moment dat niet meer aan de betalingsverplichting wordt voldaan en is afhankelijk van het percentage dat is overeengekomen in de garantstelling.

De risico's van de verstrekte gemeentegaranties en /of gemeentelijke leningen aan toegelaten instellingen (woningbouwcorporaties) zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Hiervoor hebben de gemeente en het rijk een zogenaamde achtervangpositie ingenomen waarvoor een achtervangovereenkomst met het WSW is afgesloten, ieder voor 50%. De kans dat een beroep wordt gedaan op onze gemeente voor deze achtervangpositie is uiterst klein omdat:

- Elke toegelaten instelling die deelnemer is bij het WSW jaarlijks wordt onderworpen aan een kredietwaardigheid toets;
- Het WSW een zodanige buffer heeft opgebouwd en eventueel nog aanvullend kan beschikken over de gelden (obligo's) die de corporaties verplicht hebben aangehouden.

Voor de hypotheek afgesloten met Nationale Hypotheek Garantie (NHG) staan de gemeenten vanaf 1 januari 2011 niet langer garant. Het risico is geheel bij het Rijk komen te liggen.

Financieringsbehoefte

Voor de berekening van de financieringsbehoefte wordt het totaal van de geraamde boekwaarden van de activa afgezet tegen het totaal van het eigen en vreemd vermogen. De berekening van de financieringsbehoefte geeft een indicatie of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk zal zijn. De uiteindelijke financieringsbehoefte wordt vooral bepaald door het tempo waarin voorgenomen investeringen worden gerealiseerd en de invloed van mutaties binnen de bouwgrondexploitaties. Van grote invloed is het tijdstip waarop de inkomsten uit de grondexploitaties worden gerealiseerd.

De berekening van de kapitaalbehoefte per 1 januari 2017 is als volgt:

Totaal geïnvesteerd bedrag		58.237.249
Reserves en voorzieningen	30.735.104	
Geldleningen (inclusief waarborgsommen)	22.233.536	
		52.968.640
Financieringstekort		5.268.609

Saldo- en liquiditeitenbeheer

Voor het saldobehoor en het liquiditeitenbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen:

1. De gemeente streeft naar concentratie van de liquiditeiten binnen één rentecompensatiecircuit bij de bank met de gunstigste condities.
2. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat, kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.
3. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van kortlopende middelen zijn daggeld, kasgeldleningen en kredietlimiet op rekening-courant.
4. Toegestane instrumenten bij het uitzetten van gelden voor een periode korter dan één jaar zijn rekening-courant, daggeld en deposito's.

Bij het aantrekken van financieringsmiddelen voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

1. Financieringsmiddelen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak in samenhang met de totale gemeentelijke financieringsbehoefte.
2. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren.
3. Bij het aantrekken van financieringsmiddelen maakt de gemeente gebruik van onderhandse leningen.

Schatkistbankieren

In december 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de wijziging van de wet FIDO.

Vanaf 15 december 2013 is het verplichte schatkistbankieren van kracht en moeten gemeenten overtollige middelen in de schatkist afstorten, met inachtneming van een doelmatigheidsdrempel van 0,75% van het begrotingstotaal (in 2017 € 48.101.887). Schatkistbankieren impliceert voor Wijdereen dat liquide middelen boven het bedrag van € 352.000 verplicht bij het Rijk moeten worden ondergebracht.

Liquiditeit

De gemeente beperkt haar liquiditeitsrisico's door de treasuryactiviteiten te baseren op een meerjarige liquiditeitsplanning met een looptijd van minimaal vier jaar.

De rekening-courantverhouding met de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten is zodanig dat de overtollige liquiditeiten binnen een rentecompensatiecircuit worden geconcentreerd tegen zo gunstig mogelijk condities.

Voor het beheersen van de geldstromen is het noodzakelijk dat er inzicht is in de liquiditeitsstroom. Naast de gegevens over de reguliere exploitatie zijn belangrijke factoren die van invloed zijn op de

liquiditeit: de planning van investeringen, de mutaties in de grondexploitaties en de projecten voor de komende jaren.

Liquiditeitenontwikkeling (bedragen x €1.000)	2017	2018	2019	2020
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Begrotingssaldo	67	49	20	176
Afschrijvingen	2.483	2.436	2.314	2.110
Afschrijvingen Investeringsplan 2017-2020	71	151	264	348
Mutaties reserves	-22	-61	331	221
Mutaties voorzieningen	521	519	527	537
Vermeerderingen investeringen	-9.303	-7.904	-5.195	-4.885
Grondexploitaties	34	34	26	29
Geldleningen o/g				
Aflossingen	-3.115	-2.283	-2.284	-2.286
Geldleningen u/g				
Verstrekkingsen				
Aflossingen	77	72	63	64
Ontwikkeling liquiditeiten	-9.187	-6.987	-3.934	-3.686

Opgenomen langlopende geldleningen

De leningenportefeuille per 1 januari 2017 ziet er als volgt uit:

Leningenportefeuille (bedragen x €1.000)	2017	2018	2019	2020
Stand vaste geldleningen per 1 januari	22.234	19.119	16.836	14.552
Nieuwe leningen	-	-	-	-
(Reguliere) aflossingen	3.115	2.283	2.284	2.286
Stand vaste geldleningen per 31 december	19.119	16.836	14.552	12.266

Berekening renteomslagpercentage

De renteomslag is een berekening van de gemiddelde rente die wordt toegerekend aan alle investeringen, met uitzondering van de investeringen waaraan een vaste rente wordt toegerekend. Dit geldt bijvoorbeeld voor diverse verstrekte geldleningen. Bij het bepalen van het financieringstekort wordt de boekwaarde investeringen bepaald op basis van de stand van de boekwaarde aan het einde van het vorige begrotingsjaar. Hierbij wordt rekening gehouden met de laatst bekende rekeningcijfers. Ook wordt ervan uitgegaan dat ramingen uit het investeringsprogramma van het vorige begrotingsjaar en restanten van voorgaande jaren in het vorige begrotingsjaar zijn uitgevoerd. In de gemeente Wijdereen worden over investeringen rente en afschrijving voor 50% berekend in het eerste jaar nadat de betreffende investering beschikbaar is gesteld.

Renteomslag:

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		540.442,93
b.	De externe rente baten		
	Totaal door te rekenen externe rente		540.442,93
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	
	De rente van projectfinanciering, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	
			-/-
	Saldo door te rekenen externe rente		540.442,93
d1.	Rente over eigen vermogen		
d2.	Rente over voorzieningen		
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		540.442,93
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente/renteomslag		-/- 540.442,93
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		-
	Boekwaarde investeringen per 1 januari 2017		58.314.546,47
	Rente vaste geldleningen (lange en korte financiering)		540.442,93

NIET IN OMSLAG TE BETREKKEN

Functie	Omschrijving	Bedrag	Rente	Bedrag
500501600	Beleggingen leningen U/G			
	Leningen ambtenaren:			
	Lening Ambtenaar 3	22.587,64	3,90	880,92
	Lening Ambtenaar 6	76.052,39	4,16	3.163,78
	Lening Ambtenaar 7	34.164,89	1,40	478,31
	Lening Ambtenaar 12	35.989,38	1,95	701,79
429002600	Kunstgrasveld SV Loosdrecht			
	Onderlaag	101.828,70	5,00	5.091,44
	Toplaag	43.464,75	5,00	2.173,24
480001600	w.b.v. Samen Wonen (St.J.):			
	Complex VSEB-won.	1.059.419,15	4,84	51.275,89
4810	Diverse Grexen (geen rente toerek.)	11.574.714,38	-	-
	T O T A A L	12.948.221,28		63.765,36
	Totaal rente			540.442,93
	Af : niet in omslag te betrekken rente			-63.765,36
				476.677,57
	Boekwaarde investeringen 1 januari 2017	58.237.248,84		
	Af : niet in omslag te betrekken investeringen	-12.948.221,28		
		45.289.027,56		
	<u>Percentage 1%</u>	452.890,28		
		1,052523310		

§5. Bedrijfsvoering

5.1 Personeel en organisatie

Personen

In de ambtelijke organisatie (inclusief griffie) zijn 156 personen werkzaam. Het grootste deel daarvan bestaat uit vrouwen (53 procent) en is gemiddeld 47 jaar. De mannen (47 procent), zijn gemiddeld 52 jaar.

Deeltijd

De mannen werken over het algemeen voltijds. Het gemiddelde bedraagt 35 uur per week. De vrouwelijke medewerkers werken gemiddeld 29 uur per week. Van de vrouwelijke medewerkers werken er 12 voltijds.

Arbozorg

In 2016 wordt de bestaande werkwijze gecontinueerd. De afgelopen jaren hebben zich geen gevallen voorgedaan die aanleiding gaven om het bestaande beleid aan te passen. Als de werkplek aanpassingen vereist dan is dat mogelijk. De arbeidsomstandigheden voldoen aan de normen en veranderen niet. In de loop van 2015 is intern voor ruim 30 mensen een nieuwe werkplek gecreëerd. Dit had voornamelijk te maken met de komst van het Inkoopbureau Utrecht West en de Belastingssamenwerking Stichtse Vecht, Weesp en Wijdmeren. Hierbij is ruim voldoende aandacht geweest voor de arbeidsomstandigheden.

Bedrijfsmaatschappelijk werk en ziekteverzuim

De activiteiten van het bedrijfsmaatschappelijk werk, casemanagement en de bedrijfsarts leveren een bijdrage aan het laag houden van het percentage ziekteverzuim (2015 = 5,4%). Werk gerelateerd verzuim dient zo spoedig mogelijk gesignaleerd en bestreden te worden. De wijze waarop sinds enige jaren wordt omgegaan met ziekteverzuim en bedrijfsmaatschappelijk werk wordt gecontinueerd.

Opleidingsbudget

Ook in 2016 heeft de gemeente een opleidingsplan opgesteld. Het opleidingsbudget bedraagt structureel 1 procent van de loonsom. Dit budget voorziet in de behoefte aan opleidingen.

Klant Contact Centrum

Het KCC heeft te maken met een toenemend aantal telefonische oproepen. Burgers weten de gemeente goed te vinden, maar ook genereren de 3 decentralisaties binnen het Sociaal Domein en de samenwerking op het gebied van Belastingen meer drukte.

Steeds meer mensen bellen via het algemene nummer of het 14035 nummer. Dit past bij het streven om zoveel mogelijk eerstelijns contacten door het KCC af te laten handelen. Jaarlijks rekent het KCC op ongeveer 30.000 oproepen. Naast de telefonische oproepen ontvangt het KCC aan de receptie jaarlijks ongeveer 10.000 bezoekers.

5.2 Planning en control

Bestuurlijk traject

De planning en control cyclus blijft ongewijzigd. Dat wil zeggen dat de begroting 2016 in november 2015 aan de gemeenteraad is aangeboden. In het voorjaar 2016 verschijnt de gecombineerde kadernota/voorjaarsnota. Deze heeft twee belangrijke functies. Op de eerste plaats wordt gerapporteerd over ontwikkelingen voor het begrotingsjaar 2017. Daarnaast worden de kaders kenbaar gemaakt welke richting geven bij het opstellen van de begroting voor het begrotingsjaar 2017. Vervolgens verschijnt de najaarsnota. Ook deze geeft inzicht in de ontwikkelingen en geeft een stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de begroting. De verantwoording over het afgelopen

jaar vindt plaats in de programmajaarrekening. Centraal in de jaarrekening staan drie vragen: wat wilden we doen, wat hebben we ervoor gedaan en wat heeft het gekost.

Ambtelijk traject

De ambtelijke planning en control cyclus sluiten naadloos aan op het bestuurlijke traject. De managementinformatie die ambtelijk rouleert, heeft wel een enigszins andere aard. Deze is meer gericht op operationele activiteiten. Onder meer wordt periodiek aan het managementteam gerapporteerd over de stand van de budgetten en kredieten, verplichtingenadministratie, afhandeltermijnen van brieven, telefonische bereikbaarheid, ziekteverzuim en dergelijke. Een deel van deze informatie wordt aan het managementteam aangeboden in de vorm van de afdelingsmanagementrapportages. Deze geven naast de genoemde prestatie-indicatoren inzicht in de stand van zaken van de uitvoering van het afdelingsplan.

Administratieve Organisatie/Interne controle

Evenals in voorgaande jaren wordt uitvoering gegeven aan het controleplan dat door de raad is vastgesteld. Zo zich relevante zaken voordoen wordt de raad geïnformeerd. Jaarlijks wordt het controleplan voorafgegaan door een expliciete inventarisatie van de risico's. De risico's zijn opgenomen in paragraaf 2 'Weerstandvermogen' van de programmabegroting/-rekening.

Accountant

Jaarlijks voert de accountant in opdracht van de gemeenteraad de controle op de jaarrekening uit om de rechtmatigheid daarvan vast te stellen. Vooruitlopend op de controle van de jaarrekening voert de accountant vlak na het vaststellen van de begroting in november de zogenaamde interim-controle uit. Deze controle is vooral gericht op onderwerpen die van belang zijn voor een goede en betrouwbare jaarverslaggeving mede rekening houdend met de actuele ontwikkelingen. Het gaat hierbij vooral om bevindingen en actiepunten op het terrein van interne beheersing, rechtmatigheid en overige activiteiten die van belang zijn voor een kwalitatieve verbetering van de financiële verslaggeving.

In 2015 is een aanbesteding gestart om voor een nieuwe contractperiode een overeenkomst aan te gaan met een accountant. De nieuwe gemeentelijke accountant zal starten met de afgesproken werkzaamheden (waaronder de interim controle) in het najaar van 2016. De eerste jaarrekening die de nieuwe accountant controleert heeft betrekking op het verslagjaar 2016.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 vallen gemeenten onder de Vennootschapsbelastingplicht. Het is de bedoeling dat overheden die winst of structureel overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de 'markt', vennootschapsbelasting gaan betalen. Activiteiten die structureel verliesgevend zijn, leiden niet tot belastingplicht. De gemeente als rechtspersoon wordt belastingplichtig voor haar ondernemingsactiviteiten. Om op een juiste wijze te kunnen voldoen aan deze belastingplicht dient de gemeente een aantal zaken in de administratie aan te passen.

5.3 Sociaal domein

Sociale Wijkteams

Om de kwaliteit van de medewerkers te verbeteren wordt geïnvesteerd in het opleiden. De opleiding richt zich met name op de vraagverheldering, het leveren van zorg op maat en het tijdig gebruik maken van algemene voorzieningen door onze inwoners. Ook het gebruik van de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld krijgt aandacht.

Administratie

In 2016 wordt een nieuwe backoffice applicatie geïmplementeerd en een gezamenlijk regiesysteem in SWW verband.

Verbinding met bedrijfsvoering (P&C en Risicomanagement)

Lokale input uit de monitoring wordt gebruikt om lokaal maatwerk te creëren.

Inkoop Utrecht West

Als gastgemeente zullen we tot 1-1-2017 zorgdragen voor een goede uitvoering van de inkoop voor de Utrecht West gemeenten, waar innovatie, monitoring, behoeftes en risico's in kaart brengen onderdeel van uitmaken. We zullen samenwerking stimuleren met andere inkooporganisaties in de naastgelegen regio's en daar waar mogelijk zoeken we afstemming met andere inkooporganisatie. Vanaf 2017 wordt de inkoop weer gezamenlijk gedaan met de gemeenten in de Gooi- en Vechtstreek.

5.4 Automatisering, Informatisering, Archief en Inkoop

Automatisering

In 2017 wordt de nieuwe telefonievoorziening gerealiseerd waarbij een grote integratie wordt nagestreefd tussen e-mail, telefonie en PC-netwerk. De dienstverlening aan de burger vanuit het Klant Contact Centrum kan hierdoor beter en sneller verlopen.

Op de gemeentewerf in Kortenhoef wordt de uitwijk van het PC-netwerk gerealiseerd waardoor er bij ICT-calamiteiten sneller gebruik gemaakt kan worden van een operationeel PC-netwerk draaiend op een andere locatie dan het gemeentehuis.

Informatisering

Zaakgericht digitaal werken is een groot veranderingsproces voor de organisatie. In 2017 wordt voortgegaan met het project zaakgericht werken om de organisatie te begeleiden bij het overgaan op een volledig digitale werkwijze met betrekking tot de documentenstromen.

Het zaakgericht werken blijft een belangrijk aandachtspunt van de Archiefinspectie.

Archief

Het project om het bouwarchief te scannen wordt afgerond en de gescande documenten worden digitaal beschikbaar gesteld aan de burger en aan de ambtelijke organisatie. Dit scanproces vindt plaats met vervanging waardoor de papieren originelen vernietigd mogen worden.

Inkoop

In juli 2016 is de gewijzigde Aanbestedingswet 2012 van kracht geworden, met wijzigingen die grote invloed hebben op de uitvoeringspraktijk. De ontwikkelingen en jurisprudentie op dit gebied worden door de inkoopadviseur gevolgd en gecommuniceerd binnen de organisatie. Daarnaast wordt het contractbeheersysteem geactualiseerd en is er aandacht voor het verplicht elektronisch aanbesteden per 1 juli 2017. Vanaf 2017 sluit Wijdemeren ook weer aan bij de regio Gooi- en Vechtstreek voor de inkoop op het sociaal domein. Op het fysiek- en bedrijfsvoering domein wordt de inkoop samenwerking geïntensiveerd, met als doel het professionaliseren van de inkoop, het uitwisselen van kennis en ervaring en het realiseren van een efficiënte inkoop. Duurzaamheid, social return, lokale MKB blijven belangrijke speerpunten.

Informatiebeveiliging

Op 25 mei 2016 is de (Europese) Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG) in werking getreden. Deze nieuwe wetgeving zorgt voor harmonisatie van de huidige privacyregelgeving in Europa en verbetering van de privacy(bescherming) van burgers. De oude privacyregelgeving (1995) werd vastgesteld toen internet nog in de kinderschoenen stond. Bij de nieuwe regelgeving gaat het daarom vooral om het beschermen van persoonsgegevens in de digitale wereld. De Europese Unie wil met deze AVG het vertrouwen bij burgers en consumenten in de verwerking van persoonsgegevens door overheid en bedrijven vergroten.

Het verwerken van persoonsgegevens is een primaire taak van onze gemeente. Wij hebben daarom een grote verantwoordelijkheid waar het gaat om de omgang met persoonsgegevens. Onze gemeente werkt actief en doorlopend aan de bescherming van privacygevoelige informatie.

Gemeenten worden hierbij ondersteund door het Raamwerk Privacy van de VNG en de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) is ontwikkeld door de IND. Het Raamwerk helpt ons privacy goed te borgen in de organisatie en de BIG geeft handvatten deze informatie te beveiligen op het juiste niveau. Naleving van de BIG zorgt daarmee voor meer informatieveiligheid die een eerste voorwaarde is voor gegevensbescherming in het kader van AVG. De verordening heeft een

aanzienlijke impact op onze organisatie, doordat aanvullende eisen zijn gesteld die spoedig van kracht worden.

Stand van zaken AVG

Op 27 april 2016 hebben het Europese Parlement en de EU-Raad ingestemd met de AVG. Op 25 mei 2016 is de Verordening officieel in werking getreden. De AVG heeft een rechtstreekse werking in alle lidstaten, zodat in de hele EU dezelfde privacyregels van kracht zijn.

Onze gemeente heeft na 25 mei 2016 twee jaar de tijd, dus tot 25 mei 2018, aan de regels in de Verordening te voldoen (art. 99 lid 2) voordat de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) overgaat tot handhaving.

Wat betekent dit voor gemeenten en wat is de status voor Wijdemeren?

De AVG heeft een aanzienlijke impact op onze gemeente en de organisatieonderdelen die persoonsgegevens beheren en verwerken. Wij vinden het van belang de overgangperiode tot 25 mei 2018 zo effectief mogelijk te benutten om tijdig te kunnen voldoen aan alle onderdelen van de AVG. Zo hebben wij al in kaart gebracht welke aanvullende organisatorische maatregelen moeten worden getroffen om te voldoen aan de bepalingen in de AVG. Deze sluiten aan bij de maatregelen die wij treffen t.b.v. de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). De technische impactanalyse zal in het najaar van 2016 zicht geven op de benodigde technische te implementeren systemen en maatregelen. Ook zal duidelijk worden op welke wijze de borging en continuering van deze eisen kan worden ingevuld. De implementatie van systemen en maatregelen zal in 2017 een belangrijke onderwerp zijn.

In 2017 gaan wij verder aan de slag met de organisatieonderdelen waar persoonsgegevens verwerkt worden. Bijvoorbeeld: Burgerzaken (identiteit en BRP), Sociaal Domein (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en aanpalende gebieden), Vergunningen, Intern beheer en Personeel en Organisatie. Wij hebben in 2016 een (tijdelijke) Security Officer die de rol van Functionaris voor Gegevensbescherming invult. Deze functie en taken zullen in de reguliere organisatie belegd moeten worden.

Belangrijkste wijzigingen

De belangrijkste wijzigingen als gevolg van de AVG zijn onderstaand samengevat:

- Functionaris Gegevensbescherming: de aanwijzing van een FG is niet langer vrijblijvend maar verplicht voor organisaties die veel persoonsgegevens verwerken zoals gemeenten. De FG is onder meer verantwoordelijk voor het naleven van de AVG. Gemeenten kunnen kiezen gezamenlijk een functionaris aan te wijzen.
- Rechtmatigheid en transparantie: Voor een burger moet makkelijk zichtbaar zijn welke persoonsgegevens worden verzameld, met wie ze worden gedeeld op welke wettelijke grondslag dat gebeurt en met welk doel.
- Accountability: bedrijven en overheden moeten actief beleid voeren en maatregelen treffen waaruit blijkt dat de AVG wordt nageleefd en dit kunnen aantonen. Passief informeren is onvoldoende.
- Vergeetrecht: burgers hebben het recht om 'vergeten' te worden. Dat wil zeggen dat ze recht hebben zich te laten verwijderen uit databases en dossiers, tenzij legitieme wettelijke vereisten dit voorkomen. Het in kaart hebben en houden van de gegevensverzamelingen en hun wettelijke grondslagen is in dit kader van groot belang;
- Dataportabiliteit: burgers hebben recht een elektronische kopie van hun gegevens te ontvangen die over hem of haar zijn verzameld;
- Profileren: burgers mogen niet worden onderworpen aan een louter geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering, gebaseerd besluit (data analytics, big data);
- Privacy by design en privacy by default: explicieter dan voorheen dient bij de aanschaf en inrichting van privacy in systemen passende technische en organisatorische eisen en maatregelen te worden geformuleerd zodat de gegevensverwerking strikt beperkt wordt tot noodzakelijkheid. Er kunnen niet meer gegevens dan nodig worden geraadpleegd.

§6. Verbonden Partijen

Beschrijving paragraaf

Het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat de gemeente in een paragraaf inzicht geeft in de partijen waarmee zij verbonden is in bestuurlijke dan wel financiële zin. Deze paragraaf bevat een lijst van verbonden partijen. Per partij is aangegeven hoe deze bijdraagt aan de realisatie van beleidsdoelstellingen.

Beleidskader

Bij het navolgend overzicht van verbonden partijen is uitgegaan van de begripsomschrijvingen van artikel 1 van het BBV van 17 januari 2003.

Onder verbonden partij wordt verstaan: *“een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin (...) de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft”.*

Financieel belang wordt als volgt gedefinieerd: *“een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.”*

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: *“zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.*

Deze definities houden in dat participaties in NV's, BV's, commanditaire vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen verbonden partijen zijn. Ook stichtingen en verenigingen kunnen onder de verbonden partijen vallen, indien de gemeente een zetel in het bestuur heeft en bovendien financiële risico's loopt.

Er moet sprake zijn van beide belangen: zowel een bestuurlijk als een financieel belang. Hieruit volgt dat bijvoorbeeld een stichting of vereniging die jaarlijks subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen met een juridische afdwingbaarheid door derden zitten, geen verbonden partij is, ook niet als de gemeente deelneemt aan het bestuur.

Ook derde partijen waarbij de gemeente uitsluitend een financieel belang en geen bestuurlijk belang heeft, behoren niet tot de verbonden partijen.

Lijst van verbonden partijen

Verbonden partij	Vorm	Doel	Partijen	Bestuurlijk belang & Besluitvorming	Risico's
Regio Gooi en Vechtstreek (1)	Gemeenschappelijke Regeling, openbaar lichaam	Uitvoering regionale taken en behartiging deelnemende gemeenten op alle gebieden, bijv. WMO, inkoop en milieu, fysiek en sociaal domein	Hilversum, Huizen, Laren, Weesp, Naarden, Bussum, Muiden, Blaricum, Wijdemeren	AB: een burgemeester per gemeente DB: drie burgemeesters	Financieel: nihil Bestuurlijk: burgemeester heeft zitting in AB
				DB: (voorzitter gewest + 5 leden van AB) burgemeester van Wijdemeren heeft zitting in DB	Bestuurlijk: burgemeester heeft zitting in AB
Centrale Post Ambulancevervoer (2)		Bevordering samenhang regionale ambulancediensten	Portefeuillehouders gezondheidszorg	Via Regio Gooi en Vechtstreek	Financieel: nihil

Programmabegroting 2017-2020

Verbonden partij	Vorm	Doel	Partijen	Bestuurlijk belang & Besluitvorming	Risico's
Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek (3)	Gemeenschappelijke Regeling, openbaar lichaam	Brandweer, Geneeskundige hulp bij rampen en ongevallen, crisisbeheersing en meldkamer	Burgemeesters en regiocommandanten van de gemeenten binnen het Gewest	AB: burgemeester van elke gemeente	Financieel: nihil
				Bestuitvorming: elk lid 1 stem	Bestuurlijk: burgemeester heeft zitting in AB en DB
				DB: burgemeester (taak DB is beperkt, alle bevoegdheden liggen bij AB)	
Werkvoorzieningschap Tomingroep (4)	Gemeenschappelijke Regeling, openbaar lichaam	Bieden werkgelegenheid buiten reguliere bedrijfsleven	11 deelnemende gemeenten in werkvoorzieningschap en dat is enig aandeelhouder in BV	AB: portefeuillehouder Sociale Zaken	Operationeel: door verandering wetgeving kan budgettering veranderen
Plassenschap Loosdrecht e.o. (5)	Gemeenschappelijke Regeling, openbaar lichaam	Belangenbehartiging openluchtrecreatie, bescherming natuur en landschap en nautisch beheer openbaar water	Wijdmeren, Stichtse Vecht, provincie Utrecht, provincie Noord-Holland	Plassenraad: voor Wijdmeren 6 vertegenwoordigers aan te wijzen door de raad uit zijn midden en de wethouders: de burgemeester, 1 wethouder, 4 raadsleden	Financieel: uitreden van leden leidt tot hogere lasten voor resterende deelnemers
				DB: burgemeester en 1 wethouder	Bestuurlijk: burgemeester heeft zitting in AB en DB
				Bestuitvorming DB: elk lid 1 stem	
Educatie Gooi en Vechtstreek (6)	Gemeenschappelijke Regeling, gemeenschappelijk orgaan/ centrumconstructie	Uitvoering Wet educatie beroepsonderwijs	Blaricum, Hilversum, Naarden, Laren, Bussum, Muiden, Weesp, Wijdmeren, Huizen	Huizen is 'stuurgemeente' en regelt alles namens aangesloten gemeenten.	Operationeel: bij opheffen regeling kan Wijdmeren niet aan wettelijke verplichting voldoen
Leerplicht Gooi en Vechtstreek (7)	Gemeenschappelijke Regeling, openbaar lichaam	Uitvoering wettelijke verplichting (Leerplichtwet)	Blaricum, Hilversum, Bussum, Laren, Eemnes, Muiden, Naarden, Huizen, Weesp, Wijdmeren	AB: portefeuillehouder onderwijs van Wijdmeren	Operationeel: bij opheffen regeling zal Wijdmeren zelf wettelijke plicht moeten uitvoeren
Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek / Villa Primair (8)	Gemeenschappelijke Regeling, Stichting	Uitvoering wettelijke verplichting (art. 48 WPO)	Bussum, Naarden, Weesp, Muiden, Wijdmeren, Stichtse Vecht, Huizen, Blaricum, Eemnes, Laren	AB:portefeuillehouder onderwijs van Wijdmeren	Operationeel: bij opheffen regeling moet Wijdmeren zelf wettelijke plicht uitvoeren
Stichting Welstandszorg Noord-Holland (9)	Stichting	Geven van welstandsadvies	Wijdmeren, Blaricum, Muiden	Leden van de Welstandscommissie worden benoemd door de raad van de deelnemende gemeenten	Financieel: evt. uit overeenkomst voortvloeiende risico's
Stichting Grootschalige Basiskaart N-H (10)	Stichting	Verhogen kwaliteit grafische kaart en verwerken mutaties gemeenten	gemeenten van Noord-Holland, Kadaster, Nutsbedrijven	Burgemeester heeft beslissingsmandaat.	bij wegvallen stichting loopt het opstellen van bestemmingsplannen en verlenen van vergunningen/ handhaving gevaar
Waterleidingbedrijf Vitens N.V. (11)	N.V.	Leveren drinkwater	Aandelen in handen van gemeenten en provincies	Stemrecht in AvA door college, per geval mandaat/volmacht	Financieel risico i.v.m. achtergestelde lening
Bank Nederlandse Gemeenten (12)	N.V.	Voorziening financieringsmiddelen in de uitvoering publieke taak	gemeenten, provincies, hoogheemraadschappen, rijk	Stemrecht in AvA door college, evt. gemandateerd per geval	Financieel: zeer beperkt, zeer kredietwaardig

Verbonden partij	Vorm	Doel	Partijen	Bestuurlijk belang & Besluitvorming	Risico's
Omgevingsdienst Flevoland en G&V (13)	Gemeenschappelijke Regeling	Uitvoering (vergunningverlening en handhaving milieutaken)	Provincies: - Flevoland - Noord-Holland. Gemeenten: - Almere - Dronten - Lelystad - Noordoostpolder - Urk - Zeewolde - Blaricum - Bussum - Hilversum - Huizen - Laren - Muiden - Naarden - Weesp - Wijdmeren	AB (vd Gemeenschappelijke Regeling): portefeuillehouder milieu van Wijdmeren	Operationeel: bij opheffen regeling moet Wijdmeren zelf wettelijke plicht uitvoeren Financieel: beperkt
Bedrijfsvoeringsorganisatie SWW gemeenten (14)	Gemeenschappelijke regeling	Bundelen uitvoeringstaken en processen in het Sociaal Domein e.a.	Gemeenten Stichtse Vecht, Weesp en Wijdmeren	Bestuur: lid uit college	Operationeel: bij opheffen regeling moet Wijdmeren zelf wettelijke plicht uitvoeren Financieel: beperkt

NB. Bij alle verbonden partijen loopt de gemeente een financieel risico in geval van faillissement of als financiële problemen van de partij kunnen worden afgewenteld op de gemeente.

Toelichting

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Daarbij is een financieel belang een aan de verbonden partij beschikbaar gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Dat betekent dat de gemeente middelen ter beschikking stelt die ze kwijt raakt in het geval van faillissement en/of als financiële problemen kunnen worden verhaald op de gemeente. Een bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.¹

gemeenschappelijke regelingen (publiekrechtelijk verbonden partij)

Een gemeenschappelijke regeling kan voorzien in een:²

- openbaar lichaam (met rechtspersoonlijkheid en regelgevende bevoegdheid);
- een gemeenschappelijk orgaan (zonder rechtspersoonlijkheid of regelgevende bevoegdheid);
- intergemeentelijke samenwerking door middel van een 'centrum-constructie': in deze variant wordt door de deelnemende gemeenten overeengekomen dat bevoegdheden van de ene gemeente krachtens de regeling worden uitgeoefend door een bestuursorgaan van een andere gemeente.

Het deelnemen aan gemeenschappelijke regelingen is niet vrijblijvend. Uit artikel 10a van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: de WGR) volgt dat de gemeente door het aangaan van een gemeenschappelijke regeling zichzelf bindt aan de in deze (publiekrechtelijke) overeenkomst gemaakte afspraken. Deelnemers zijn verplicht om medewerking te verlenen aan de uitvoering van besluiten die het bestuur neemt in verband met de aan dit bestuur overgedragen bevoegdheden.

Het instellen van een openbaar lichaam is een risico voor de gemeente: in geval van schulden is de gemeente aansprakelijk. De democratische controle tussen het bestuur van de gemeenschappelijke regeling en de deelnemende gemeenten bestaat door de verantwoordingsplicht van het lid van het Algemeen Bestuur naar de gemeenteraad dat het lid heeft aangewezen, maar ook door de verant-

¹ Deze definities zijn ontleend aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten van 17 januari 2003, zoals opgenomen in de Programmabegroting 2007

² Deze dieldeling wordt gemaakt door artikel 8 van de WGR.

woordingsplicht van het gehele bestuur (Algemeen en Dagelijks Bestuur) aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. Deze democratische legitimatie kan nog worden versterkt door bij het aangaan van gemeenschappelijke regelingen scherper te formuleren wat de gemeenschappelijke regeling gaat realiseren en tegen welke prijs.

privaatrechtelijke rechtspersonen (privaatrechtelijke verbonden partij)

Hierbij kan het gaan om stichtingen, verenigingen, BV's en NV's. Het college van burgemeester en wethouders kan tot het oprichten van en/of het deelnemen in een privaatrechtelijke rechtspersoon slechts besluiten indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang (artikel 160, tweede lid, van de Gemeentewet). Voor een dergelijk collegebesluit is goedkeuring van het college van Gedeputeerde Staten nodig (artikel 160, derde lid, van de Gemeentewet).

Financiële informatie verbonden partijen

Verbonden partij	Bedragen x €1.000				Resultaat (voor bestemming) 2017
	Eigen Vermogen	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Vreemd Vermogen	
	per 1-1-2017	per 31-12-2017	per 1-1-2017	per 31-12-2017	
1. Regio Gooi en Vechtstreek	6.899	6.871	10.679	16.459	-28
2. Centrale Post Ambulancevervoer	Onderdeel van jaarrekening gewest Gooi en Vechtstreek				
3. Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	1.902	1.752	1.743	1.340	0
4. Werkvoorzieningschap Tomingroep					249
5. Plassenschap Loosdrecht e.o.	1.299	1.278	3.917	4.640	-151
6. Educatie Gooi en Vechtstreek	0	0	0	0	0
7. Leerplicht Gooi en Vechtstreek	in liquidatie				
8. STIBOGE (Villa Primair)	onbekend				
9. Stichting Welstandszorg N-H	onbekend				
10. Stichting Grootschalige Basiskaart N-H	onbekend				
11. Waterleidingbedrijf Vitens N.V.	441.300	466.100	1.292.800	1.289.600	29.100
12. Bank Nederlandse Gemeenten	onbekend				
13. Omgevingsdienst Flevoland en G&V	1.626	780	3.150	3.150	0
14. Bedrijfsvoerings-organisatie SWW (13)	nog niet bekend				

§7. Grondbeleid

Beschrijving paragraaf

De paragraaf Grondbeleid geeft inzicht in het grondbeleid en de daaruit voortvloeiende doelstellingen. Tevens wordt in deze paragraaf de financiële positie van de grondexploitaties uiteengezet. Kern van deze paragraaf is het – als ware de gemeente een bedrijf – door de gemeente exploiteren van de in gemeentelijk eigendom zijnde (bouw)gronden. De gemeente zet het grondbeleid in ten behoeve van de ontwikkeling van woningbouw in de gemeente en om daar waar mogelijk bij te dragen aan een goede ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente.

Beleidskader

De paragraaf grondbeleid geeft inzicht in het grondbeleid en de doelstellingen die worden nagestreefd. Tevens wordt in deze paragraaf zoveel mogelijk de financiële positie van de (grond)exploitaties uiteengezet.

Doelstellingen grondbeleid

De positie van gemeenten is de afgelopen jaren ingrijpend gewijzigd. Een verschuiving van het grondbeleid van actief naar faciliterend ligt steeds meer voor de hand. Afgezien van de wenselijkheid of een gemeente het financiële risico van dergelijke projecten moet aangaan, zijn er meer deskundige spelers op de markt gekomen, die een veel actievere houding aannemen en steeds vaker een beroep doen op zelfrealisatie.

De gemeente voert primair een faciliterend grondbeleid. De gemeente scheidt bij faciliterend grondbeleid de voorwaarden voor de locatie ontwikkeling via een structuurvisie en het bestemmingsplan en legt de actieve rol neer bij marktpartijen/grondeigenaren.

Het primaire faciliterend grondbeleid wordt geflankeerd door een selectief actief grondbeleid. Het voeren van actief grondbeleid bij het ontwikkelen van locaties houdt in dat de gemeente zelf probeert de benodigde gronden in handen te krijgen om deze vervolgens zelf te verkopen. De gemeente kan vervolgens kiezen om grond zelf bouw- en/of woonrijp te maken en uit te geven of de grond in concessie te geven. Het grondbeleid zal op dit punt mogelijk worden aangescherpt.

Wanneer de gemeente er niet in slaagt vooraf een overeenkomst af te sluiten, kan kostenverhaal afgedwongen worden via het exploitatieplan dat gelijktijdig met het bestemmingsplan vastgesteld dient te worden.

Faciliterend (passief) / actief grondbeleid

Voor faciliterend (passief) grondbeleid geldt:

- Maximaliseren van het verhaal van de kosten van publieke ruimten en voorzieningen inclusief kosten voor bovenwijkse voorzieningen als dit kostenverhaal juridisch is toegestaan;
- Zo optimaal mogelijke borging van de gewenste ruimtelijke kwaliteit en fasering in de tijd.

De gemeente past een actief grondbeleid toe indien het een locatie is:

- waarvoor een sterke gemeentelijke regie belangrijk is voor het realiseren van publieke doelen;
- en/of die van bijzonder strategische betekenis is voor het beleid;
- en/of een grote winstpotentie bezit.

Voor actief grondbeleid geldt (thans):

- Opstellen van een globale grondexploitatieberekening waarbij eveneens een inschatting wordt gemaakt van de beschikbare interne capaciteit en risico's;
- Grond wordt in exploitatie genomen indien uit een exploitatieberekening blijkt dat het verwachte resultaat positief zal zijn of, indien een negatief resultaat wordt geprognosticeerd, het verwachte tekort wordt afgedekt door een verliesvoorziening;
- Het mogelijk maken van een gewenste ontwikkeling door het tijdig doen van strategische aankopen binnen de randvoorwaarden voor het strategisch verwervingsbeleid;

- In een vroeg stadium bepalen waarop de aankoopstrategie gericht is en hoe het eigen bezit wordt geëxploiteerd;
- Zorgen dat de verworven gronden en opstallen tijdelijk beschikbaar komen voor gemeentelijke grondexploitatie, of bij tijdelijk beheer marktconform worden verhuurd.

Vennootschapsbelasting (VpB)

De wet modernisering vennootschapsbelasting heeft als gevolg dat ondernemingsactiviteiten van overheden vanaf 2016 belastingplichtig worden, tenzij er een vrijstelling van toepassing is. Uit een eerste inventarisatie en impactanalyse blijkt dat vooralsnog de grondexploitaties de belangrijkste Vpb-belaste prestaties van de gemeente zijn.

De invoering van de VpB-plicht heeft op de begroting 2017 geen invloed. Dit komt doordat de (nog op te stellen) openingsbalansen van de betreffende grondexploitaties, waarin de waarde in het economisch verkeer (opbrengstwaarde) is opgenomen, logischerwijs gelijk zal zijn aan de verkoopwaarde in dat jaar (2016). Dit betekent dat er geen is van winst waarover de VpB-heffing van toepassing is.

Op de middellange termijn (medio 2019-2020) is op basis van de huidige berekening (mogelijk) wel sprake van een VpB-heffing. Dit is afhankelijk van het te hanteren rekenmodel. De belastingdienst heeft zich nog niet uitgesproken over het te hanteren model.

De uitzondering hierop betreft onvoorziene omstandigheden. Hiervan kan sprake zijn als kort na het vaststellen van de openingsbalans de vastgoedmarkt aanzienlijk verbetert. Op dat moment is het noodzakelijk om de bijstelling van de VpB-heffing te (her)calculeren. Overigens is op dat moment ook sprake van een positiever resultaat op de exploitatie. Tegenvallers in de exploitatie kunnen daarentegen leiden tot een lagere VpB-heffing.

Structuurvisie

In de structuurvisie wordt primair bepaald waar grondbeleid zal worden ingezet om gewenste ontwikkelingen te initiëren. De structuurvisie voor de gemeente Wijdere Meren is in 2012 vastgesteld. De Structuurvisie is van belang in verband met (eventueel) publiekrechtelijk kostenverhaal. Het primaire streven bij het kostenverhaal is de privaatrechtelijke (anterieure) overeenkomst tussen gemeente en private partij(en). Echter, in het geval dit niet mogelijk blijkt te zijn, zal de gemeente terugvallen op het publiekrechtelijke kostenverhaal door middel van het exploitatieplan.

Woonvisie

De doelstellingen c.q. uitgangspunten van de woonvisie zijn eveneens leidend voor het te voeren grondbeleid en ook bij het actualiseren van de bestemmingsplannen worden keuzes mede bepaald door het te voeren grondbeleid.

Ontwikkelingen grondexploitatie

Voor grote gemeentelijke bouwprojecten formuleren wij kaderstellende planologische uitgangspunten. De verdere uitwerking van plannen leggen wij zoveel mogelijk bij een projectontwikkelaar. Projectontwikkelaars worden indien mogelijk in concurrentie met elkaar gezet. Wij bouwen voort op de in 2016 voor alle complexen vastgestelde exploitatie/begroting. De grondexploitaties worden jaarlijks geactualiseerd.

Winstneming grondexploitatie

Wanneer bij een plan sprake is van een verwacht positief planresultaat (de opbrengsten overstijgen de kosten), komt het vraagstuk van tussentijds winst nemen aan de orde. Voor het nemen van winst zijn de belangrijkste randvoorwaarden:

- er is een betrouwbare en actuele kostprijscalculatie voorhanden;
- de opbrengsten zijn voldoende zeker, dat wil zeggen dat er geen belangrijke verkopen meer hoeven plaats te vinden;
- de nog te maken kosten zijn goed in te schatten.

Winstneming vindt dus plaats op het moment dat de exploitatie van een complex wordt beëindigd of wanneer tussentijds met redelijke zekerheid vast te stellen is, dat er winst gerealiseerd wordt. In het laatste geval wordt het saldo van de negatieve boekwaarde, na aftrek van de nog te verwachten kosten, als resultaat genomen.

Verliezen

Wanneer sprake is van geprognosticeerde verliezen geldt dat hiervoor een voorziening wordt gevormd op het moment dat deze voorzienbaar en onafwendbaar zijn. Een dergelijke voorziening is niet statisch en wordt jaarlijks, dan wel bij aanpassing van de planuitkomsten, bijgesteld. De voorziening is gelijk aan het negatieve (verwachte) resultaat van de grondexploitatie van het betreffende complex. De storting in de voorziening wordt verwerkt in de lopende begroting/jaarrekening.

Risico's

Het voeren van een grondexploitatie brengt financiële risico's met zich mee. Risico's doen zich in alle stadia van het proces voor. De risico's verschillen van aard en omvang. Tijdig vooronderzoek in de beginfase brengt de risico's in beeld. In dat stadium gaat het in hoofdzaak om onderzoek op het gebied van archeologie en milieu. Zodra er sprake is van een vastgesteld bestemmingsplan en het project in exploitatie is genomen veranderen de risico's van aard. In deze fase krijgt de gemeente (meer) te maken met risico's waarop zij geen invloed heeft, renteschommelingen, economische conjunctuur e.d.

Het uitsluiten van risico's is onmogelijk. Het zo goed mogelijk beheersen van risico's kan natuurlijk wel. In de grondexploitaties wordt gewerkt met het geïndexeerd laten stijgen van de kosten en de opbrengsten. Verder bevatten de grondexploitaties posten onvoorzien, om eerste tegenvallers op te kunnen vangen. Om de risico's financieel af te dekken is een voldoende hoog weerstandsvermogen nodig.

Budgetbewaking grondexploitaties

Het bewaken van grondexploitaties geschiedt ambtelijk op basis van de door de raad vastgestelde grondexploitaties. Uit de grondexploitaties worden kredieten beschikbaar gesteld. Op basis van deze jaarschijven worden budgetten afgegeven ten behoeve van te verrichten werkzaamheden in het kader van het project. De jaarschijven worden door toetsing van de budgetaanvragen aan de onderbouwing van de grondexploitatie en aframing van restbudgetten bewaakt.

Iedere twee maanden wordt een voortgangsrapportage grondexploitaties opgesteld, waarmee het college wordt geïnformeerd over de voortgang en de risico's van de grondexploitaties. Majeure mutaties in de grondexploitaties worden op grond van de actieve informatieplicht van het college, buiten de begrotingscyclus om, gemeld aan de raad. Hiervan is sprake bij een minimale afwijking van 10% van zowel de kosten als de opbrengsten (per kostensoort per project).

Grote bouwplannen

Algemeen geldt dat de uitgaven voor complexen waarvoor (nog) geen overeenkomst is gesloten met een ontwikkelende / afnemende partij en / of waarvoor geen of slechts beperkt inzicht is in de potentiële opbrengsten, worden beperkt tot plankosten en kosten die voortvloeien uit reeds aangegane contractuele verplichtingen. Deze maatregel wordt gehanteerd om de toenemende boekwaarden van de complexen en de liquiditeitsbehoefte te beperken.

Bouwgrond In Exploitatie (BIE)

Er is sprake van BIE wanneer een aanvang wordt genomen met de feitelijke uitvoering en wordt overgegaan tot het aangaan van overeenkomsten in de sfeer van verkoop of overdracht van gronden.

Ter Sype

De geactualiseerde grondexploitatie voor het plan Ter Sype, vastgesteld op 24 maart 2016, sluit met een positief resultaat (op eindwaarde per 31-12-2026) van circa € 352.000,=.

De grondopbrengsten zijn gebaseerd op de exploitatieovereenkomst van 2001 en de in 2012 gesloten overeenkomst. Voor plankosten en bovenwijkse voorzieningen zijn (financiële) afspraken gemaakt. Per jaar worden circa 60 woningen gerealiseerd.

In 2016 is gestart met de voorbereiding voor de bouw van circa 160 woningen. Hiervoor is een concept-stedenbouwkundig plan opgesteld en wordt hierover overleg gevoerd met de Provincie. Omwonenden en belangstellenden worden uitgenodigd te participeren in de planvorming.

De grondexploitatie wordt per 1 januari 2017 geactualiseerd.

Boekwaarde per 1-1-2016	Ter Sype	€ 596.683
-------------------------	----------	-----------

Het Loosdrechts Terras

De grondexploitatie Het Loosdrechts Terras, vastgesteld op 24 maart 2016, sluit met een negatief resultaat (op eindwaarde per 31-12-2018) van circa €5.479.000 waarvoor een voorziening is getroffen.

In 2016 hebben wij een ontwikkelovereenkomst gesloten met Heijmans als ontwikkelaar. Volgens de planning bij deze overeenkomst doorlopen wij in 2016 de benodigde ruimtelijke procedure om in 2017 tot verkoop van de grond van de eerste drie fasen en start bouw te komen. De passantenhaven is in 2015 gerealiseerd. De gereed melding voor de WED-subsidie is in 2016 gedaan. In 2018 maken wij de eerste drie fasen ook woonrijp. De vierde fase start in 2018 en afhankelijk van de verkoop kan die mogelijk ook nog in 2018 worden afgerond.

Twee grondeigenaren wonen inmiddels op hun perceel. De procedures met een grondeigenaar gaan onverminderd door.

De grondexploitatie wordt geactualiseerd per 1 januari 2017.

Boekwaarde per 1-1-2016	Het Loosdrechts Terras	€ 9.295.664
-------------------------	------------------------	-------------

Nedervecht

De geactualiseerde grondexploitatie Overmeer-Zuid, vastgesteld op 24 maart 2016, sluit met een negatief resultaat (op eindwaarde 31-12-2021) van circa € 1.038.000, waarvoor een voorziening is getroffen.

Het bestaande sportcomplex aan de Vreelandseweg in Nederhorst den Berg wordt herontwikkeld tot een nieuw sportcomplex, een kinderopvang en een locatie voor circa 180 woningen. Van de te bouwen woningen wordt circa 35% in de betaalbare categorie gerealiseerd.

In het tweede kwartaal van 2016 zijn de eerste woningen opgeleverd en is een start gemaakt met het bouwrijp maken van fase 2. Het voetbalcomplex en de kinderopvang zijn in 2013 opgeleverd. De verkoop van de vrije kavels vormt een aanzienlijk financieel risico. Inmiddels trekt de belangstelling voor de kavels aan. Ook in 2016 is verdere invulling gegeven aan promotieactiviteiten ten behoeve van de verkoop van vrije kavels. De kavels in fase 2 van het project zijn inmiddels allemaal gereserveerd en worden naar verwachting in het najaar van 2016 uitgegeven.

De grondexploitatie wordt per 1 januari 2017 geactualiseerd.

Boekwaarde per 1-1-2016	Nedervecht	€ 4.587.368
-------------------------	------------	-------------

Oppad

De geactualiseerde grondexploitatie Oppad, vastgesteld op 24 maart 2016, sluit met een positief resultaat (op eindwaarde 31-12-2017) van circa € 110.930.

In 2016 is begonnen met de woningbouw aan het Oppad door de projectontwikkelaar. Zodra de woningen gereed zijn (verwachting april/mei 2017) zal ook de herinrichting van de openbare ruimte worden gerealiseerd.

Vanwege de aangetroffen verontreiniging in de bodem onder het voormalige gebouw 't Trefpunt, in de groenstrook langs het Oppad en ook op een andere locatie in de rijweg zijn de kosten van saneren erg hoog uitgevallen. Daarnaast is gekozen om alle grond tot een minimale diepte van 1.00 meter te vervangen door grond met de kwaliteitsklasse 'Wonen'. Gevolg hiervan is dat de uitkomst van de exploitatie een lager saldo krijgt. Op basis van de laatste gegevens na afronding van het bouwrijp maken en na opnieuw beoordelen van een aantal in de oorspronkelijke berekening opgenomen kostenposten sluit de GREX met een positief saldo van ca. €50.000. De raad is hierover per brief van 31 augustus 2016 geïnformeerd. Hierbij moet worden vermeld dat er nog een aantal risico's aanwezig zijn die het resultaat negatief kunnen beïnvloeden, o.a. ten gevolge van de werkzaamheden van de nutsbedrijven. Bij de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie per 1 januari 2017 kan hierover meer duidelijkheid worden gegeven, daar dan alle ondergrondse werkzaamheden zijn afgerond.

Boekwaarde per 1-1-2016	Oppad	€271.216
-------------------------	-------	----------

4. Begroting

4.1 Uitgangspunten

Bij het samenstellen van de meerjaren programmabegroting 2017-2020 zijn onderstaande uitgangspunten gehanteerd:

Saldo begroting

In het kader van gezond financieel beleid heeft de raad vastgesteld dat een begrotingssaldo van minimaal € 50.000 wordt nagestreefd. De (meerjaren)saldi van de voorliggende concept programmabegroting sluiten gemiddeld op een positief saldo van € 78.000.

Investeringsruimte

In het investeringsplan is, evenals voorgaande jaren, een onderscheid gemaakt tussen de onderstaande groepen van investeringen:

- 1. Vervanging in de bedrijfsvoering
- 2. Vervanging in de openbare ruimte
- 3. Nieuwe investeringen

In totaal is jaarlijks een bedrag van € 162.000 voor kapitaallasten van deze investeringen beschikbaar. In het eerste jaar van een investering wordt altijd 50% van de jaarlast geraamd.

Toerekenen rentelasten

Rentelasten van langlopende geldleningen, kort opgenomen geld (kasgeld en rekening-courant) en eigen financieringsmiddelen zijn door middel van het renteomslagpercentage door berekend aan investeringen. Vanaf 2013 worden de rentelasten niet meer toegerekend aan grondexploitaties.

Bij de berekening van het omslagpercentage zijn de onderstaande waarden aangehouden:

- langlopende leningen	percentages op basis van afgesloten contracten
- kort opgenomen geld	o.b.v. tarieven medio 2016
-	

Inflatie

Bij de heffingen en legesopbrengsten is rekening gehouden met een structurele inflatie van 1%.

Bij het samenstellen van de budgetten is zoveel mogelijk aangesloten op de werkelijke bestedingen van 2015 alsmede op de ramingen van 2016 en de hierop reeds gedane uitgaven.

Personeelslasten

Voor de jaren 2017-2020 is een cumulatieve loonstijging van 1% aangehouden.

Opleidingsbudget ambtelijk apparaat

Het budget voor scholing en opleiding is structureel geraamd op 1% van de loonsom. In 2017 bedraagt het budget € 89.600.

Toeschrijven apparaatslasten

Apparaatlasten zijn toegerekend naar programma's, producten en grondexploitaties.

Lokale heffingen

OZB/RZB

In de concept programmabegroting 2017-2020 zijn de OZB-opbrengsten ten opzichte van 2016 verhoogd met een inflatiepercentage van 1%.

Rioolrecht

Bij de bepaling van de nieuwe tarieven voor de riolheffing is uitgegaan van een opbrengst zoals begroot in het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) 2012-2017 (scenario 2). Gezien de hoogte van het rioolfonds is, afwijkend van dit vGRP, vanaf de begroting 2017 rekening gehouden met een lagere storting in het rioolfonds. Hierdoor dalen de kosten en wordt de voorziene stijging van de opbrengsten afgevlakt. Voor 2017 is een opbrengst geraamd van € 3.600.000 waardoor er sprake is van een kostendekkendheid van afgerond 100%.

Afvalstoffenheffing

Op begrotingsbasis wordt bij de afvalstoffenheffing uitgegaan van 100% kostendekkendheid. Bij deze heffing worden ook de kosten van kwijtschelding in de tarieven betrokken. De terugontvangst van te veel betaalde bijdrage aan het GAD over 2015 ad € 23.663 is in de concept programmabegroting 2017-2020 verwerkt en zal bij de tariefberekening voor 2017 worden verrekend.

Hondenbelasting

De opbrengsten zijn met het inflatiepercentage van 1% verhoogd. De verhoging zal in de tarieven voor 2017 worden geëffectueerd.

Forensenbelasting

De opbrengsten zijn met het inflatiecorrectie van 1% verhoogd. De verhoging zal in de tarieven voor 2017 worden geëffectueerd.

Toeristenbelastingen

In de geraamde opbrengsten is rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 1%.

Begrafenisrechten

Op begrotingsbasis wordt bij de begrafenisrechten in 2017 uitgegaan van een zo hoog mogelijke kostendekkendheid. Het is duidelijk dat de mate van kostendekkendheid vooral beïnvloed wordt door het aantal begrafenissen. De nieuwe tarieven zullen middels een separaat raadsvoorstel aan de raad aangeboden.

Wabo-leges activiteit 'bouwen'

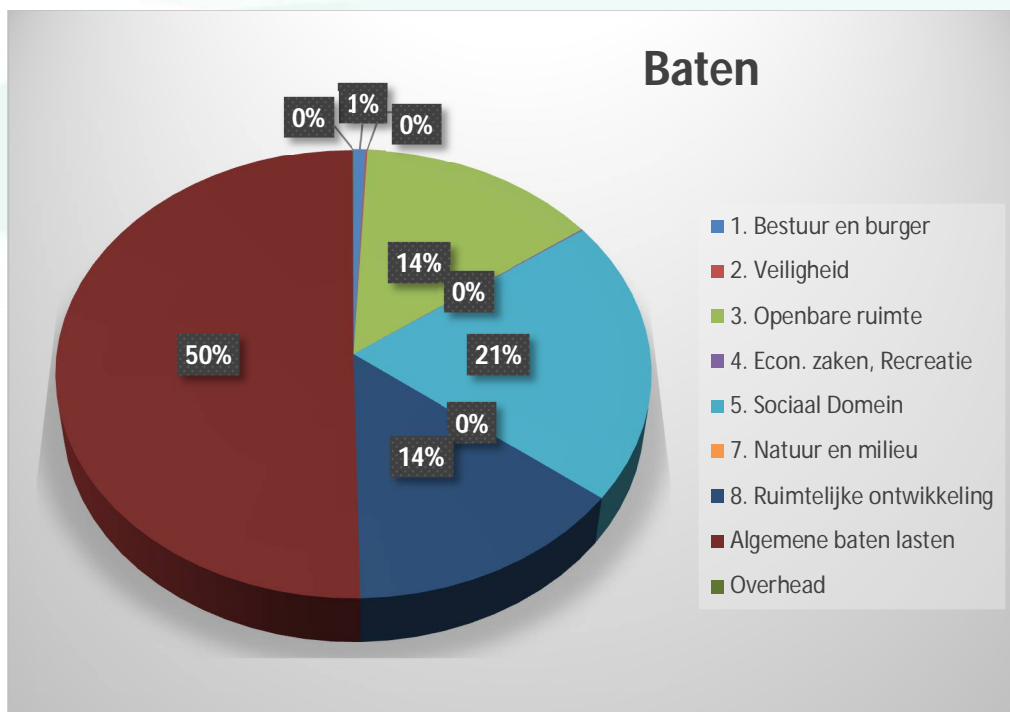
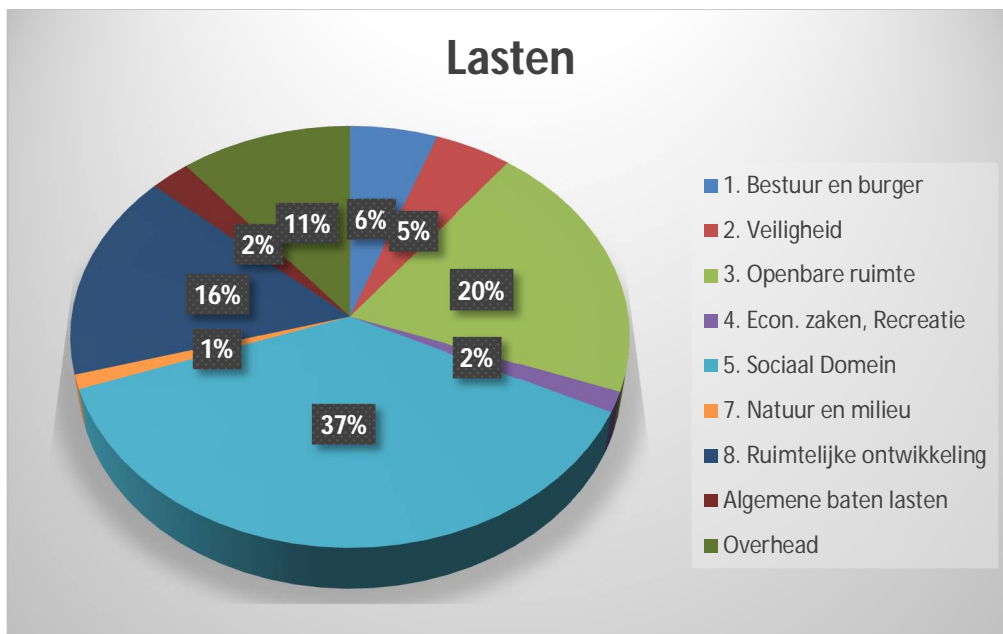
Voorlopig wordt uitgegaan van een verhoging van de tarieven met 1% ten opzichte van de meerjarenbegroting 2017-2020. In de opbrengsten voor 2017-2020 is zo veel mogelijk rekening gehouden met projecten die voor die jaren op de rol staan.

Overige leges

Deze zullen voor 2017 met 1% worden verhoogd, gelijk aan de verwachte inflatie.

4.2 Raming van baten en lasten en het saldo

Programmabegroting 2017-2020

	Rekening 2015	Begroot 2016 (juli)	Begroot 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
1. Bestuur en burger						
Lasten	3.545.705	3.589.412	2.602.337	2.543.511	2.537.300	2.447.397
Baten	-437.490	-368.620	-335.300	-310.300	-220.300	-182.300
Saldo vóór bestemming	3.108.214	3.220.792	2.267.037	2.233.211	2.317.000	2.265.097
Mutaties reserves						
Saldo na bestemming	3.108.214	3.220.792	2.267.037	2.233.211	2.317.000	2.265.097
2. Veiligheid						
Lasten	2.492.333	2.511.406	2.288.556	2.364.332	2.440.110	2.439.075
Baten	-187.636	-49.000	-48.000	-48.000	-48.000	-48.000
Saldo vóór bestemming	2.304.697	2.462.406	2.240.556	2.316.332	2.392.110	2.391.075
Mutaties reserves						
Saldo na bestemming	2.304.697	2.462.406	2.240.556	2.316.332	2.392.110	2.391.075
3. Openbare ruimte						
Lasten	10.230.508	10.762.845	9.478.952	9.441.300	9.362.187	9.395.707
Baten	-6.241.518	-6.896.125	-6.649.814	-6.631.183	-6.600.731	-6.611.295
Saldo vóór bestemming	3.988.990	3.866.720	2.829.137	2.810.117	2.761.455	2.784.412
Mutaties reserves	35.640	307.021	463.513	455.783	463.992	395.857
Saldo na bestemming	4.024.629	4.173.741	3.292.651	3.265.900	3.225.447	3.180.269
4. Economische Zaken, Recreatie en Toerisme						
Lasten	1.283.245	816.252	736.062	743.763	722.928	730.847
Baten	-376.465	-41.725	-41.725	-41.725	-41.725	-41.725
Saldo vóór bestemming	906.780	774.527	694.337	702.038	681.203	689.122
Mutaties reserves	-105.207	-604	44.736	45.996	44.192	45.634
Saldo na bestemming	801.573	773.923	739.073	748.034	725.395	734.756
5. Sociaal Domein						
Lasten	20.265.377	20.737.540	17.497.695	17.741.004	17.480.072	17.363.953
Baten	-10.716.165	-10.616.555	-9.574.435	-9.509.000	-9.460.456	-9.410.274
Saldo vóór bestemming	9.549.212	10.120.985	7.923.260	8.232.004	8.019.616	7.953.679
Mutaties reserves	32.832	-605.743	-238.993	-589.221	-356.661	-326.123
Saldo na bestemming	9.582.044	9.515.243	7.684.267	7.642.783	7.662.955	7.627.556
7. Natuur en Milieu						
Lasten	579.174	488.585	509.865	506.682	498.811	464.229
Baten	-21.661					
Saldo vóór bestemming	557.513	488.585	509.865	506.682	498.811	464.229
Mutaties reserves						
Saldo na bestemming	557.513	488.585	509.865	506.682	498.811	464.229
8. Ruimtelijke Ontwikkeling						
Lasten	5.344.122	11.077.939	7.470.280	6.375.884	4.667.496	2.972.437
Baten	-2.987.298	-9.220.760	-6.655.710	-5.403.494	-3.790.277	-1.881.993
Saldo vóór bestemming	2.356.825	1.857.179	814.569	972.390	877.219	1.090.443
Mutaties reserves	-242.750	-57.946	-6.381	-13.904	-22.510	-34.552
Saldo na bestemming	2.114.075	1.799.233	808.188	958.486	854.709	1.055.891
Algemene dekkingsmiddelen, overige algemene baten en lasten en onvoorzien						
Lasten	1.050.549	20.729.665	1.184.598	1.392.213	1.656.784	1.922.660
Baten	-23.872.796	-43.121.204	-23.591.862	-24.038.028	-24.312.019	-24.663.156
Saldo vóór bestemming	-22.822.247	-22.391.539	-22.407.264	-22.645.815	-22.655.235	-22.740.496
Mutaties reserves	-465.300	258.511	-53.585	201.815	451.815	451.815
Saldo na bestemming	-23.287.547	-22.133.028	-22.460.849	-22.444.000	-22.203.420	-22.288.681
Overhead						
Lasten			5.110.327	4.909.441	4.781.191	4.718.658
Baten			-28.645	-26.124	-25.185	-24.627
Saldo vóór bestemming			5.081.683	4.883.317	4.756.006	4.694.030
Mutaties reserves			-229.936	-160.217	-248.982	-299.899
Saldo na bestemming			4.851.746	4.723.100	4.507.024	4.394.132
Totaal						
Lasten	44.791.012	70.713.644	46.878.672	46.018.130	44.146.880	42.454.964
Baten	-44.841.030	-70.313.989	-46.925.492	-46.007.854	-44.498.693	-42.863.371
Saldo vóór bestemming	-50.017	399.655	-46.820	10.276	-351.813	-408.407
Mutaties reserves	-744.786	-98.761	-20.646	-59.748	331.846	232.732
Saldo na bestemming	-794.803	300.894	-67.466	-49.473	-19.967	-175.675

4.3 Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien, incidentele baten/lasten

Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
Onroerende zaakbelastingen		-6.022.000	-6.022.000		-6.022.000
Roerende zaakbelastingen		-52.000	-52.000		-52.000
Hondenbelasting		-142.000	-142.000		-142.000
Toeristenbelasting		-305.000	-305.000		-305.000
Forensenbelasting		-413.000	-413.000		-413.000
Belastingsamenwerking SWW	380.000	-53.800	326.200	44.600	370.800
Algemene Uitkering		-16.010.129	-16.010.129	-525.000	-16.535.129
Totaal	380.000	-22.997.929	-22.617.929	-480.400	-23.098.329

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen betreffen de (on)roerende zaakbelastingen, de hondenbelasting, toeristenbelastingen, forensenbelasting en de algemene uitkeringen uit het gemeentefonds. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het deel van de algemene uitkering dat betrekking heeft op het Sociaal Domein is opgenomen onder programma 5.

Overige algemene baten en lasten	Lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
Tijdelijk personeel	25.000		25.000		25.000
Beleggingen	805	-53.490	-52.685		-52.685
Algemene baten/lasten	171.349		171.349	426.815	598.164
Kapitaallasten	540.443	-540.443	0		0
Totaal	737.598	-593.933	143.665	426.815	570.480

	Lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
Onvoorzien	67.000		67.000		67.000

Totaal	Lasten	Baten	Saldo vóór bestemming	Mutaties reserves	Saldo na bestemming
Algemene dekkingsmiddelen	380.000	-22.997.929	-22.617.929	-480.400	-23.098.329
Overige algemene baten/lasten	737.598	-593.933	143.665	426.815	570.480
Onvoorzien	67.000		67.000		67.000
Totaal	1.184.598	-23.591.862	-22.407.264	-53.585	-22.460.849

Incidentele Baten en Lasten

Product	Grootboek		2016
Lasten			
Communicatie	404001030	Onderhoud gemeentelijke website. Levensduurverlenging.	22.000
Participatiebudget (werkdeel)	434002025	Pilot Verbinding Wwb/Wmo	50.866
Kinderopvang	439003023	Inzet middelen Wet OKE	21.608
Openbaar groen	456001043	Opwaarderen beeldkwaliteit openbaar groen. Extra budget om participatie-aanvragen te kunnen honoreren.	50.000
Totaal incidentele lasten			144.474

Baten			
Afvalstoffenheffing	457003701	Bijdrage uit de voorziening afvalstoffenheffing. Afrekening GAD 2015 ad € 23.663, ontvangen in 2016. Baten worden verrekend in de tarieven door opbrengststraming met hetzelfde bedrag te verlagen.	pm
Verkoop grond	480003700	Verkoopopbrengsten revindicatie en overige gronden	215.500
Vorming en opleiding personeel	490510701	Terugbetalingsregeling studiekosten	2.400
Totaal incidentele baten			217.900

4.4 Toevoegingen en onttrekkingen aan reserve per programma

PROGRAMMA	2017	Ten laste van Reserve:	Ten behoeve van:
1. Bestuur en burger			
Lasten	2.602.337		
Baten	-335.300		
Saldo vóór bestemming	2.267.037		
Saldo na bestemming	2.267.037		
2. Veiligheid			
Lasten	2.288.556		
Baten	-48.000		
Saldo vóór bestemming	2.240.556		
Saldo na bestemming	2.240.556		
3. Openbare ruimte			
Lasten	9.478.952		
Baten	-6.649.814		
Saldo vóór bestemming	2.829.137		
Mutaties reserves	537.535	Reserve Rationeel Wegbeheer	Conform plan Rationeel Wegbeheer
Mutaties reserves	75.000	Reserve Verkeer	Storting Reserve Verkeer
Mutaties reserves	-117.679	Reserve Rationeel Wegbeheer	Machinaal vegen 50%+div. wegenafschr.
Mutaties reserves	-11.576	Reserve Afschrijving Activa	Dekking afschrijving div. investeringen
Mutaties reserves	-19.767	Reserve Onderhoud Gebouwen	Cf Meerjaren Onderhoudsplan Gem. gebouwen
Saldo na bestemming	3.292.651		
4. Economische zaken, Recreatie en Toerisme			
Lasten	736.062		
Baten	-41.725		
Saldo vóór bestemming	694.337		
Mutaties reserves	-15.743	Reserve Afschrijving Activa	Dekking afschrijving div. investeringen
Mutaties reserves	71.800	Reserve Recreatie en Toerisme	10% van land-/watertoer.bel.+forensenbelasting
Mutaties reserves	-10.000	Reserve Recreatie en Toerisme	Dekking deelname beurzen
Mutaties reserves	-1.321	Reserve Onderhoud Gebouwen	Cf Meerjaren Onderhoudsplan Gem. gebouwen
Saldo na bestemming	739.073		
5. Sociaal Domein			
Lasten	17.497.695		
Baten	-9.574.435		
Saldo vóór bestemming	7.923.260		
Mutaties reserves	-106.392	Reserve Afschrijving Activa	Dekking afschrijving div. investeringen
Mutaties reserves	-5.500	Reserve Openbejaardenwerk	Dekking activerend huisbezoek ouderen
Mutaties reserves	-13.650	Reserve Inburgering	Kosten inburgering i.v.m. vervallen rijksbijdrage
Mutaties reserves	-92.927	Reserve Onderhoud Gebouwen	Cf Meerjaren Onderhoudsplan Gem. gebouwen
Mutaties reserves	-20.524	Reserve Speeltoestellen	Cf Vervangingsplan speeltoestellen
Saldo na bestemming	7.684.267		
7. Natuur en milieu			
Lasten	509.865		
Baten			
Saldo vóór bestemming	509.865		
Saldo na bestemming	509.865		

PROGRAMMA	2017	Ten laste van Reserve:	Ten behoeve van:
8. Ruimtelijke ontwikkeling			
Lasten	7.470.280		
Baten	-6.655.710		
Saldo vóór bestemming	814.569		
Mutaties reserves	-6.381	Reserve Onderhoud Gebouwen	Cf Meerjaren Onderhoudsplan Gem. gebouwen
Saldo na bestemming	808.188		
Algemene baten en lasten			
Lasten	1.184.598		
Baten	-23.591.862		
Saldo vóór bestemming	-22.407.264		
Mutaties reserves	-525.000	Egalisatie reserve AU	Opvangen schommelingen algemene uitkering
Mutaties reserves	351.815	Reserve Onderhoud Gebouwen	Cf Meerjaren Onderhoudsplan Gem. gebouwen
Mutaties reserves	44.600	Algemene Reserve	Belastingsamenwerking SWW
Mutaties reserves	75.000	Reserve Groeninrichting	Vorming van een reserve
Saldo na bestemming	-22.460.849		
Overhead			
Lasten	5.110.327		
Baten	-28.645		
Saldo vóór bestemming	5.081.683		
Mutaties reserves	-71.340	Reserve Afschrijving Activa	Dekking afschrijving div. investeringen
Mutaties reserves	-158.596	Reserve Onderhoud Gebouwen	Cf Meerjaren Onderhoudsplan Gem. gebouwen
Saldo na bestemming	4.851.746		
TOTAAL			
Lasten	46.878.672		
Baten	-46.925.491		
Saldo vóór bestemming	-46.819		
Mutaties reserves	-20.646		
Saldo na bestemming	-67.465		

4.5 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Bij de uiteenzetting van de financiële positie wordt afzonderlijke aandacht gevraagd voor de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van gelijkblijvend volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen aan het huidige dan wel voormalige personeel (feitelijk heeft de organisatie een schuld aan hen). Om deze aanspraken veilig te stellen dient wettelijk voor deze aanspraken een voorziening te worden getroffen. Van elke aanspraak dient de totale toekomstige aanspraak bepaald te worden, welke vervolgens in een keer ten laste van de exploitatie komt (voorziening wordt gevormd). Omdat deze werkwijze veel werk vergt en de kosten aanzienlijk zijn (inschakeling van externe deskundigheid voor de actuariële berekeningen), hanteren de meeste gemeenten een veel praktischer werkwijze als het gaat om arbeidsrechtelijke verplichtingen. Hierbij worden de jaarlijkse verplichtingen opgenomen in de begroting. Deze afwijkende werkwijze (t.o.v. het BW art.9) wordt toegestaan (mede door de eigenheid van gemeenten), mits het gaat om een jaarlijks terugkerende verplichting van gelijk volume. Primair doel van deze regelgeving, is dat de toekomstige verplichtingen gedekt moeten zijn en dat er een uniforme gedragslijn wordt toegepast. De meeste arbeidsrechtelijke verplichtingen worden opgenomen in de begroting. Alleen voor de wethouders pensioenen en de overdracht van pensioenen wethouders zijn vanaf 2014 voorzieningen gevormd. In de volgende alinea's wordt kort ingegaan op

de behandeling van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen binnen de gemeente Wijdemeren.

Wachtgeldverplichtingen ambtenaren

De lasten van deze wachtgeldverplichtingen zijn in de begroting opgenomen. Bij de huidige wachtgeldverplichtingen is sprake van een dalende tendens.

Wachtgeldverplichtingen wethouders

Tot op heden is volstaan met het opnemen van deze lasten in de begroting. Dit betreft enkel de bekende wachtgeldverplichtingen van voormalige wethouders.

Pensioenen wethouders

Naar aanleiding van gewijzigde bepalingen in het BBV is voor de pensioenverplichtingen van de voormalige wethouders in 2014 een berekening opgesteld teneinde de hoogte van een verplicht in te stellen voorziening te kunnen bepalen. Bij de Jaarrekening 2013 is de voorziening Wethouder pensioenen gevormd door storting van een bedrag van bijna € 827.000. De hoogte van deze voorziening wordt jaarlijks op basis van een actuariële berekening geactualiseerd.

Overdracht pensioenen wethouders

Met ingang van 2014 worden de ingehouden pensioenpremies van wethouders gestort in de voorziening overdracht pensioenen wethouders.

Deze voorziening is als financiële buffer bedoeld om bij een verzoek tot overdracht van opgebouwde pensioenrechten dit zonder aantasting van de begroting te kunnen doen.

Opgebouwde vakantierechten

Feitelijk bestaat het bedrag in de begroting uit zeven maanden vakantiegeld over het vorige begrotingsjaren vijf maanden vakantiegeld van het huidige begrotingsjaar. Op de balansdatum hebben gemeenten een verplichting van zeven maanden vakantiegeld voor het personeel opgebouwd, terwijl in de begroting voor twaalf maanden vakantiegeld wordt geraamd. Van belang is dat voor twaalf maanden budget in de begroting wordt geraamd. Over het algemeen zijn de jaarlijkse lasten voor de vakantiegelden van gelijkblijvend volume, waardoor het treffen van een voorziening niet noodzakelijk is.

Door de invoering van de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB) in 2017 zal voortaan het vakantiegeld, al dan niet in maandelijkse uitbetalingen, over een vol kalenderjaar worden uitbetaald. Er is dan geen sprake meer van een gebroken kalenderjaar,

4.6 Investeringsplan 2017-2020

Stelpost											
Srt	E/M	IP-nr.		Bedrag	jaar	Afschr	2017	2018	2019	2020	dekking/toelichting
			Programma 1 - Bestuur en burgerveiligheid								
1	E	DVL-229	Vervanging afsprakensysteem	30.000	2017	10	1.658	3.300	3.269	3.237	
			Programma 2 - Veiligheid								
3	M	RO-220	Risico-analyse tbv opstellen nieuw VTH-beleid	5.000	2017	1	5.000				
			Programma 3 - Openbare ruimte								
3	EM	Div.	Inhuur tbv diverse BOR-projecten	180.000	2017	40	3.198	6.371	6.324	6.277	Inhuur formatie tbv diverse in 2017 onder programma 3 bij alternatieve dekking genoemde projecten
3	M	BOR-350	Herinrichting Catharina-Amaliaplantsoen	40.000	2018	20		1.211	2.411	2.390	
3	M	BOR-351	Herinrichting speelplantsoen De Vijnen en Veenderij	50.000	2017	20	1.514	3.014	2.987	2.961	
3	M	BOR-352	Herinrichting Dekkerplantsoen	40.000	2019	20			1.211	2.411	
3	M	BOR-217	Herinrichting Industrieweg Pandahallen (VRP/VOS)	30.000	2017	10	1.658	3.300	3.269	3.237	
2	E	BOR-353	Horn- en Kuijerpolder vervanging bomen	30.000	2017	20	908	1.808	1.793	1.777	
2	E	BOR-354	Gravelandsevaartweg vervanging bomen	35.000	2017	20	1.060	2.110	2.091	2.073	
3	M	RO-221	Aanschaffen/verbeteren bushokjes (met een bankje)	10.000	2017	5	1.053	2.095	2.074	2.053	
3	M	RO-222	Aanschaffen/verbeteren bushokjes (met een bankje)	10.000	2018	5		1.053	2.095	2.074	
3	M	RO-223	Aanschaffen/verbeteren bushokjes (met een bankje)	10.000	2019	5			1.053	2.095	
2	E	BOR-355	Herinrichting speelplekken	112.200	2018	15		4.331	8.622	8.543	
2	E	BOR-356	Herinrichting speelplekken	55.517	2019	15			2.144	4.267	
2	E	BOR-357	Herinrichting speelplekken	52.500	2020	15				2.027	
2	M	BOR-261	Vervangingsinvestering beschoeiing	200.000	2017	25	5.053	10.063	9.979	9.895	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
2	M	BOR-277	Vervangingsinvestering beschoeiing	200.000	2018	25		5.053	10.063	9.979	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
2	M	BOR-290	Vervangingsinvestering beschoeiing	275.000	2019	25			6.948	13.837	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
2	M	BOR-358	Vervangingsinvestering beschoeiing	275.000	2020	25				6.948	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
2	M	BOR-359	Projectleiding opzetten vrijwilligersknotploeg	15.000	2017	1	15.000				
2	M	BOR-294	Vervanging verkeersregelsinstallaties (VRT's)	60.000	2017	30	1.316	2.621	2.600	2.579	Van 50 naar 60 aangepast
2	M	BOR-295	Vervanging verkeersregelsinstallaties (VRT's)	75.000	2018	30		1.645	3.277	3.250	Van 25 naar 75 aangepast
3	M	BOR-297	Verbeteren verkeersveiligheid rond scholen fase 2	50.000	2017	10	2.764	5.500	5.448	5.395	Raad sept. 2016
3	M	BOR-360	Duikerbrug Ankeveen	110.000	2017	40	1.954	3.894	3.865	3.836	
2	M	BOR-298	Vervanging OV-lichtmasten conform Beleidsplan Openbare Verlichting	121.550	2018	40		2.160	4.303	4.271	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
2	M	BOR-299	Vervanging OV-armaturen conform Beleidsplan Openbare Verlichting	72.700	2018	20		2.201	4.382	4.343	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
2	M	BOR-300	Vervanging OV-lichtmasten conform Beleidsplan Openbare Verlichting	121.550	2019	40			2.160	4.303	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
2	M	BOR-301	Vervanging OV-armaturen conform Beleidsplan Openbare Verlichting	72.700	2019	20			2.201	4.382	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
2	M	BOR-361	Vervanging OV-lichtmasten conform Beleidsplan Openbare Verlichting	121.550	2020	40				2.160	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
2	M	BOR-362	Vervanging OV-armaturen conform Beleidsplan Openbare Verlichting	72.700	2020	20				2.201	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
3	E	BOR-363	Integraal beheerprogramma Openbare Ruimte (software)	70.000	2017	5	7.369	14.664	14.516	14.369	
3	M	BOR-316	Opwaarderen openbaar groen	200.000	2017	20	6.053	12.053	11.948	11.842	
			Algemene Baten en Lasten								
3	E	DVL-222	Investering informatisering/verbetering dienstverlening	50.000	2017	5	5.264	10.474	10.369	10.264	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
3	E	DVL-227	Investering informatisering/verbetering dienstverlening	50.000	2018	5		5.264	10.474	10.369	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
3	E	DVL-230	Investering informatisering/verbetering dienstverlening	50.000	2019	5			5.264	10.474	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
3	E	DVL-231	Investering informatisering/verbetering dienstverlening	50.000	2020	5				5.264	Beschikbaar stellen zodra begroting voor het betreffende jaar is vastgesteld
1	E	DVL-228	Vervanging PC Netwerk computerruimte	250.000	2018	5		26.316	52.369	51.842	
1	E	DVL-232	Vervanging PC Netwerk	400.000	2019	5			42.106	83.790	
1	E	DVL-233	Aanschaf meubilair (incl. wijkteams)	80.000	2017	10	4.422	8.800	8.716	8.632	
1	E	BOR-262	Vervanging voertuigen gemeentebreed 2017	105.000	2017	10	5.803	11.550	11.440	11.329	
1	E	BOR-278	Vervanging voertuigen gemeentebreed 2018	105.000	2018	10		5.803	11.550	11.440	
1	E	BOR-302	Vervanging voertuigen gemeentebreed 2019	105.000	2019	10			5.803	11.550	
1	E	BOR-364	Vervanging voertuigen gemeentebreed 2020	105.000	2020	10				5.803	
1	E	STAF-100	Aanschaf diverse modules Youpp	40.000	2017	5	4.211	8.379	8.295	8.211	
3	E	RO-224	Aanschaf AED's	30.000	2017	10	1.658	3.300	3.269	3.237	
3	E	BOR-305	Duurzaamheidsmaatregelen sporthal De Fuik	12.000	2017	25	304	604	599	594	
3	E	BOR-306	Zonnepanelen sporthal De Fuik	25.000	2017	15	966	1.922	1.904	1.887	
		Srt	Totaal investeringen/nieuw beleid begroting 2017				78.182	170.857	293.188	383.696	
		1	Vervanging bedrijfsvoering				16.094	64.148	143.548	195.834	
		2	Vervanging in openbare ruimte				23.337	31.991	60.561	86.833	
		3	Nieuwe investeringen				38.752	74.719	89.080	101.029	
			Totaal				78.182	170.857	293.188	383.696	
			Geraamd conform kadernota 2017				81.000	243.000	405.000	567.000	
			Vrije ruimte in investeringsplan				2.819	72.143	111.812	183.305	

Programmabegroting 2017-2020

Investerings / Nieuw beleid met alternatieve dekking											
Srt	E/M	IP-nr.		Bedrag	jaar	Afschr	2017	2018	2019	2020	dekking/toelichting
Programma 3 - Openbare ruimte											
3	M	RO-225	Boulevard Oud Loosdrechtsedijk-Horndijk-veendijk	80.000	2017	40	1.422	2.832	2.811	2.790	Reserve Recreatie en Toerisme
3	M	RO-226	Recreatieperceeltje Nieuw Loosdrechtsedijk	25.000	2017	40	445	885	879	872	Reserve Recreatie en Toerisme
3	M	BOR-286	Herinrichting Koninginneweg	130.000	2017	40	2.310	4.602	4.567	4.533	25 RWB, 25 Res.Verkeer, 80 VGRP komt van 2016 en gewijzigd
3	E/M	BOR-239	Herinr. K'hoefsedijk, incl. rood asfalt (VRP/VOS)	1.030.000	2017	40	18.296	36.456	36.185	35.914	30 Res. Kwal., 545 VGRP, 455 RWB, 30 inhuur Van 2016
3	M	BOR-308	Omleggen riool Voorstraat	195.000	2017	40	3.464	6.902	6.851	6.800	VGRP
3	E/M	BOR-309	Herinrichting Pr. Margrietsstraat/Luitgardeweg	540.000	2018	40		9.592	19.113	18.971	300 RWB, 240 VGRP Van 2016
3	E/M	BOR-310	Herinrichting Emmaweg, Wilhelminahof, Zuidsingel	200.000	2017	40	3.553	7.079	7.027	6.974	100 RWB, 100 VGRP
3	E/M	BOR-365	Herinrichting Dorpscentrum NdB	1.260.000	2017	40	22.381	44.597	44.265	43.933	VGRP 655, RWB 584, Kwal.woon. 21
3	M	BOR-312	Groot onderhoud Oud Loosdr.dijk tussen rotondes	2.181.000	2017	40	38.741	77.194	76.620	76.046	RWB 1.161 - VGRP 1.020 (30 jr.) lijngoot HWA/kortere afschrijving
3	M	BOR-366	Herinrichting Hom- en Kuijerpolder	2.205.000	2019	40			39.167	78.044	1.845 RWB, 300 RWB, 60 Speelvoor.
3	M	BOR-367	Herinr. Botenbuurt fase 2: Schakel, Schouw, Spanker en Fils	1.536.000	2020	40				27.284	1.211 RWB, 300 RWB, 25 Speelv.
3	E/M	BOR-368	Riool voortuinen Dammerweg	1.302.000	2020	40				23.127	VGRP 525, RWB 777
3	M	BOR-369	Herinr. park Eksterlaan, incl. oversteken Randweg (VRP/VOS)	423.000	2018	40		7.514	14.972	14.861	VGRP 176, RWB 77, 20 Speelvoor., 150 Reserve Groen
3	M	BOR-370	Herinrichting weg en oever Horndijk	1.200.000	2020	40				21.316	RWB
3	E/M	BOR-314	Herinrichting botenbuurt fase 1, Vrijheid, Regenboog e.o.	1.010.000	2019	40			17.941	35.748	130 VGRP, 850 RWB, 30 VZ Speelvz.
2	M	BOR-267	Herinrichting Oud Loosdr.dijk 30 km (VOS)	1.678.000	2018	40		29.806	59.391	58.950	RWB 556 VGRP 1.122 (30 jr.) Komt van 2017 lijngoot kortere afschr.
2	M	BOR-271	Vervangen OV-masten fase 4 van 4	318.000	2017	30	6.974	13.892	13.780	13.669	Dekking besparing afk. Citytec. Lasten zijn reeds verwerkt in MJB.
2	M	BOR-275	Vervangen OV-armaturen fase 4 van 4	127.500	2017	15	4.921	9.798	9.708	9.619	Dekking besparing afk. Citytec. Lasten zijn reeds verwerkt in MJB.
2	E	BOR-371	Herinrichting speelplekken	339.600	2017	15	13.108	26.096	25.857	25.619	Res.Speeltoest.+besparing op product
3	M	BOR-288	Herinrichting Cannenburgerweg incl. riool Slenk	2.223.000	2018	40		39.487	78.681	78.096	2.176 RWB, 22 VGRP, 25 Res.verkeer Gewijzigd en komt van 2017. Bedrag ohv.rellen
2	E	BOR-241	Persleiding Stichtse Kade, 500 m1	170.000	2020	40				3.020	Reserve VGRP Komt van 2017
2	E	BOR-260	Persleiding RWZI Maarssen/Tienhoven	850.000	2019	40			15.099	30.085	VGRP
3	E	BOR-245	Persleiding Randweg Nederhorst den Berg	1.462.000	2017	40	25.969	51.746	51.361	50.977	VGRP
2	E/M	BOR-263	Herinrichting gebied Van Breelaan eo, Ankeveen	1.754.000	2018	40		31.156	62.081	61.619	750 VGRP, 1004 RWB
3	E/M	BOR-289	Herinrichting N-+Z-einde incl. Smitsbrug/Leeuwenlaan	250.000	2018	40		4.441	8.849	8.783	175 RWB, 50 VGRP, 25 Res. Verkeer
Programma 4, Economische Zaken, Recreatie en Toerisme											
3	M	RO-227	Overzichtskaart Wijdemeren	5.500	2017	1	5.500				Reserve Recreatie en Toerisme
4	M	RO-214	Onderzoek verbinding Wijde Blik/Loosdr. Plassen	30.000	2017	1	30.000				Reserve Recreatie en Toerisme
3	E	RO-215	Aanleg nutsvoorzieningen en riolering tbv kiosks/toiletvoorziening strandje De Wijde Blik	60.000	2017	40	1.066	2.124	2.108	2.093	Reserve Recreatie en Toerisme
Totaal met alternatieve dekking				22.479.600			178.147	406.199	597.312	739.742	

Onttrekkingen reserves o.b.v. IP 2017-2020	Totaal	2017	2018	2019	2020
Reserve Kwaliteit Woonomgeving	51.000	51.000			
Reserve Rationeel Wegbeheer	782.687	41.299	158.461	253.881	329.046
Reserve Recreatie en Toerisme	200.500	200.500			
Reserve Verkeer	75.000	25.000	50.000		
Reserve Speeltoestellen	135.000		20.000	90.000	25.000
Reserve Groeninrichting	150.000		150.000		
Voorziening VGRP	875.859	72.065	185.517	276.242	342.035
	2.270.046	389.864	563.978	620.123	696.081

Activering- en afschrijvingsbeleid

In de vergadering van 14 oktober 2010 is door de raad de geactualiseerde nota afschrijvingsbeleid vastgesteld. In deze nota zijn de kaders voor het activering- en afschrijvingsbeleid van de gemeente vastgelegd. De in de nota opgenomen tabel voor afschrijvingstermijnen is als richtlijn gehanteerd bij het opstellen van het investeringsplan 2017-2020. Bij het berekenen van de kapitaallasten zijn in het jaar van de investering 50% van de lasten genomen. In het 2e en volgende jaar is 100% doorbelast.

Gecomprimeerd overzicht vaste activa, voorraden en kapitaallasten 2017

Balansnr.	Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2017	Boekwaarde 31-12-2017	Afschrijvingen	Aflossingen	Kapitaallasten
	<i>Materiële vaste activa met een meerjarig economisch nut:</i>					
0012EA	Gronden en terreinen	453.281	430.259	23.022		33.528
0012EC	Bedrijfsgebouwen	17.078.115	16.327.077	751.039		930.790
0012ED	Grond-, weg- en waterbouwwerken	946.697	895.566	51.131		61.095
0012EE	Vervoermiddelen	233.906	199.081	34.825		37.287
0012EF	Machines, apparaten en installaties	1.617.378	1.209.903	407.476		424.499
0012EG	Ov.mat.vast activa	48.251	37.623	10.628		11.136
0012EH	Riool heffing mogelijk	11.487.162	10.948.740	538.422		659.327
	subtotaal	31.864.791	30.048.249	1.816.542		2.157.662
	<i>Materiële vaste activa met een meerjarig maatschappelijk nut:</i>					
0012MD	Grond-, weg- en waterbouwwerken	13.242.127	13.018.981	665.646		805.022
	subtotaal	13.242.127	13.018.981	665.646		805.022
	<i>Financiële vaste activa:</i>					
0013A	Kapitaalverstr.a.deelnemingen	84.891	84.891	0	0	893
0013D	Leningen a.woningbouwcorp.	1.059.419	1.031.380	0	28.039	51.276
0013G	Ov.langlopende leningen u/g	392.406	343.233	0	49.173	7.578
0013I	Bijdr. in act. eigendom derden	18.900	18.060	840	0	1.039
	subtotaal	1.555.616	1.477.565	840	77.211	60.787
	<i>Voorraden:</i>					
0021A	Gronden en hulpstoffen	222.394	222.394			
0021B	Onderhanden werken	11.352.320	11.386.328			
	Totaal	58.237.249	56.153.517	2.483.028	77.211	3.023.471

4.8 Stand en verloop van Reserves en Voorzieningen

Omschrijving	Stand	Exploitatie 2017		IP-2017 reserves	Stand 31-12-17	Exploitatie 2018		IP-2018 reserves	Stand 31-12-18
		Vermeerde- ringen tlv	Verminde- ringen tgv			Vermeerde- ringen tlv	Verminde- ringen tgv		
Algemene reserves	5.567.588	44.600			5.612.188				5.612.188
	5.567.588	44.600	0	0	5.612.188	0	0	0	5.612.188
Bestemmingsreserves									
Reserve Automatisering	6.716				6.716				6.716
Res.Alg.Open Bejaardenwerk	146.397		5.500		140.897		5.500		135.397
Reserve Kwaliteit Woonomgeving	136.166			51.000	85.166				85.166
Res.Revitalis.Bedr.terr.Rading	151.345				151.345				151.345
Reserve Bouwgrondexploitatie	215.707				215.707				215.707
Reserve Reconstructie LSD	32.500				32.500				32.500
Reserve Winkelgebied Nootweg	374.280				374.280				374.280
Reserve Monumenten	1.602				1.602				1.602
Reserve exploitatie Zuidsingel	15.669				15.669				15.669
Reserve Begraafplaatsen	30				30				30
Reserve Sociaal Domein	1.092.526				1.092.526				1.092.526
Reserve Server Egalisatiefonds	27.000				27.000				27.000
Reserve Progr.Handhaven	18.691				18.691				18.691
Reserve Verwijsindex Ris.kind.	27.000				27.000				27.000
Reserve Brede School	5.055				5.055				5.055
Reserve Rationeel Wegbeheer	4.311.781	537.535	117.679	41.299	4.690.338	537.535	117.679	158.461	4.951.733
Reserve Recreatieplan De Blijk	21.006				21.006				21.006
Egalisatieres Alg.Uitkering	750.000		525.000		225.000		225.000		0
Reserve Voorz.Jeugd+Jongeren	6.000				6.000				6.000
Reserve Recreatie en Toerisme	318.200	71.800	10.000	200.500	179.500	72.500	10.000		242.000
Reserve verkeer	11.120	75.000		25.000	61.120	75.000		50.000	86.120
Reserve Inburgering	79.950		13.650		66.300		13.650		52.650
Reserve onderhoud gem.gebouwen	1.516.025	351.815	280.301		1.587.539	351.815	576.525		1.362.829
Reserve Overmeer-Zuid	37.204				37.204				37.204
Reserve Openbare Verlichting	164.866				164.866				164.866
Reserve Bruggen	14.392				14.392				14.392
Reserve Speeltoestellen	193.000		20.524		172.476		20.524	20.000	131.952
Reserve MOP Onderwijshuisvesting	154.770				154.770				154.770
Reserve Groeninrichting		75.000			75.000	75.000		150.000	0
Reserve afschrijving activa	3.916.596		205.051		3.711.545		204.404		3.507.141
Subtotaal	13.745.594	1.111.150	1.177.705	317.799	13.361.240	1.111.850	1.173.282	378.461	12.921.347
Totaal reserves	19.313.182	1.155.750	1.177.705	317.799	18.973.428	1.111.850	1.173.282	378.461	18.533.535
Voorzieningen									
Voorziening VGRP	3.186.224	394.599	10.000	72.065	3.498.758	369.138	10.000	185.517	3.672.379
Voorziening Loosdrechts Terras	5.479.592				5.479.592				5.479.592
Voorz.Dubieuze Debiteuren	61.192				61.192				61.192
Voorziening Afvalstoffenheffin	0	23.663	23.663		0				0
Voorziening Overdr.Pensioenen	139.587	60.000			199.587	60.000			259.587
Voorziening Overmeer-Zuid	1.353.602				1.353.602				1.353.602
Voorziening bestemmingsplannen	167.160	50.000			217.160	50.000			267.160
Voorziening Wethouderspensioenen	947.388	50.000			997.388	50.000			1.047.388
Voorziening Overige Waterwerken	87.177				87.177				87.177
Totaal voorzieningen	11.421.922	578.262	33.663	72.065	11.894.456	529.138	10.000	185.517	12.228.076
Totaal reserves en voorzieningen	30.735.104	1.734.012	1.211.368	389.864	30.867.884	1.640.988	1.183.282	563.978	30.761.612

Programmabegroting 2017-2020

Omschrijving	Stand	Exploitatie 2019		IP-2019 reserves	Stand 31-12-19	Exploitatie 2020		IP-2020 reserves	Stand 31-12-20	I S
		Vermeerderingen tlv	Verminderingen tgv			Vermeerderingen tlv	Verminderingen tgv			
Algemene reserves	5.612.188				5.612.188				5.612.188	I
	5.612.188	0	0	0	5.612.188	0	0		5.612.188	
Bestemmingsreserves										
Reserve Automatisering	6.716				6.716				6.716	I
Res.Alg.Open Bejaardenwerk	135.397		5.500		129.897		5.500		124.397	S
Reserve Kwaliteit Woonomgeving	85.166				85.166				85.166	I
Res.Revitalis.Bedr.terr.Rading	151.345				151.345				151.345	I
Reserve Bouwgrondexploitatie	215.707				215.707				215.707	I
Reserve Reconstructie LSD	32.500				32.500				32.500	I
Reserve Winkelgebied Nootweg	374.280				374.280				374.280	I
Reserve Monumenten	1.602				1.602				1.602	I
Reserve exploitatie Zuidsingel	15.669				15.669				15.669	I
Reserve Begraafplaatsen	30				30				30	I
Reserve Sociaal Domein	1.092.526				1.092.526				1.092.526	I
Reserve Server Egalisatiefonds	27.000				27.000				27.000	I
Reserve Progr.Handhaven	18.691				18.691				18.691	I
Reserve Verwijsindex Ris.kind.	27.000				27.000				27.000	I
Reserve Brede School	5.055				5.055				5.055	I
Reserve Rationeel Wegbeheer	4.951.733	537.535	117.679	253.881	5.117.708	537.535	117.679	329.046	5.208.518	S
Reserve Recreatieplan De Blijk	21.006				21.006				21.006	I
Egalisatiees Alg.Uitkering	0				0				0	I
Reserve Voorz.Jeugd+Jongeren	6.000				6.000				6.000	I
Reserve Recreatie en Toerisme	242.000	73.200	10.000		305.200	73.900	10.000		369.100	S
Reserve verkeer	86.120	75.000			161.120	75.000			236.120	S
Reserve Inburgering	52.650		13.650		39.000		13.650		25.350	S
Reserve onderhoud gem.gebouwen	1.362.829	351.815	435.179		1.279.465	351.815	549.508		1.081.772	S
Reserve Overmeer-Zuid	37.204				37.204				37.204	I
Reserve Openbare Verlichting	164.866				164.866				164.866	I
Reserve Bruggen	14.392				14.392				14.392	I
Reserve Speeltoestellen	131.952		20.524	90.000	21.428	58.000	20.524	25.000	33.904	S
Reserve MOP Onderwijshuisvesting	154.770				154.770				154.770	I
Reserve Groeninrichting	0	100.000			100.000	100.000			200.000	I
Reserve afschrijving activa	3.507.141		204.404		3.302.737		200.452		3.102.285	S
Subtotaal	12.921.347	1.137.550	806.936	343.881	12.908.081	1.196.250	917.313	354.046	12.832.972	
Totaal reserves	18.533.535	1.137.550	806.936	343.881	18.520.269	1.196.250	917.313	354.046	18.445.160	
Voorzieningen										
Voorziening VGRP	3.672.379	377.367	10.000	276.242	3.763.504	387.447	10.000	342.035	3.798.916	
Voorziening Loosdrechts Terras	5.479.592				5.479.592				5.479.592	
Voorz.Dubieuze Debiteuren	61.192				61.192				61.192	
Voorziening Afvalstoffenheffin	0				0				0	
Voorziening Overdr.Pensioenen	259.587	60.000			319.587	60.000			379.587	
Voorziening Overmeer-Zuid	1.353.602				1.353.602				1.353.602	
Voorziening bestemmingsplannen	267.160	50.000			317.160	50.000			367.160	
Voorziening Wethouderspensioenen	1.047.388	50.000			1.097.388	50.000			1.147.388	
Voorziening Overige Waterwerken	87.177				87.177				87.177	
Totaal voorzieningen	12.228.076	537.367	10.000	276.242	12.479.202	547.447	10.000	342.035	12.674.614	
Totaal reserves en voorzieningen	30.761.612	1.674.917	816.936	620.123	30.999.470	1.743.697	927.313	696.081	31.119.773	

I/S = reserves worden Incidenteel of Structureel ingezet.

In voorgaande tabel worden de standen en het verloop van de reserves en voorzieningen over de jaren 2017 tot en met 2020 zichtbaar gemaakt, waarbij rekening is gehouden met vermeerderingen en verminderingen zoals deze in de meerjarenbegroting 2017-2020 zijn opgenomen evenals de claims uit het investeringsplan 2017 t/m 2020.

4.9 Berekening EMU-saldo

Vraag		volgens realisatie begroting 2016, aangevuld met raming resterende periode (x € 1.000)	volgens begroting 2017 (x € 1.000)	volgens meerjarenraming 2018 (x € 1.000)
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-396	46	49
+2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.428	2.483	2.436
+3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.019	555	529
-4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	5.884	4.652	8.604
+5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
+6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
-7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	2.035	5.427	4.465
+8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	1.812	5.393	4.431
-9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen			
-10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
-11b	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen			
Berekend EMU-saldo		-3.056	-1.602	-5.624

Bijlage: Verdelingsmatrix

Programma	Product	Omschrijving
1 Bestuur en Burger	401001	Raad & Raadscommissies
	401003	Rekenkamer
	401501	College
	401701	Rechtsbescherming
	401702	Juridische kwaliteitszorg
	402001	Bestuurlijke samenwerking
	404001	Communicatie
	404003	Representatie
	404004	Ondernemingsraad
	420001	Gem. Basis Administratie
	420002	Reisdocumenten
	420003	Verkiezingen
	420004	Burgerlijke stand
	420005	Naturalisatie
	420007	Rijbewijzen
2 Veiligheid	405001	APV, bijz. wetten en evenement
	405002	Integrale veilig/crimi.prev.
	405003	Handh/toezicht openbare ruimte
	406005	Brandweer
	407001	Rampenbestrijding
3 Openbare ruimte	441002	Kadaverdestr./bestr.botulisme
	450001	Rationeel wegbeheer
	450002	Overig beheer van wegen
	450003	Straatmeubilair
	450004	Openbare verlichting
	450005	Straatreiniging
	450006	Gladheidsbestrijding
	450007	Werken voor derden
	451001	Bruggen
	452001	Borden/verkeersregelinstallaties
	452002	Verkeersbeleid
	454001	Afwatering
	456001	Openbaar groen
	457001	Vuilafvoer- en verwerking
	457003	Afvalstoffenheffing
	458001	Gemeentelijk rioleringsplan
	458002	Werken voor derden

Programma	Product	Omschrijving
	458003	Rioolheffing
	459001	Lijkbezorging
4 Ec. zaken, Recreatie en Toerisme	470001	Economisch beleid
	470002	Bedrijventerreinen
	473001	Recreatie- en toerismebeleid
	473002	Plassenschap Loosdrecht e.o.
	473004	Openbare recreatievoorzieningen
	473005	Waterbeleid
5 Sociaal Domein	423001	BO: Lokaal onderwijsbeleid
	423002	BO: huisvesting basisonderwijs
	423003	BO: onderwijsbegeleiding
	423004	BO: leerlingenvervoer
	423006	BO: aanvullende voorzieningen
	424001	Leerplicht
	427001	Openbare bibliotheek
	429001	Sportstimulering
	429002	Sportcomplex Loosdrecht
	429003	Sportcomplex 's-Graveland
	429004	Sportcomplex Ned. den Berg
	429005	Binnensport accommodaties
	430001	Kunstzinnige vorming
	430002	Beheer kunstbezit
	430003	Cultuurhistorie
	432001	Participatiebudget (Wwb)
	432002	Participatiebudget (IOAW/IOAZ/BBZ)
	432005	Onderzoek en bijz. controles
	432006	Cliëntenraad
	433001	Bijzondere bijstand
	433002	Schuldhelpverlening
	433004	Kwijtschelding belastingen
	434001	Sociale werkvoorziening
	434002	Participatiebudget (werkdeel)
	435001	Maatschappel. dienstverlening
	437001	Wet Inburgering
	438001	Uitvoering voorzieningen WMO
	438002	Gehandicaptenparkeerkaarten
	438004	Activiteiten gehandicapten
	438005	Decentralisatie Awbz naar Wmo
	439001	Jeugd- en jongerenwerk

Programma	Product	Omschrijving
	439002	Kinderdagverblijven
	439003	Kinderopvang
	439004	Speeltuinen/speelplaatsen
	440001	Dorpshuis de Dobber
	440002	Overige accommodaties
	441001	Volksgezondheid
	442001	Jeugdzorg
	442002	Veilig Thuis
7 Natuur en Milieu	474001	Algemeen milieubeleid
	474003	Handhaving Wet milieubeheer
	474004	Bodem, Geluid en Energie
8 Ruimtelijke Ontwikkeling	420006	Huisnummering/straatnaamgeving
	443001	Volkshuisvesting
	470001	Economisch beleid
	472001	Uitvoering monumentenwet
	475001	Bestemmingsplannen
	475002	Alg. ruimtelijk ordeningsbeleid
	476002	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
	479002	Bouw en woningtoezicht/handh.
	479003	Kadastrale informatieverstr.
	479004	Omgevingsvergunning (Wabo)
	480001	Woningen en gebouwen
	480002	Huur en pacht gronden
	480003	Aan- en verkoop gronden
	481001	Loosdrechts Terras
	481002	Ter Sype
	481005	Kerklaan
	481008	A. Voetlaan
	481016	Nedervecht
	481017	Gemeentewerf Loosdrecht
	481018	Godelindehof Loosdrecht
	481019	Herontwikkeling Oppad
	481020	Kwakel / Kortenhoefsedijk
Algemene baten & lasten	404005	Tijdelijk personeel
	410001	Geldleningen
	410002	Beleggingen
	411001	Onroerende zaakbelastingen
	411002	Roerende zaakbelastingen
	411003	Hondenbelasting

Programma	Product	Omschrijving
	411005	Toeristenbelasting
	411006	Wet WOZ
	411008	Forensenbelasting
	411010	Belastingsamenwerking SWW
	412001	Algemene Uitkering
	413001	Algemene Baten en Lasten
	414001	Calculatieverschillen
	500501	Personeelszorg en rechtpositie
	500510	Vorming en opleiding personeel
	500599	AB P&O: hulpkostenplaats P&O
	501001	Huisvesting gemeentehuis
	501501	Automatisering en informatis.
	511001	Financiën
	512001	Kapitaallasten
	512502	DIV
	512503	Algemeen beheer/Receptie
	512599	AB FZ: hulpkostenplaats FZ
	522501	Sporthallen
	532504	AB SV:tractie/gereedsch./mat
	532505	AB SV:beheer gebouw./terrein
	532599	AB SV: hulpkostenplaats SV
	620100	Staf
	620200	Beheer Openbare Ruimte
	620300	Serviceverlening
	620400	Ruimtelijke Ontwikkeling
	620500	SDO, backoffice
	620510	SDO, SWT
	620700	Dienstverlening(n)
	699900	Dekking Binnendienst
	699901	Dekking Serviceverlening

